

Risbo

Research-Training-Consultancy

Erasmus

Antilliaanse Nederlanders 2012

**De positie op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering
en criminaliteit (meting 3)**

J. de Boom

P. van Wensveen

P. Hermus

A. Weltevrede

M. van San

Antilliaanse Nederlanders 2012

**De positie op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering
en criminaliteit (meting 3)**

J. de Boom

P. van Wensveen

P. Hermus

A. Weltevrede

M. van San

Antilliaanse Nederlanders 2012

**De positie op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering en
criminaliteit (meting 3)**

**Auteurs: J. de Boom, P. van Wensveen, P. Hermus, A. Weltevrede
en M. van San
Rotterdam: Risbo, Erasmus Universiteit.**

Augustus 2012

**Secretariaat Risbo
Erasmus Universiteit Rotterdam
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: 010-4082124
fax: 010-4081141**

**© Copyright Risbo. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze
uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan
ook zonder voorafgaande toestemming van de Directie van het
Instituut.**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Methode	6
1.3	Leeswijzer	7
1.4	Opbouw van het rapport	8
Hoofdstuk 2	Demografie en Migratie	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Bevolkingssamenstelling	9
2.3	Geslacht	13
2.4	Generatie	14
2.5	Leeftijd	15
2.6	Burgerlijke staat	17
2.7	Buitenlandse migratie	18
Hoofdstuk 3	Onderwijs	21
3.1	Inleiding	21
3.2	Gebruikte begrippen en databron	21
3.3	Leerlingen en deelnemers	24
3.4	Nieuwe voortijdig schoolverlaters	27
3.5	Onderwijs 2003/2004 - 2010/2011	33
Hoofdstuk 4	Arbeid en Uitkering	35
4.1	Inleiding	35
4.2	Gebruikte begrippen en databronnen	35
4.3	Werkzoekenden	36
4.4	Uitkeringen	46
Hoofdstuk 5	Criminaliteit	57
5.1	Inleiding	57
5.2	Gebruikte begrippen en databron	57
5.3	Verdachten 2011	60
5.4	Verdachten 2007-2011	70
5.5	Plegcarrière	71

Inhoudsopgave

5.6	Aard van de criminaliteit	72
	Bijlage bij hoofdstuk 2	75
	Bijlage bij hoofdstuk 3	81
	Bijlage bij hoofdstuk 4	89
	Bijlage bij hoofdstuk 5	103
	Begrippenlijst	113
	Technische toelichting	119

1.1 Inleiding

Met een groot deel van de Antilliaans-Nederlandse jongeren gaat het goed, zij boeken goede resultaten in het hoger en wetenschappelijk onderwijs en doen het goed op de arbeidsmarkt. Een ander deel van deze jongeren heeft echter nog steeds met achterstanden te maken. Zij zijn oververtegenwoordigd in de registratie van voortijdig schoolverlaters, werkzoekenden, uitkeringsontvangers en verdachten. In een samenwerkingsverband werken het Rijk en 22 gemeenten¹ samen om de problemen aan te pakken en oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse jongeren op deze aspecten te reduceren.

Voor de betrokken gemeenten en het Rijk is het belangrijk dat de ontwikkelingen in hun gemeenten kunnen worden gevolgd, onderling vergeleken en gerelateerd aan de gekozen aanpak. Daarom is besloten om de positie van Antilliaans-Nederlandse jongeren op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering en criminaliteit jaarlijks in kaart te brengen zodat alle gemeenten over actuele en gelijksoortige cijfers beschikken.

In 2010 heeft Risbo een nulmeting (over het jaar 2009) uitgevoerd voor de gemeenten die zijn aangesloten bij de Aanpak Antilliaans-Nederlandse risicjongeren. In 2011 volgde de eerste vervolgmeting. In de voorliggende rapportage worden de resultaten van de tweede vervolgmeting beschreven. Geprobeerd is om over zo actueel mogelijke gegevens te rapporteren. Concreet betekent dit dat de gepresenteerde cijfers over bevolking (hoofdstuk 2) en werk en uitkering (hoofdstuk 4) betrekking hebben op de peildatum 1 januari 2012. Gegevens over onderwijs (hoofdstuk 3) hebben betrekking op schooljaar 2010/2011 en cijfers over verdachten (hoofdstuk 5) op het jaar 2011. Voor de kernaspecten voortijdig schoolverlaten, werkloosheid, uitkeringsafhankelijkheid en criminaliteit wordt er tevens ingegaan op de ontwikkeling van deze aspecten ten opzichte van de situatie in 2009.

De monitor geeft een cijfermatig beeld van de positie van Antilliaanse Nederlanders op bovengenoemde aspecten. Om de resultaten in perspectief te

---

¹ Het betreft de gemeenten: Almere, Amersfoort, Amsterdam, Breda, Capelle a/d IJssel, Den Haag, Den Helder, Dordrecht, Eindhoven, Groningen, Hellevoetsluis, Leeuwarden, Lelystad, Nijmegen, Rotterdam, Schiedam, Spijkenisse, Tilburg, Vlaardingen, Vlissingen, Zoetermeer en Zwolle.

kunnen plaatsen wordt er daarnaast ook gerapporteerd over andere grote bevolkingsgroepen.

In dit rapport worden geen verklaringen gegeven voor de vaak achtergestelde positie van Antilliaans-Nederlandse jongeren. Interpretatie van de cijfers vergt echter enige nuance. Zo moet gerealiseerd worden dat de sociaal economische uitgangspositie van Antilliaanse (en andere niet-westerse) migranten en hun kinderen vaak minder gunstig is dan die van westerse migranten en autochtonen. In combinatie met verschillen in de gezinssituatie, opvoeding en taalbeheersing van de ouders kan dit er voor zorgen dat Antilliaans-Nederlandse kinderen ten opzichte van autochtone kinderen met een achterstand in het basisonderwijs instromen en hier ook in het vervolg van de schoolloopbaan hinder van ondervinden. Ook voor de oververtegenwoordiging van Antilliaanse Nederlanders in de verdachtenregistraties worden in dit rapport geen verklaringen geboden.

In diverse onderzoeken is echter aangetoond dat voor criminaliteit onder etnische minderheden (groten)deels algemene verklaringen van toepassing zijn.² Zo zijn zowel voor Antilliaanse Nederlanders als voor autochtone Nederlanders sociaaleconomische factoren, opvoeding en gebrek aan sociale controle belangrijke verklarende factoren voor crimineel gedrag. Doordat deze factoren vaker voorkomen bij Antilliaanse Nederlanders dan bij autochtone Nederlanders, komt ook crimineel gedrag bij deze groep vaker voor. Kortom het voorliggende rapport laat alleen de cijfers zien maar gaat niet in op mogelijke interpretaties en verklaringen van de resultaten.

1.2 Methode

Het achterliggende doel van het monitorsysteem is betrouwbare en actuele informatie op te leveren over de maatschappelijke positie van Antilliaanse Nederlanders in de betrokken gemeenten om zo de voortgang van de verschillende aanpakken te kunnen monitoren.

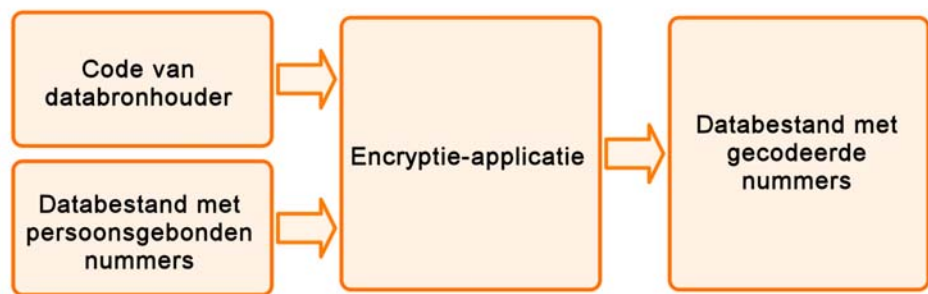
De monitor is gebaseerd op informatie uit bestaande registratiesystemen zoals de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) en het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie. De gegevens zijn opgevraagd bij de bronnen die uit het oogpunt van uniformiteit van de gegevens en haalbaarheid het meest geschikt waren. Essentieel is dat de gegevens op persoonsniveau zijn opgevraagd en gekoppeld. Dit maakt het onderzoek flexibel en geeft de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de informatie uit de diverse bronnen.

---

² Zie bijvoorbeeld SCP (2009). *Jaarrapport integratie 2009*.

De monitor sluit qua methodiek aan bij de werkwijze die sinds 2007 in Rotterdam wordt gevolgd en bij de werkwijze van de voorgaande metingen. Met het oog op de privacy van de betrokkenen zijn de persoonsgebonden nummers met behulp van een encryptieprogramma en een unieke code aan de bron versleuteld zodat ze niet meer terug te herleiden zijn naar personen (zie figuur 1.1). Pas na versleuteling van de identificerende persoonsnummers werden de bestanden met persoonsgegevens geleverd aan Risbo. Risbo heeft vervolgens de uit de diverse bronnen afkomstige gegevens op basis van het versleutelde persoonsnummer aan elkaar gekoppeld. Deze gegevens zijn ten slotte omgewerkt tot een voor onderzoeksdoeleinden geschikt onderzoeksbestand waarop de benodigde analyses zijn uitgevoerd.

Figuur 1.1: Versleutelingproces persoonsgebonden nummers

1.3 Leeswijzer

In het rapport gebruiken we in navolging van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) zoveel mogelijk de termen Antilliaanse Nederlanders in plaats van Antillianen. De definitie van Antilliaanse Nederlander sluit echter naadloos aan bij de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gehanteerde definitie voor Antilliaan. Een Antilliaanse Nederlander is een op de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder op de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader op de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba is geboren (de tweede generatie).³ In de tabellen en figuren worden Antilliaanse Nederlanders om praktische reden met de kortere term 'Antilliaans' aangeduid. Dit geldt eveneens voor de overige onderscheiden groepen.

³ Voor uitzonderingen en specificaties zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=315>

In het rapport wordt nog een groot aantal andere begrippen gebruikt. Voor een volledig overzicht van de in dit rapport gehanteerde begrippen en definities verwijzen we naar de begrippenlijst.

In de figuren in deze rapportage worden niet alleen de resultaten voor de Antilliaanse Nederlanders gepresenteerd maar, om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen, ook van andere herkomstgroepen en de totale bevolking van de gemeente. Naast Antilliaanse Nederlanders onderscheiden we Surinaamse, Marokkaanse en Turkse Nederlanders. De overige migranten en hun nakomelingen worden samengenomen in twee categorieën te weten: 'overig niet-westers' voor migranten (en hun nakomelingen) uit de niet-westerse landen en 'westers' voor migranten (en hun nakomelingen) uit de westerse landen. Ten slotte onderscheiden we autochtone Nederlanders.

In de meeste figuren worden percentages weergegeven en beschreven. Deze moeten echter met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, aangezien ze soms gebaseerd zijn op een klein aantal personen. Dit geldt met name wanneer er voor een kleine gemeente uitgesplitst wordt naar herkomstgroep en verdere achtergrondkenmerken. In de tekst worden op diverse plaatsen ook aantallen genoemd. Voor een volledig overzicht van absolute aantallen, de populatieomvang, verdere uitsplitsingen et cetera wordt verwezen naar de tabellen in de bijlagen bij de hoofdstukken. Aantallen en percentages worden alleen gepresenteerd als de populatie groter is dan 5 personen.

1.4 Opbouw van het rapport

In deze monitor wordt informatie gepresenteerd over migratie en demografische kenmerken (hoofdstuk 2), onderwijspositie en voortijdig schoolverlaten (hoofdstuk 3), arbeid en uitkeringen (hoofdstuk 4) en criminaliteit (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 5 wordt tevens ingegaan op de vraag of en in welke mate factoren zoals voortijdig schoolverlaten en uitkeringsafhankelijkheid, samenhangen met criminaliteit.

Deze monitor gaat in op de situatie van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in 21 van de 22 gemeenten in 2012.⁴ Samen met voorliggend rapport verschijnt een deelrapport voor elk van de 21 gemeenten afzonderlijk.

---

⁴ Amersfoort heeft dit jaar niet aan het onderzoek kunnen meewerken. Om vertekeningen in de resultaten als gevolg van het ontbreken van Amersfoort te voorkomen hebben alle in deze rapportage gepresenteerde gegevens, dus ook die van eerdere metingen, betrekking op 21 gemeenten.

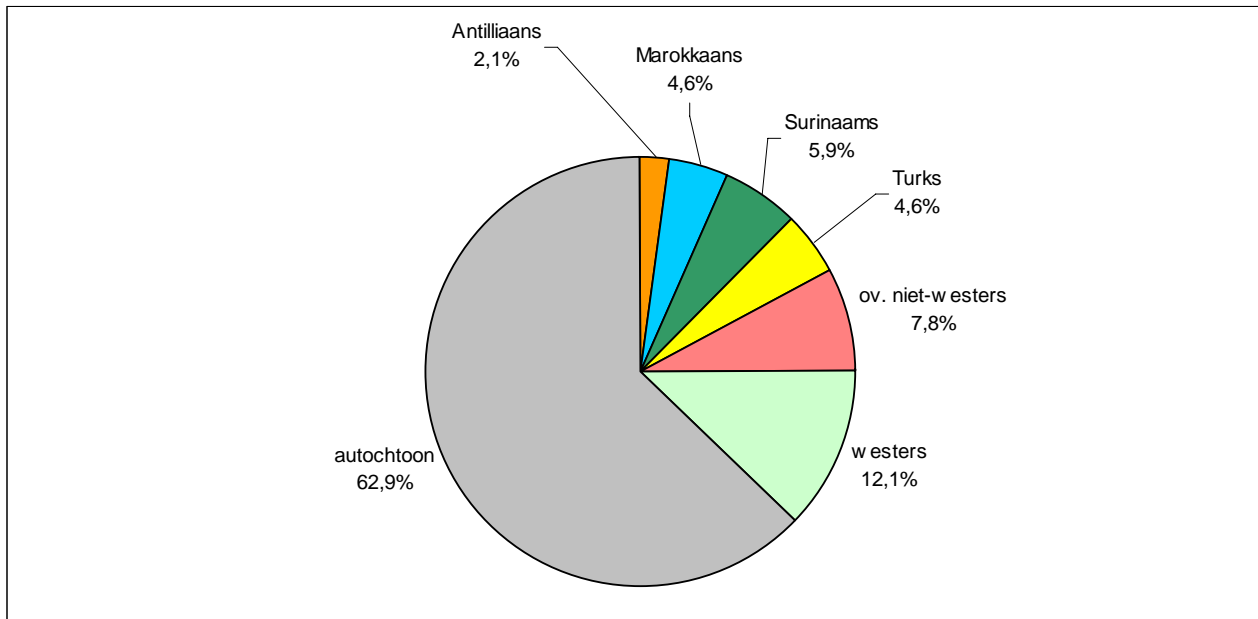
2.1 Inleiding

Om inzicht te krijgen in de omvang en samenstelling van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de 21 gemeenten zetten we in dit hoofdstuk hun demografische kenmerken en hun migratiegeschiedenis uiteen. Allereerst gaan we in op de bevolkingssamenstelling en op de groei van de groep Antilliaanse Nederlanders in de periode 1996-2012 (paragraaf 2.2). Vervolgens besteden we aandacht aan de verhouding tussen het aandeel mannen en vrouwen (paragraaf 2.3), de verdeling naar eerste en tweede generatie (paragraaf 2.4), naar leeftijd (paragraaf 2.5) en naar burgerlijke staat (paragraaf 2.6). Om een en ander in perspectief te plaatsen maken we hierbij steeds een vergelijking met de totale bevolking in de 21 gemeenten en andere grote herkomstgroepen (Marokkaanse, Surinaamse en Turkse Nederlanders). We besluiten het hoofdstuk met een schets van de omvang van de immigratie en emigratie van Antilliaanse Nederlanders in de periode 1996-2012.

2.2 Bevolkingssamenstelling

Per 1 januari 2012 wonen er ruim 4 miljoen mensen in de 21 gemeenten (zie tabel b2.1 in de bijlage bij dit hoofdstuk). Hiervan zijn 86.060 inwoners (2,1 procent) van Antilliaanse herkomst. Van de bevolking in de 21 gemeenten is 5,9 procent van Surinaamse afkomst, 4,6 procent van Marokkaanse en ook 4,6 procent van Turkse herkomst. Het aandeel westerse en overig niet-westerse allochtonen is respectievelijk 12,1 en 7,8 procent. Het aandeel autochtone bewoners in de 21 gemeenten is 62,9 procent.

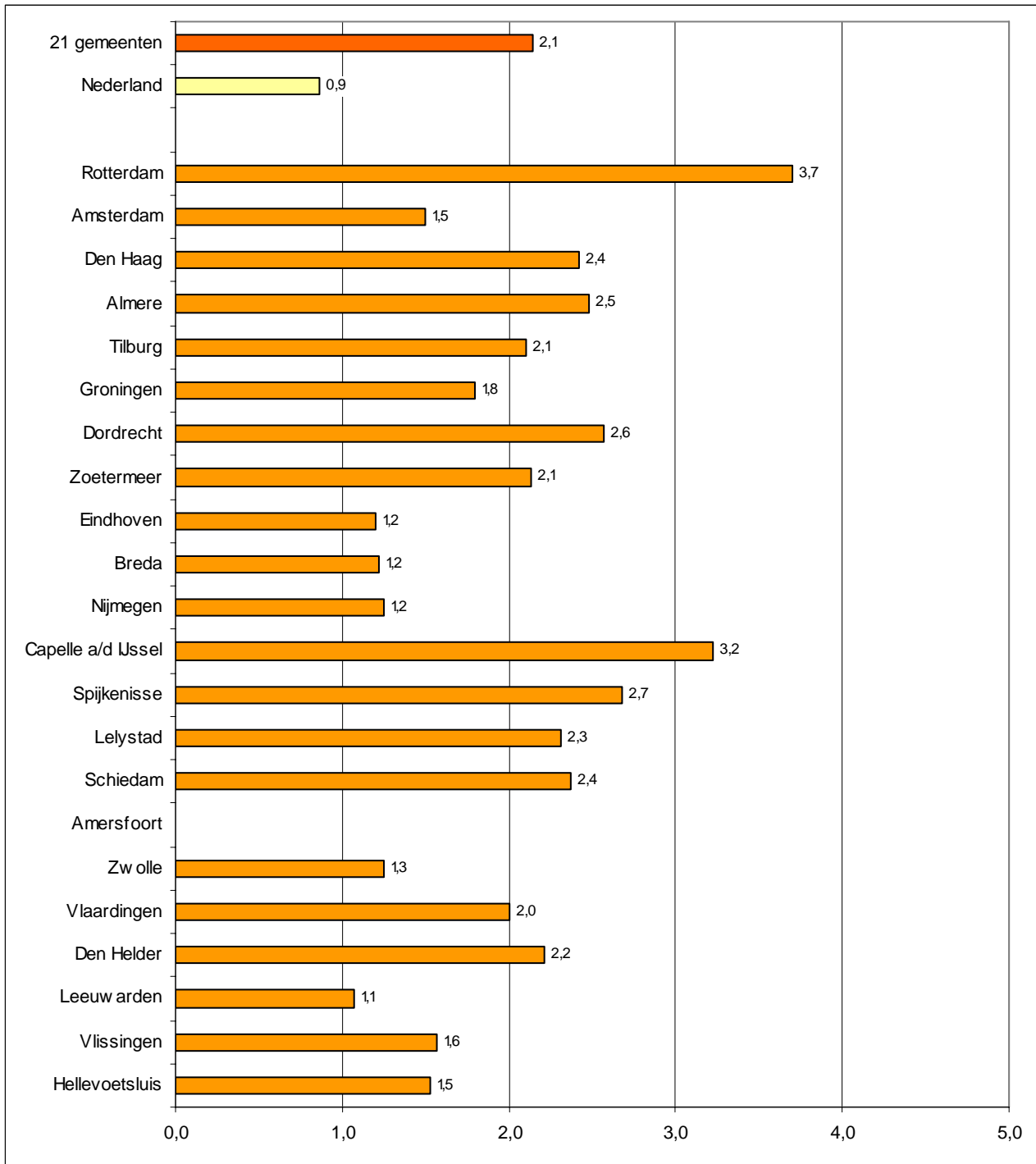
Nederland heeft per 1 januari 2012 ruim 16,7 miljoen inwoners. Hiervan zijn er bijna 144.000 (0,9 procent) van Antilliaanse herkomst.

Figuur 2.1: Bevolking naar herkomstgroep, 1 januari 2012 (in procenten van de totale bevolking)

Bron: GBA, bewerking Risbo

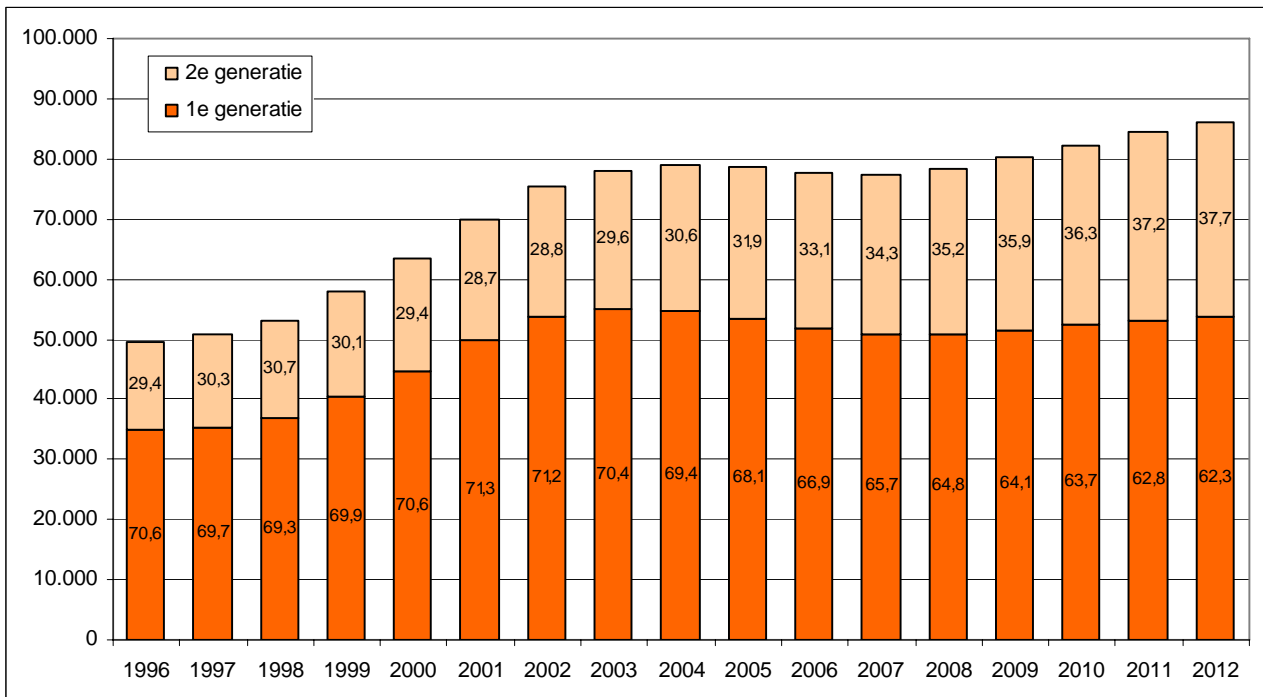
De omvang van de groep Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten loopt sterk uiteen (zie tabel b2.2 in de bijlage). Rotterdam heeft het grootste aantal Antilliaanse Nederlanders (22.805). Ruim een kwart van de Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten woont in Rotterdam. Op geruime afstand volgen Den Haag met 12.176 Antilliaanse Nederlanders en Amsterdam met 11.849 personen van Antilliaans-Nederlandse herkomst. In Leeuwarden (1.021), Vlissingen (696) en Hellevoetsluis (601) is het aantal Antilliaanse Nederlanders in absolute termen het kleinst. In figuur 2.2 zien we hoe groot de groep Antilliaanse Nederlanders is in verhouding tot de totale bevolking in de verschillende gemeenten. In figuur 2.2 zijn de 21 gemeenten gerangschikt op basis van de absolute omvang van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de gemeente. Rotterdam heeft ook in relatieve zin het grootste aandeel Antilliaanse Nederlanders (3,7 procent). Van de 21 gemeenten heeft Leeuwarden het kleinste aandeel Antilliaanse Nederlanders (1,1 procent).

Figuur 2.2: Aandeel Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten, 1 januari 2012 (in procenten van de totale bevolking)
 Bron: GBA en GBA, bewerking Risbo

Antilliaanse Nederlanders 1996-2012

Het aantal Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten is met name in de periode 1996-2003 sterk gegroeid. In 1996 wonen in de 21 gemeenten ruim 50.000 personen van Antilliaanse herkomst. In 2003 zijn dat er ongeveer 80.000. Dit is een toename van bijna 60 procent in een periode van 8 jaar. In de jaren daarna (2004-2007) verandert de Antilliaans-Nederlandse bevolking qua omvang niet of nauwelijks. In 2008 is er voor de eerste keer sinds 2004 sprake van een lichte groei. Deze groei zet zich in de jaren daarna voort (zie figuur 2.3). De getallen in de staven van figuur 2.3 geven de relatieve verdeling van de eerste en tweede generatie weer. Antilliaanse Nederlanders die in het herkomstland geboren zijn worden tot de eerste generatie gerekend. In Nederland geboren personen met één of twee op de Antillen geboren ouders worden tot de tweede generatie gerekend. We zien dat het aandeel van de tweede generatie in de periode 1996-2012 is toegenomen van 29,4 procent in 1996 naar 37,7 procent in 2012.

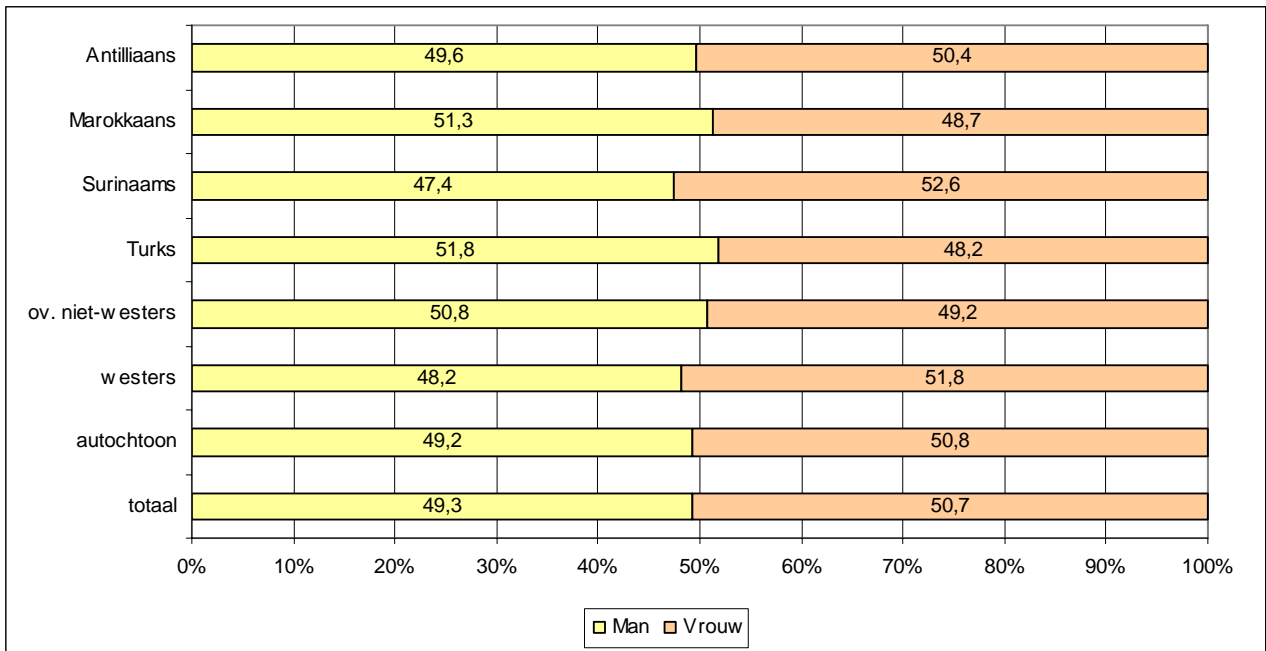

Figuur 2.3: Aandeel Antilliaanse Nederlanders, 1996-2012, per 1 januari (in absolute aantallen en procentuele verdeling naar generatie)

Bron: GBA, CBS, StatLine, bewerking Risbo

2.3 Geslacht

Van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de 21 gemeenten is 50,4 procent vrouw en 49,6 procent man (zie figuur 2.4). In de totale bevolking van de 21 gemeenten is 50,7 procent vrouw en 49,3 procent man.

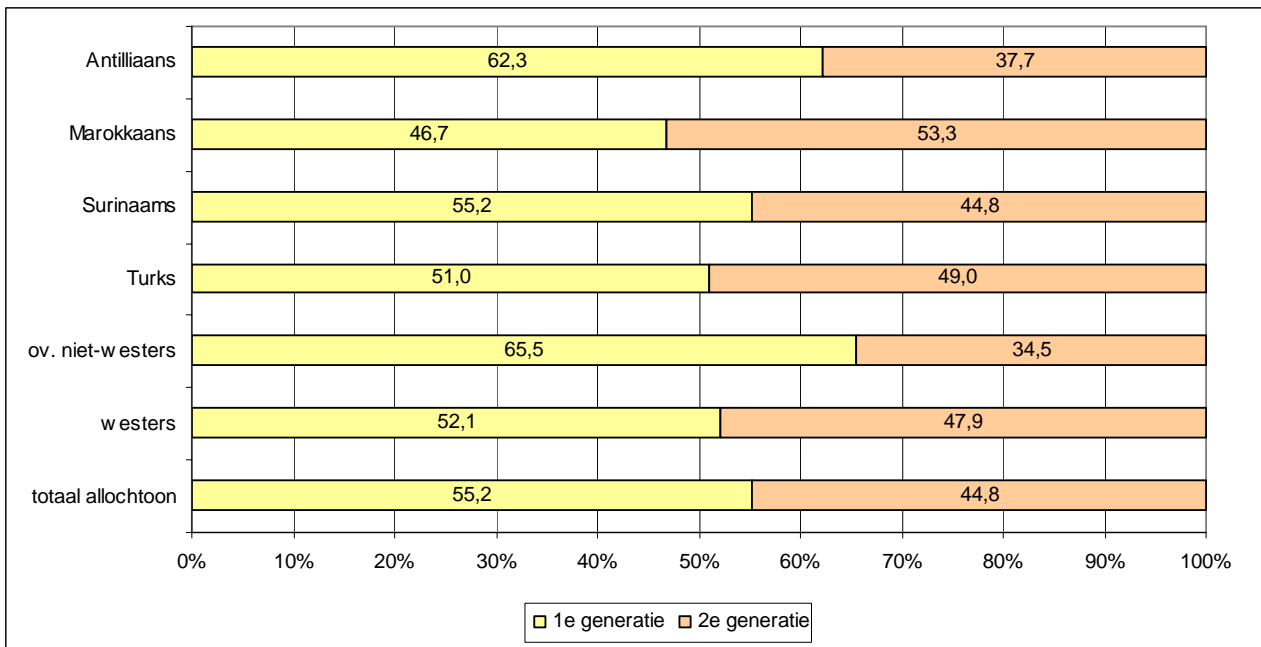
Figuur 2.4: Bevolking naar geslacht, 1 januari 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

2.4 Generatie

In figuur 2.5 worden de verschillende herkomstgroepen uitgesplitst naar eerste en tweede generatie. Personen die niet in Nederland, maar in het herkomstland geboren zijn, worden tot de eerste generatie gerekend. In Nederland geboren personen met één of twee in het herkomstland geboren ouders worden tot de tweede generatie gerekend. Voor een toelichting op de definities verwijzen we naar de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

Van de Antilliaans-Nederlandse inwoners van de 21 gemeenten is 37,7 procent in Nederland geboren. De tweede generatie Antilliaanse Nederlanders is in relatieve zin de kleinste van de vier grootste herkomstgroepen.

Figuur 2.5: Allochtone bevolking naar generatie, 1 januari 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

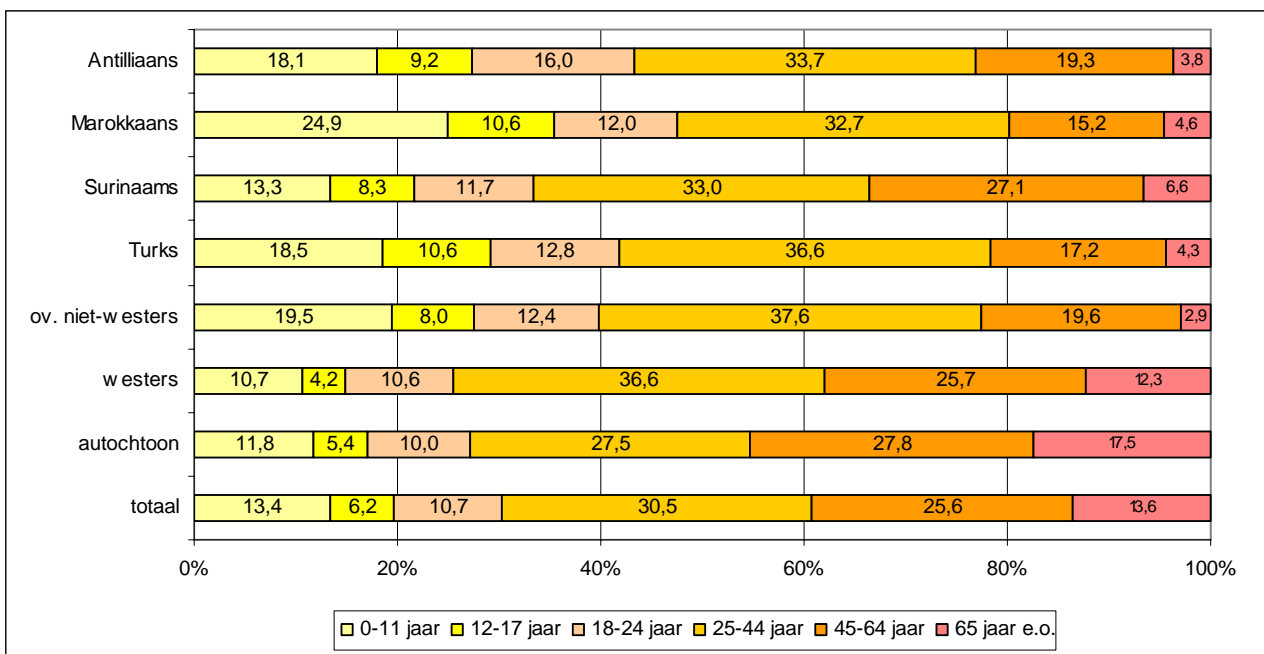
Bron: GBA, bewerking Risbo

2.5 Leeftijd

In figuur 2.6 wordt de leeftijdsopbouw van Antilliaans-Nederlandse inwoners van de 21 gemeenten vergeleken met andere herkomstgroepen en de totale bevolking in de 21 gemeenten. De Antilliaans-Nederlandse bevolking is in vergelijking met de totale bevolking relatief jong.

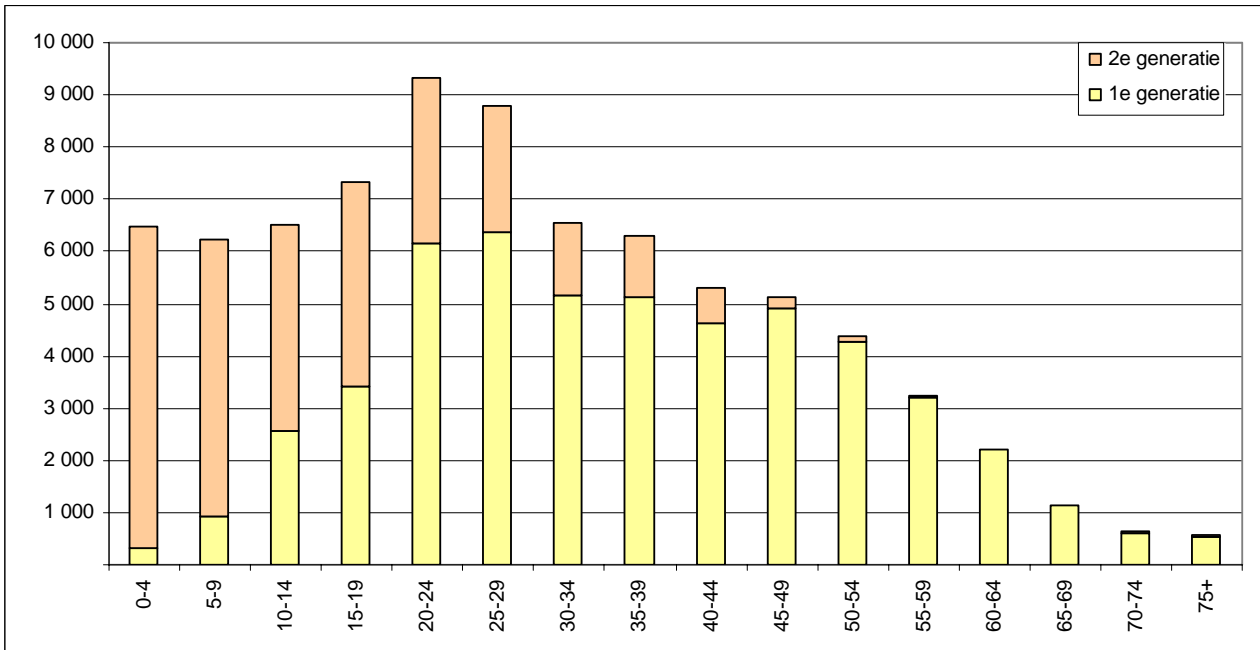
Van de Antilliaans-Nederlandse bevolking is 43,3 procent jonger dan 25 jaar, tegenover 30,2 procent in de hele bevolking van de 21 gemeenten. Slechts een klein deel van de Antilliaans-Nederlandse bevolking is 65 jaar of ouder (3,8 procent). Dit verschilt sterk van de totale bevolking van de 21 gemeenten waarvan 13,6 procent 65 jaar of ouder is.

Figuur 2.6: Bevolking naar leeftijd, 1 januari 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

Figuur 2.7 laat zien dat er een samenhang is tussen leeftijd en generatie; hoe hoger de leeftijd, hoe groter het aandeel eerste generatie migranten. Het grootste deel van de Antilliaanse Nederlanders onder de 20 jaar is in Nederland geboren. Vanaf de leeftijdsgroep 20-24 jaar is de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten groter dan de tweede generatie. Er zijn nauwelijks Antilliaanse Nederlanders van 50 jaar of ouder die tot de tweede generatie migranten behoren.

Figuur 2.7: Antilliaanse Nederlanders naar leeftijd en generatie, 1 januari 2012 (in absolute aantallen)

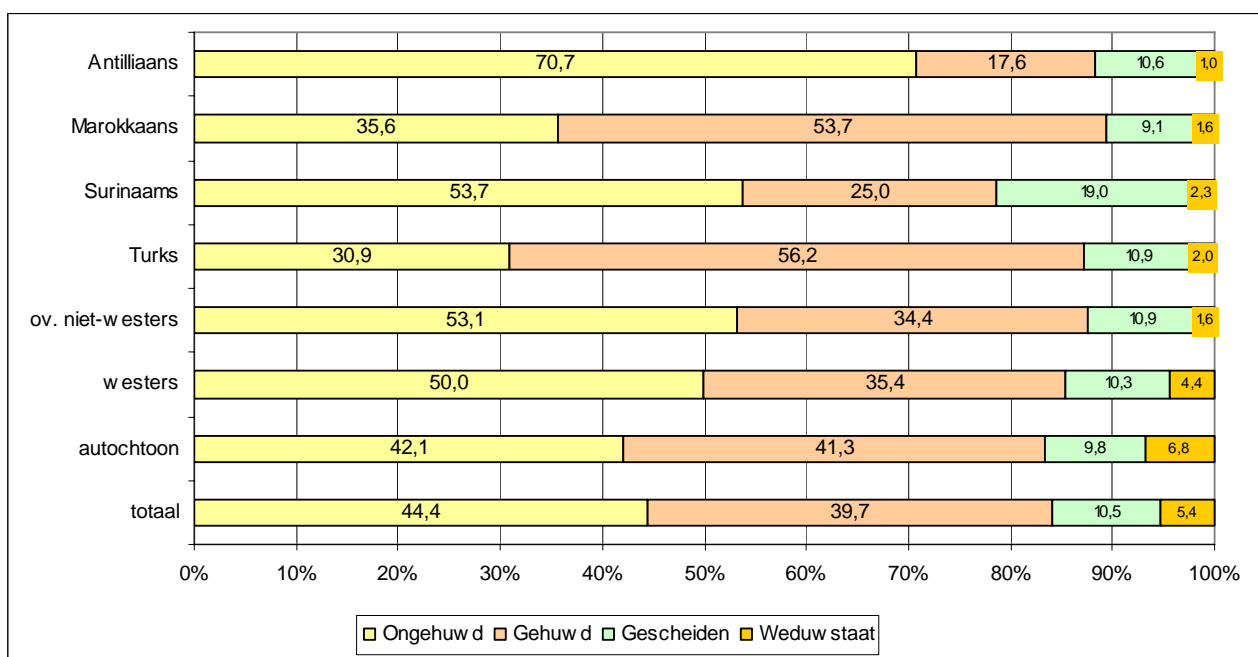
Bron: GBA, bewerking Risbo

2.6 Burgerlijke staat

Van alle inwoners van de 21 gemeenten van 16 jaar en ouder is 44,4 procent ongehuwd, 39,7 procent is gehuwd en de rest gescheiden (10,5 procent) of weduwe/weduwnaar (5,4 procent).

Bij de Antilliaans-Nederlandse bevolking zien we een heel ander beeld. Het aandeel ongehuwden onder Antilliaanse Nederlanders is veel groter dan gemiddeld, namelijk 70,7 procent. Het aandeel gehuwden is veel kleiner dan gemiddeld in de 21 gemeenten (17,6 procent) en van 1,0 procent is de partner overleden (zie figuur 2.8). Het aandeel personen dat is gescheiden (10,6 procent) is vergelijkbaar met het gemiddelde onder alle inwoners van de 21 gemeenten.

Het aandeel weduwen en weduwnaren is lager dan gemiddeld, dit komt voornamelijk door de leeftijdsopbouw bij de migrantengroepen (zie figuur 2.6). Aangezien de migrantengroepen relatief minder ouderen kennen dan gemiddeld, is het aandeel weduwen/weduwnaren logischerwijze ook kleiner dan gemiddeld.

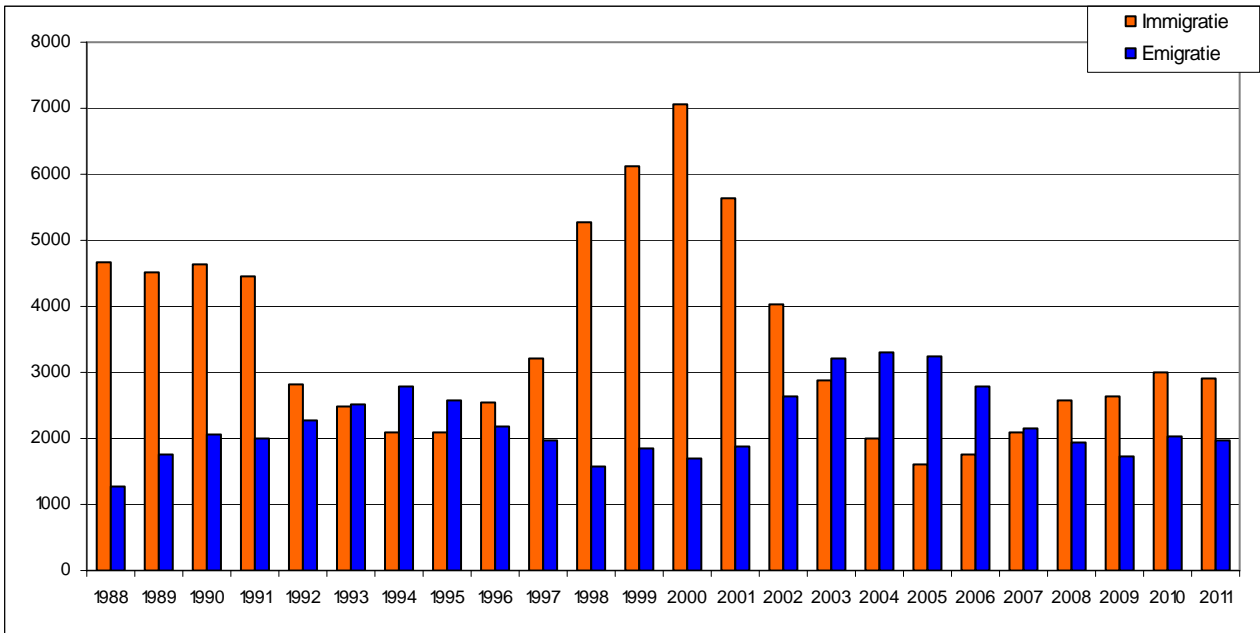

Figuur 2.8: Bevolking (16 jaar en ouder) naar burgerlijke staat, 1 januari 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: GBA, bewerking Risbo

2.7 Buitenlandse migratie

In figuur 2.9 wordt de immigratie en emigratie van Antillianen sinds 1988 weergegeven. Met immigratie bedoelen we hier de vestiging van Antillianen (en Arubanen) vanuit het buitenland in een van de 21 gemeenten, met emigratie het vertrek van Antillianen (en Arubanen) vanuit een van de 21 gemeenten naar het buitenland. We zien een golfbeweging met betrekking tot het aantal Antillianen dat in de afgelopen twee decennia vanuit het buitenland naar de 21 gemeenten migreert. In de periode 1988-1991 komen jaarlijks ongeveer 4.500 Antillianen vanuit het buitenland naar een van de 21 gemeenten. Na 1991 neemt de immigratie sterk af tot iets meer dan 2.100 in 1994 en 1995. Vanaf 1996 neemt de immigratie sterk toe met als hoogtepunt het jaar 2000. In dat jaar komen bijna 7.200 Antillianen naar de 21 gemeenten. De sterke toename van het aantal immigranten wordt gevolgd door een al even sterke afname in de jaren daarna. In 2005 immigreren er nog slechts ruim 1.600 Antillianen naar de 21 gemeenten. In datzelfde jaar vertrekken er bijna 3.300 Antilliaanse Nederlanders naar het buitenland. Sinds 2006 neemt de immigratie weer toe en neemt de emigratie verder af. In 2007 houden immigratie en emigratie elkaar nagenoeg in evenwicht. In de afgelopen vier jaar is er weer sprake van een vestigingsoverschot. In 2011 vestigen bijna 3.000 Antillianen zich in de 21 gemeenten en vertrekken ongeveer 2.000 Antilliaanse Nederlanders vanuit de 21 gemeenten naar het buitenland.

Figuur 2.9: Buitenlandse migratie van Antillianen, 1988-2011 (in absolute aantallen)

Bron: CBS, StatLine

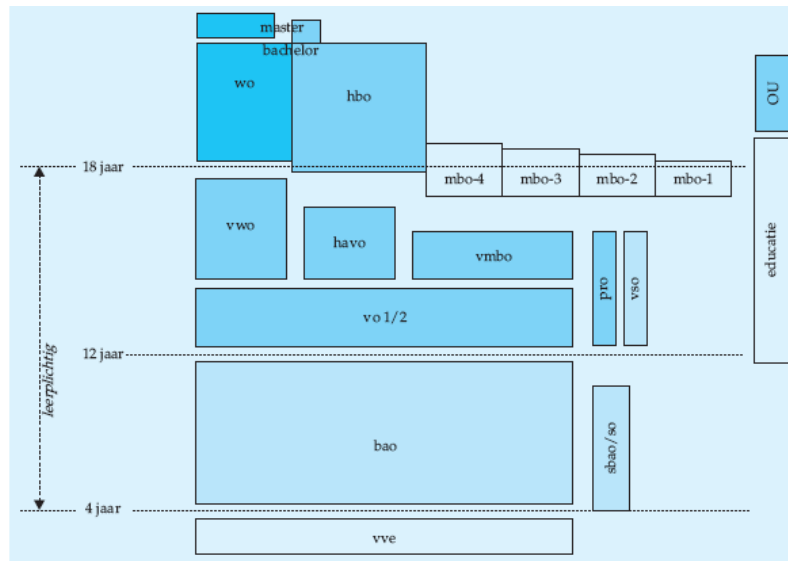
3.1 Inleiding

Een goede opleiding is belangrijk voor de latere positie op de arbeidsmarkt. Een laag opleidingsniveau leidt in het algemeen tot geringere arbeidsmarktkansen, zowel in termen van participatie als het niveau waarop men gaat werken. In paragraaf 3.2 wordt eerst kort ingegaan op de gebruikte begrippen en de databron. Vervolgens staan we in paragraaf 3.3 stil bij de positie van jongeren in de leeftijd 12 t/m 22 jaar in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Een van de hoofddoelstellingen van het beleid is het terugdringen van voortijdig schoolverlaten onder Antilliaanse Nederlanders. In paragraaf 3.4 presenteren we cijfers over nieuwe voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2010/2011. We bekijken of (en zo ja in welke mate) er een oververtegenwoordiging is van Antilliaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente en of zich hierin ten opzichte van het schooljaar 2008/2009 veranderingen hebben voorgedaan.

3.2 Gebruikte begrippen en databron

Leerlingen, deelnemers en voortijdig schoolverlaters

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. In paragraaf 3.3 rapporteren we over jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in het voortgezet onderwijs (vo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en hoger onderwijs (ho). De cijfers hebben uitsluitend betrekking op het bekostigde onderwijs. Jongeren die particulier onderwijs volgen blijven buiten beschouwing. In dit hoofdstuk gebruiken we voor jongeren die onderwijs volgen in het algemeen de term leerlingen. Leerlingen die een mbo-opleiding volgen worden ook wel aangeduid als deelnemers. In schema 3.1 is, ter verduidelijking van de gebruikte termen en de niveaus, het Nederlandse onderwijsstelsel schematisch weergegeven.

Bron: OCW.

bao	basisonderwijs	so	speciaal onderwijs
bbl	beroepsbegeleidende leerweg	vmbo	voorbereidend middelbaar beroeps- onderwijs
bol	beroepsopleidende leerweg	vo	voortgezet onderwijs
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs	vso	voortgezet speciaal onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs	vve	voor- en vroegschoolse educatie
mbo	middelbaar beroepsonderwijs	wvo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
OU	Open Universiteit	wo	wetenschappelijk onderwijs
pro	praktijkonderwijs		
sbaan/so	speciaal basisonderwijs		

Schema 3.1: Het Nederlandse onderwijsstelsel

Bron: CBS

In paragraaf 3.4 gaan we in op nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). Onder de nieuwe vsv-ers worden alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar verstaan, die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv-ers is het aantal nieuwe vsv-ers in het schooljaar 2010/2011 gedeeld door het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in de gemeente per 1 januari 2011 en vermenigvuldigd met 100%.

Data

De in dit hoofdstuk gepresenteerde onderwijsgegevens zijn gebaseerd op registraties in de Basisregistratie Onderwijs (BRON) en aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Alle leerlingen in het bekostigd voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs staan in BRON geregistreerd.

Voorlopige cijfers

In maart is het aantal voortijdig schoolverlaters van voorgaand schooljaar bekend. Deze gegevens hebben de status 'voorlopig' omdat het gaat om gegevens die zijn aangeleverd door de onderwijsinstellingen, maar nog niet zijn gecontroleerd door een accountant. Door de accountantscontrole en door inschrijfmutaties die met terugwerkende kracht worden verwerkt, kunnen er verschillen ontstaan tussen de voorlopige en definitieve cijfers. De definitieve cijfers zijn steeds in oktober bekend. Een voorbeeld: de voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2010/2011 zijn in maart 2012 bekend en worden in oktober 2012 definitief vastgesteld.⁵ In dit rapport presenteren we de voorlopige cijfers. Dit geldt zowel voor de cijfers van de schooljaren 2008/2009 en 2009/2010 als die van het schooljaar 2010/2011.

Koppeling

Nieuwe voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2008/2009, 2009/2010 en 2010/2011 zijn op basis van het versleutelde burgerservicenummer (BSN) gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2009, 2010 en 2011. Indien het nummer in een van de bestanden niet bekend is, kan er geen koppeling worden gemaakt. Jongeren waarvan geen nummer bekend is, zijn in onderstaande tabellen dus niet opgenomen. De DUO gegevens hebben als peildatum 1 oktober. Deze zijn gekoppeld aan de bevolkingsbestanden per 1 januari. Schoolgaande jongeren worden daardoor gerekend tot de gemeente waar zij per 1 januari stonden ingeschreven. De in dit hoofdstuk gepresenteerde cijfers kunnen daardoor licht afwijken van eerder door DUO gepresenteerde cijfers.

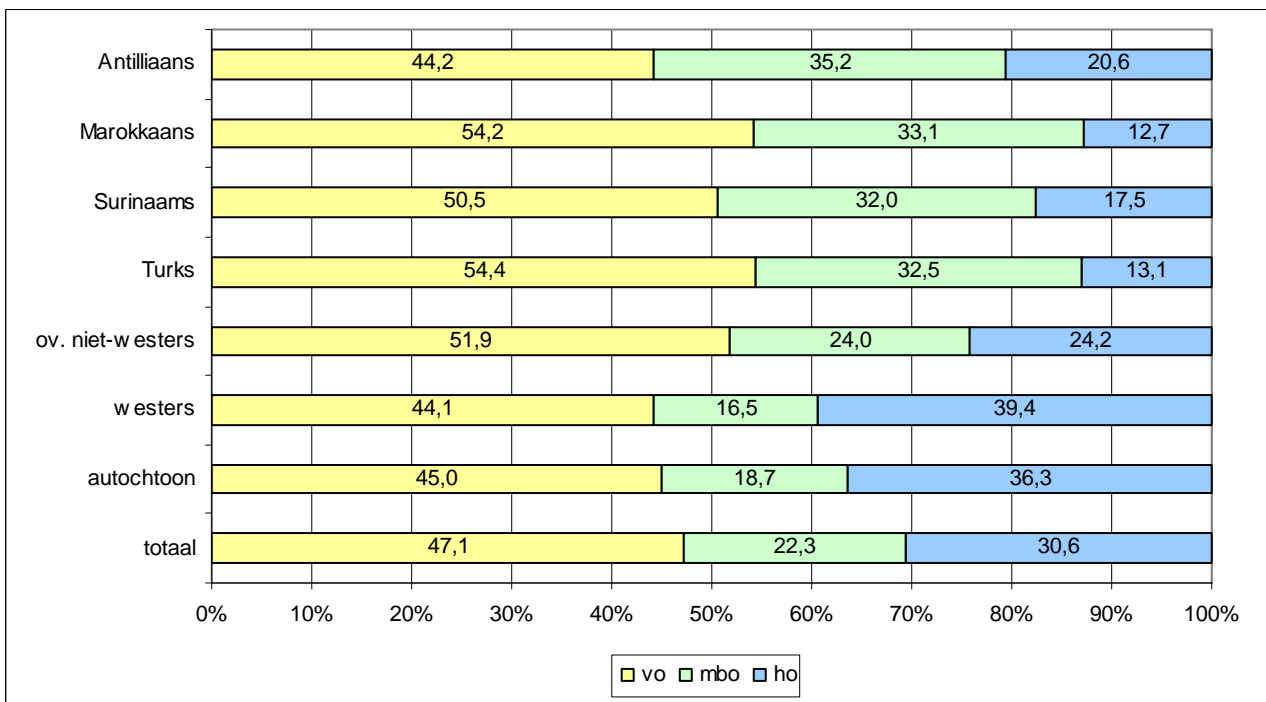
⁵ OCW (2010). *Handleiding vsv-cijferproducten*, p. 17

3.3 Leerlingen en deelnemers

Figuur 3.1 gaat in op de positie van 12 t/m 22-jarige jongeren in het bekostigde onderwijs. We zien dat 47,1 procent van de jongeren van 12 t/m 22-jaar uit de 21 gemeenten voortgezet onderwijs volgt, 22,3 procent volgt middelbaar beroepsonderwijs en de resterende 30,6 procent hoger beroepsonderwijs of wetenschappelijk onderwijs.⁶

Het aandeel Antilliaans-Nederlandse jongeren van 12 t/m 22 jaar dat voortgezet onderwijs volgt (44,2 procent) is iets kleiner dan in de totale groep leerlingen. Van de Antilliaans-Nederlandse leerlingen volgt een bovengemiddeld groot deel een mbo-opleiding (35,2 procent).

De deelname van Antilliaans-Nederlandse leerlingen aan het hoger onderwijs is veel lager dan gemiddeld in de 21 gemeenten (20,6 procent).

Figuur 3.1: Leerlingen in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, in schooljaar 2010/2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

⁶ Een deel van de 12-jarigen (en ook 13-jarigen) volgt nog basisonderwijs. Hierover is in de monitor geen informatie beschikbaar.

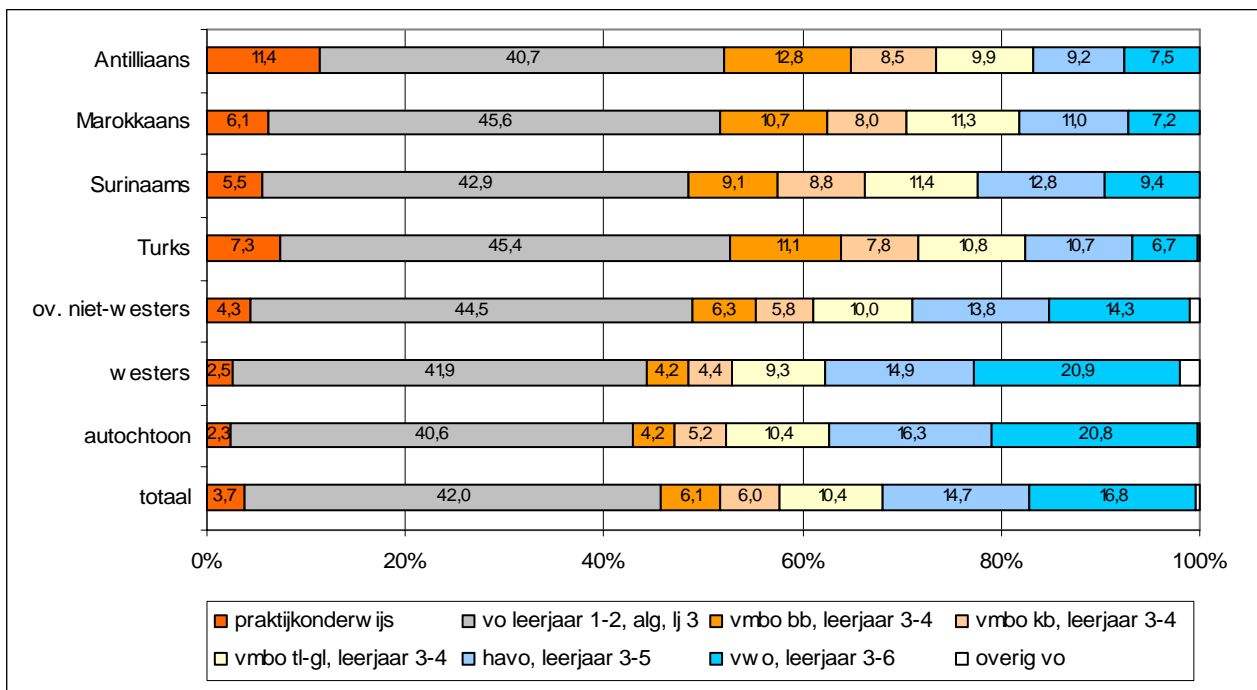
3.3.1 Antilliaans-Nederlandse leerlingen in het voortgezet onderwijs

In figuur 3.2 wordt per herkomstgroep aangegeven welk deel van de 12 t/m 22-jarige leerlingen praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo volgt.⁷

Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren in de 21 gemeenten volgt een bovengemiddeld groot deel (11,4 procent) praktijkonderwijs. Het praktijkonderwijs is bestemd voor leerlingen die niet in staat zijn om een diploma te behalen in het vmbo. Het beoogt de leerlingen op te leiden voor zeer eenvoudig werk op de arbeidsmarkt. Stages zijn daarbij een essentieel onderdeel.

Binnen het vmbo volgen Antilliaans-Nederlandse jongeren vaker dan gemiddeld de laagste leerweg (de basisberoepsgerichte leerweg). Van alle leerlingen volgt 6,1 procent deze leerweg. Bij de Antilliaans-Nederlandse jongeren is dat 12,8 procent.

We zien verder dat van de totale groep leerlingen van 12 t/m 22 jaar uit de 21 gemeenten 14,7 procent in de bovenbouw van de havo zit en 16,8 procent in de bovenbouw van het vwo. Bij de Antilliaans-Nederlandse jongeren liggen deze percentages lager. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren volgt 9,2 procent de havo en 7,5 procent zit in de bovenbouw van het vwo.

Figuur 3.2: Leerlingen in het voortgezet onderwijs naar onderwijsniveau en etnische herkomst, in schooljaar 2010/2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

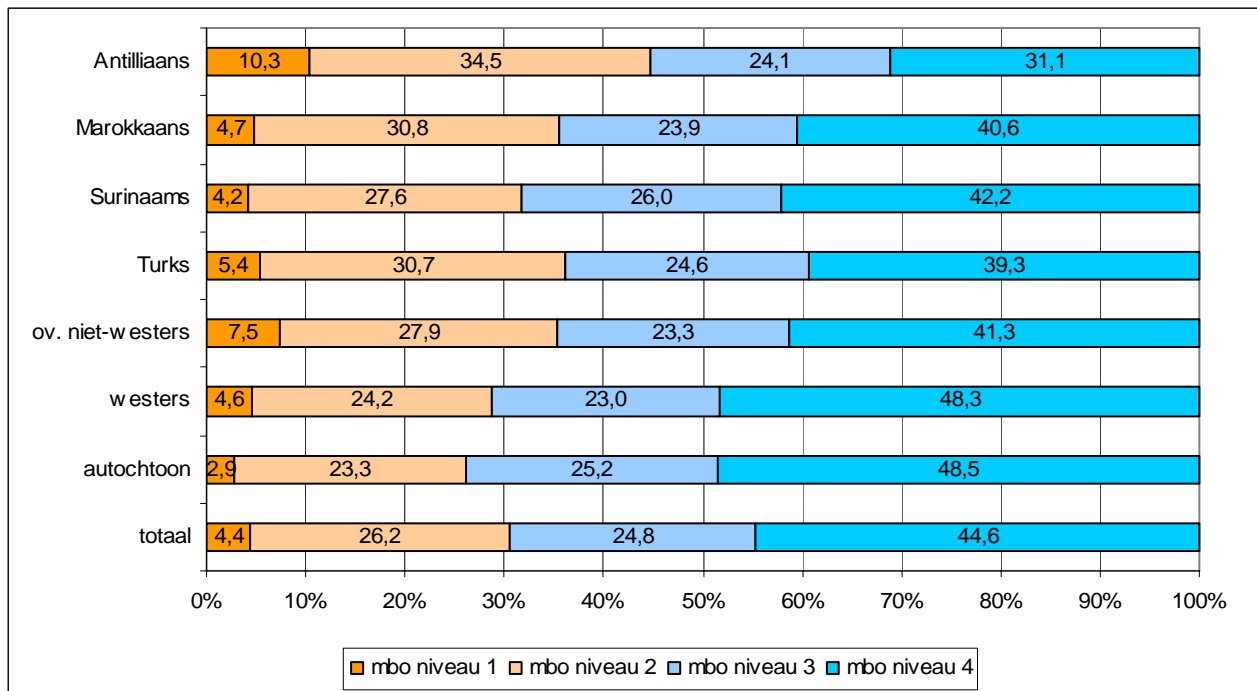
⁷ Leerlingen in het speciaal onderwijs zijn in deze figuur buiten beschouwing gelaten. Het speciaal onderwijs is voor leerlingen met een functiebeperking (zie schema 3.1). Hierover is in de monitor geen informatie beschikbaar.

3.3.2 Antilliaans-Nederlandse deelnemers in het mbo

Figuur 3.3 heeft betrekking op de 12 t/m 22-jarige schoolgaande jongeren in het mbo. Het mbo kent met name in de beroepsbegeleidende leerweg een aanzienlijk aantal leerlingen dat ouder is dan 22 jaar. Deze blijven hier buiten beschouwing omdat er geen gegevens over beschikbaar zijn.

Het mbo kent vier niveaus. In de 21 gemeenten volgt 4,4 procent van alle deelnemers een assistent-opleiding (niveau 1). Verder zien we dat 26,2 procent van de deelnemers de basisberoepsopleiding (niveau 2) en 24,8 procent de vakopleiding (niveau 3) volgt. Het aandeel deelnemers dat een middenkader- of specialistenopleiding (niveau 4) volgt is het grootst, 44,6 procent.

Bij de Antilliaans-Nederlandse deelnemers zien we een ander beeld. Het aandeel deelnemers op niveau 1 is groter is dan gemiddeld (10,3 procent). Het deel dat een opleiding op niveau 2 volgt is veel groter dan het gemiddelde (34,5 procent). Een vakopleiding wordt gevolgd door een percentage dat vergelijkbaar is met dat in de hele groep in de 21 gemeenten (24,1 procent). Vooral op niveau 4 is het percentage Antilliaanse Nederlanders lager dan het gemiddelde (31,1 procent).

Figuur 3.3: Leerlingen (12-22 jaar) aan het mbo naar niveau en etnische herkomstgroep, in schooljaar 2010/2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

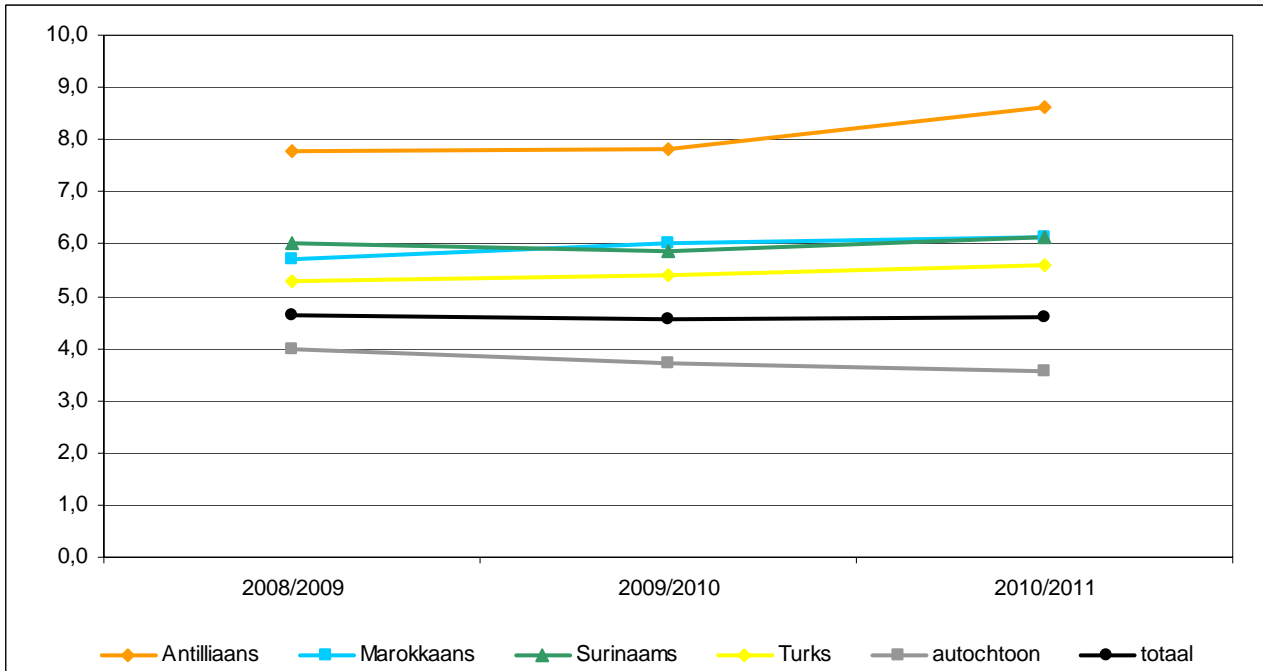
Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

3.4 Nieuwe voortijdig schoolverlaters

In deze paragraaf gaan we in op nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). We bekijken het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters onder Antilliaans-Nederlandse jongeren en relateren dit aan het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters onder alle jongeren in de 21 gemeenten. We maken daarbij tevens een vergelijking tussen het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de schooljaren 2008/2009, 2009/2010 en 2010/2011. In figuur 3.4 is het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar per schooljaar opgenomen.

Per 1 januari 2011 wonen er in de 21 gemeenten 272.586 jongeren van 12 t/m 22 jaar die voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs volgen (zie tabel 3.1). In het schooljaar 2010/2011 hebben er hiervan 12.527 (4,6 procent) de school voortijdig verlaten. Het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters is gelijk aan het schooljaar 2008/2009 toen eveneens 4,6 procent van de jongeren zonder startkwalificatie uitstroomde.

Van de 9.076 Antilliaans-Nederlandse jongeren die voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs volgen hebben er 782 (8,6 procent) de school voortijdig verlaten. Het aandeel Antilliaans-Nederlandse jongeren dat de school voortijdig verlaat is hoger dan in het schooljaar 2008/2009 toen 7,8 procent de school voortijdig verliet. De stijging is vooral in het afgelopen jaar te zien.

Figuur 3.4: Nieuwe voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) naar etnische herkomst, schooljaar 08/09 tot en met 10/11 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging

Een belangrijke doelstelling van het beleid is het terugdringen van de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de totale groep en de groep van Antilliaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.⁸ In tabel 3.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters en de oververtegenwoordiging weergegeven. Van alle jongeren die voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs volgen is 4,6 procent een nieuwe voortijdig schoolverlater. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren heeft 8,6 procent de school voortijdig verlaten. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters komt daarmee uit op 87 procent. Dat is 19 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 68 procent in het schooljaar 2008/2009. Onder Antilliaans-Nederlandse schoolverlaters gaat het om een toename van 74 personen. Onder de totale groep schoolverlaters gaat het om een afname van 359 personen.

⁸ Een rekenvoorbeeld: als van alle jongeren in de gemeente 5% de school voortijdig verlaat en van de jongeren in de herkomstgroep 7,5% dan is de oververtegenwoordiging: $((7,5-5)/5)*100=50\%$. Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Tabel 3.1: Nieuwe voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) naar etnische herkomst, schooljaar 08/09 tot en met 10/11

	Antilliaans				totaal			
	08/09	09/10	10/11	verschil 08/09-10/11	08/09	09/10	10/11	verschil 08/09-10/11
leerlingen vo/mbo 12 t/m 22 jaar	9.081	9.365	9.076		277.166	279.082	272.586	
nieuwe voortijdig schoolverlaters (N)	708	731	782	74	12.886	12.721	12.527	-359
nieuwe voortijdig schoolverlaters (%)	7,8	7,8	8,6	0,8	4,6	4,6	4,6	0,0
oververtegenwoordiging (%)	68	71	87	19	nvt	nvt	nvt	nvt

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten

Figuur 3.5 geeft een overzicht van de situatie van de Antilliaans-Nederlandse voortijdige schoolverlaters in de 21 gemeenten in het schooljaar 2010/2011. Hierbij kijken we naar vier kernaspecten, het percentage vsv-ers, de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse vsv-ers ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente en de toe- of afname van deze oververtegenwoordiging in vergelijking met het schooljaar 2008/2009. Ook de omvang van het aantal vsv-ers is in de figuur terug te zien. De exacte waarden voor deze aspecten zijn vermeld onder de figuur (zie ook tabellen b3.3 en b3.3a in de bijlage).

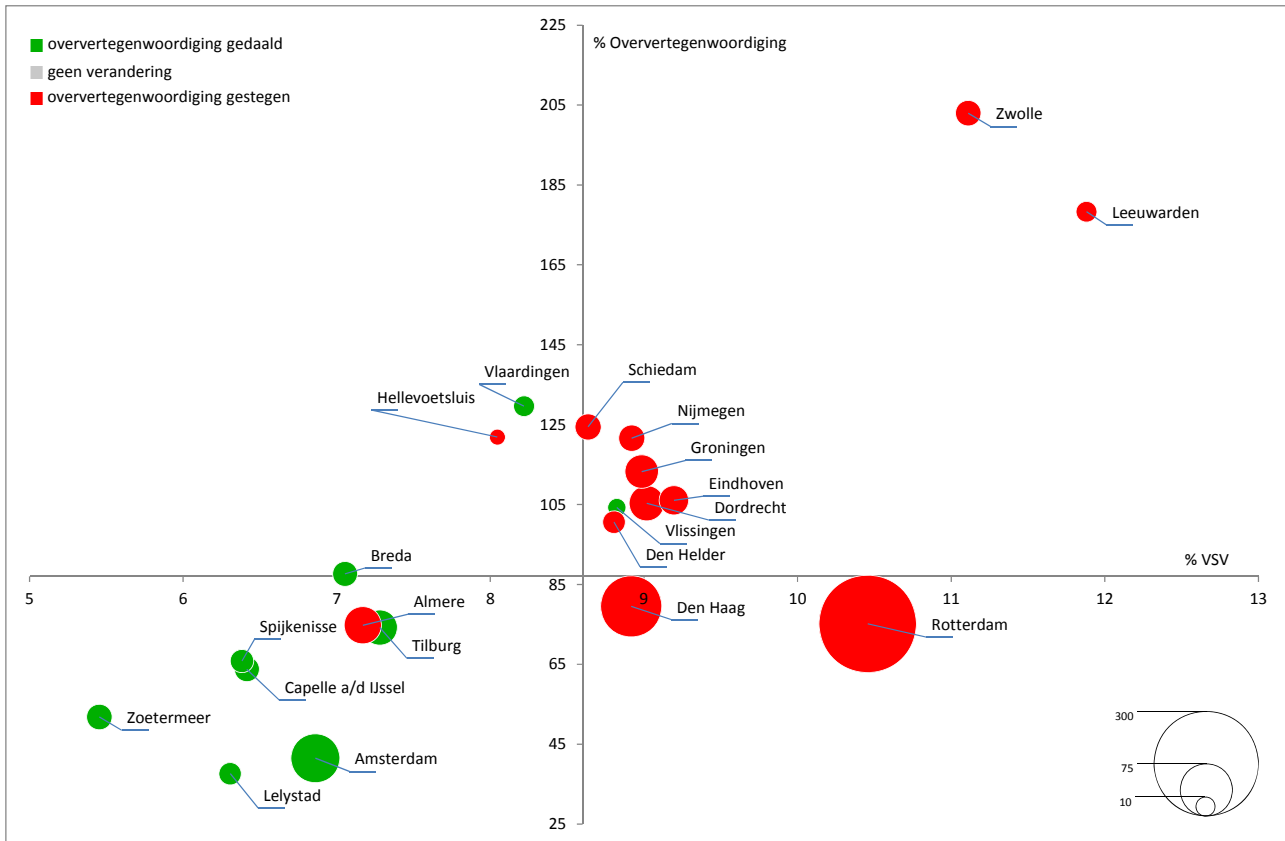
De horizontale positie van elke cirkel geeft het percentage Antilliaans-Nederlandse nieuwe vsv-ers in schooljaar 2010/2011 weer. Gemiddeld is 8,6 procent van de Antilliaans-Nederlandse jongeren in de 21 gemeenten voortijdig schoolverlater. In Zoetermeer is dit met 5,5 procent het laagst. In Leeuwarden is het aandeel Antilliaans-Nederlandse vsv-ers het hoogst (11,9 procent).

De verticale positie van elke cirkel geeft voor schooljaar 2010/2011 het percentage oververtegenwoordiging weer. De oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten is gemiddeld 87 procent. Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging. In Lelystad is de oververtegenwoordiging het laagst (38 procent). Ook in Amsterdam is de oververtegenwoordiging relatief beperkt (41 procent). In Zwolle is de oververtegenwoordiging het hoogst (203 procent).

Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de oververtegenwoordiging terug te dringen. De kleur van de cirkel geeft de verandering in de oververtegenwoordiging aan in vergelijking met de oververtegenwoordiging in schooljaar 2008/2009. In 9 van de 21 gemeenten is de oververtegenwoordiging afgenomen. De afname is het grootst in Capelle aan de IJssel (-62 procentpunten). In 12 gemeenten is de oververtegenwoordiging toegenomen. De gemeenten verschillen sterk in omvang en ook het aantal Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters loopt sterk uiteen. De grootte van de cirkel geeft het absolute aantal Antilliaans-Nederlandse nieuwe vsv-ers in schooljaar 2010/2011 weer. De grootste cirkel is die van Rotterdam, daar zijn in schooljaar 2010/2011 261 Antilliaans-Nederlandse vsv-ers. De kleinste cirkel is die van Hellevoetsluis. In Hellevoetsluis zijn er 7 Antilliaans-Nederlandse vsv-ers.

Onderwijs

	Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters					
	populatie		voortijdig schoolverlaters		oververtegenwoordiging	
	2010/2011 N	2010/2011 N	2010/2011 %	2008/2009 %	2010/2011 %	verschil 08/09 – 10/11 %
Rotterdam	2.496	261	10,5	58	75	17
Amsterdam	962	66	6,9	47	41	-6
Den Haag	1.155	103	8,9	61	80	19
Almere	530	38	7,2	23	75	52
Tilburg	467	34	7,3	90	74	-16
Groningen	345	31	9,0	-7	113	120
Dordrecht	377	34	9,0	65	105	40
Zoetermeer	330	18	5,5	54	52	-2
Eindhoven	261	24	9,2	44	106	62
Breda	241	17	7,1	92	88	-4
Nijmegen	213	19	8,9	102	122	20
Capelle a/d IJssel	265	17	6,4	126	64	-62
Spijkenisse	235	15	6,4	80	66	-14
Lelystad	222	14	6,3	53	38	-15
Schiedam	220	19	8,6	23	124	101
Amersfoort	-	-	-	-	-	-
Zwolle	162	18	11,1	91	203	112
Vlaardingen	146	12	8,2	149	130	-19
Den Helder	159	14	8,8	53	101	48
Leeuwarden	101	12	11,9	137	178	41
Vlissingen	102	9	8,8	146	104	-42
Hellevoetsluis	87	7	8,0	47	122	75
Totaal 21 AG	9.076	782	8,6	68	87	19

Figuur 3.5: Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters in de 21 gemeenten

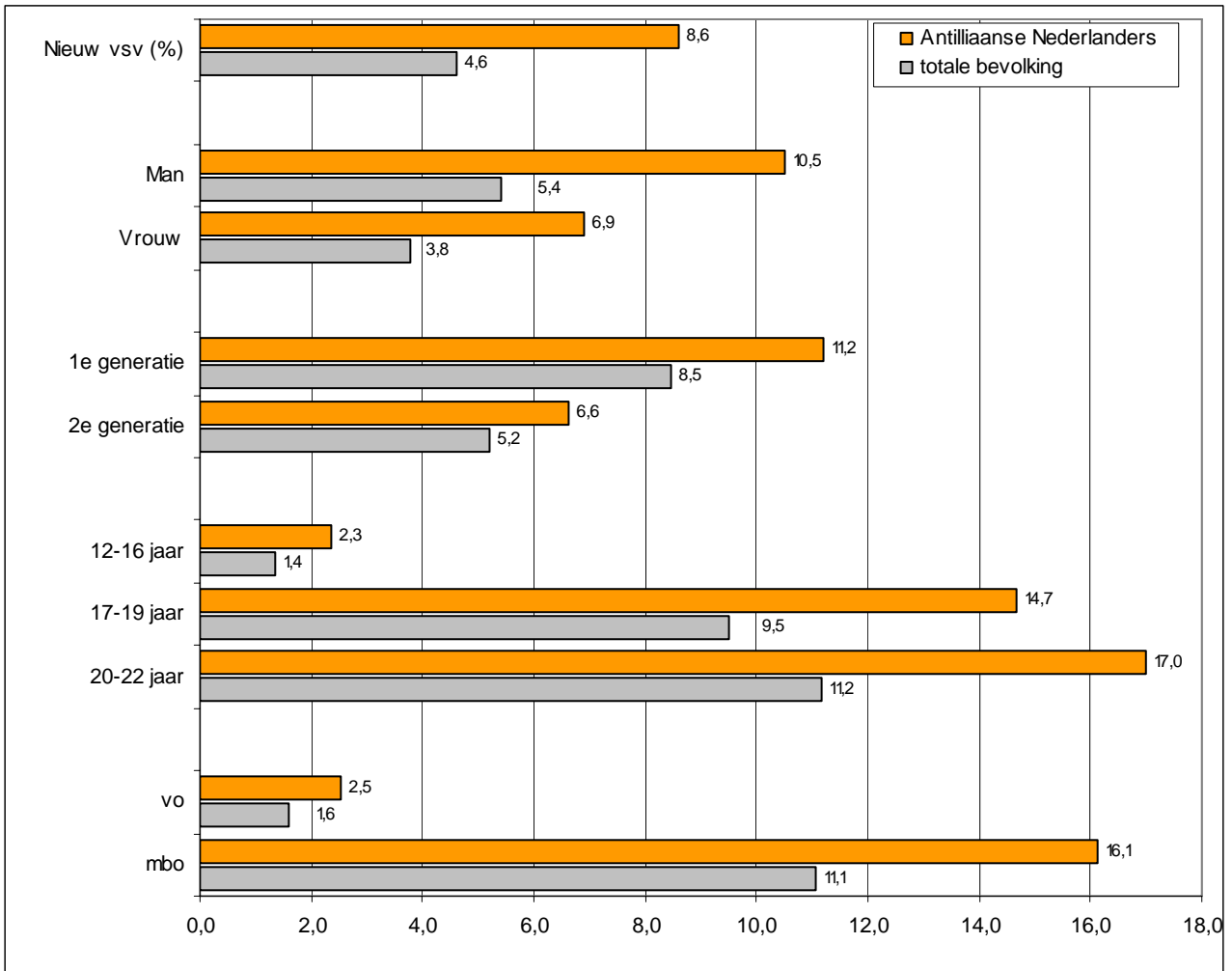
Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

3.4.1 Antilliaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters naar achtergrondkenmerken

In figuur 3.6 splitsen we de vsv-cijfers uit naar geslacht, generatie en leeftijd. Doorgaans is het aandeel voortijdig schoolverlaters onder jongens groter dan onder meisjes. Ook bij de jongeren van Antilliaanse herkomst in de 21 gemeenten is dat het geval. Onder Antilliaans-Nederlandse meisjes is het aandeel voortijdig schoolverlaters 6,9 procent, onder de Antilliaans-Nederlandse jongens 10,5 procent. Het aandeel voortijdig schoolverlaters onder de eerste generatie is groter dan onder de tweede generatie. Dit beeld zien we bij de totale groep allochtone jongeren alsook bij de Antilliaans-Nederlandse jongeren. Van de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders is 11,2 procent voortijdig schoolverlater, van de tweede generatie 6,6 procent.⁹ We zien dat voortijdig schoolverlaten minder voorkomt bij jongeren van 12 t/m 16 jaar (2,3 procent). Van de 17 t/m 19 jarigen is 14,7 procent vsv-er. Van de jongeren van 20 t/m 22 jaar is 17,0 procent schoolverlater. Voortijdig schoolverlaten komt in het mbo vaker voor dan in het vo, dat geldt ook voor Antilliaans-Nederlandse jongeren (respectievelijk 16,1 en 2,5 procent).

---

⁹ Het verschil tussen de eerste en tweede generatie is deels het gevolg van het verschil in de leeftijdsopbouw. Onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders is het aandeel 17-22 jarigen groter dan onder de tweede generatie en het aandeel vsv-ers onder 17-22 jarige jongeren is veel groter dan onder de 12-16 jarige jongeren.

Figuur 3.6 Aandeel nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) onder Antilliaanse Nederlanders naar achtergrondkenmerken*, in schooljaar 2010/2011 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

* Bij uitsplitsing naar generatie heeft het totaalcijfer betrekking op de totale allochtone bevolking

3.5 Onderwijs 2003/2004 - 2010/2011

In het voorgaande is ingegaan op een aantal aspecten van de onderwijspositie van Antilliaanse Nederlanders in het schooljaar 2010/2011. We constateren dat Antilliaanse Nederlanders in een achterstandspositie verkeren. Zij zijn oververtegenwoordigd op de lagere niveaus van het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Ook verlaat een relatief groot deel van de Antilliaans-Nederlandse jongeren het onderwijs zonder startkwalificatie. Al met al ontstaat er wellicht een te eenzijdig en negatief beeld van de onderwijspositie van de groep, terwijl er in de afgelopen jaren wel degelijk vooruitgang is geboekt. Analyse van landelijke cijfers van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) over de periode 2003/2004 t/m 2010/2011 laat bijvoorbeeld zien dat het aandeel Antilliaanse Nederlanders in de (lagere) basisberoepsgerichte leerweg

van het vmbo sterk is gedaald en het aandeel Antilliaanse Nederlanders in de havo en het vwo juist is gestegen.¹⁰ Naast de bekende achterstanden hebben zich in de laatste jaren dus wel degelijk ook positieve ontwikkelingen voorgedaan.

---

¹⁰ SCP (2012). *Jaarrapport Integratie 2011*, p. 104.

Hoofdstuk 4 **Arbeid en Uitkering**

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de arbeids- en uitkeringsituatie van de Antilliaans-Nederlandse bevolking. In paragraaf 4.2 wordt allereerst kort ingegaan op de gebruikte begrippen en databronnen. Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 gerapporteerd over het aandeel niet-werkende werkzoekenden. Het aandeel werkzoekenden onder Antilliaanse Nederlanders is landelijk gezien hoger dan in de totale bevolking. Het reduceren van de oververtegenwoordiging van Antilliaanse Nederlanders op dit terrein is een belangrijke doelstelling van het beleid gericht op Antilliaanse Nederlanders. We bekijken of er ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente een oververtegenwoordiging is van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden en of zich hierin ten opzichte van 2009 veranderingen hebben voorgedaan. In paragraaf 4.4 doen we een soortgelijke analyse voor het aandeel uitkeringsontvangers onder Antilliaanse Nederlanders.

4.2 Gebruikte begrippen en databronnen

Niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. In paragraaf 4.3 rapporteren we over niet-werkende werkzoekenden (NWW) in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar. Een niet-werkende werkzoekende is gedefinieerd als een persoon die bij een vestiging van het UWV WERKbedrijf is ingeschreven als een werkzoekende zonder werk of als werkzoekende die minder dan twaalf uur per week werkt met een inschrijfdatum en geen uitschrijfdatum. In paragraaf 4.4 gaan we in op personen die een uitkering ontvangen in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet investeren in jongeren (WIJ) en/of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, respectievelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAW en IOAZ).¹¹

---

¹¹ Per 1 januari 2012 is de WIJ afgeschaft. Jongeren kunnen vanaf die datum een WWB uitkering aanvragen. In een paar gemeenten zijn ook enkele personen die een uitkering ontvangen in het kader van de Wet inkomensvoorziening kunstenaars (WIK) in het bestand opgenomen. Deze blijven in de navolgende analyses buiten beschouwing.

Veelal wordt gerapporteerd over het percentage niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers. Deze percentages zijn berekend door het aantal NWW-ers (respectievelijk het aantal uitkeringsontvangers) te delen door het aantal personen in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar (de potentiële beroepsbevolking) en te vermenigvuldigen met 100%.

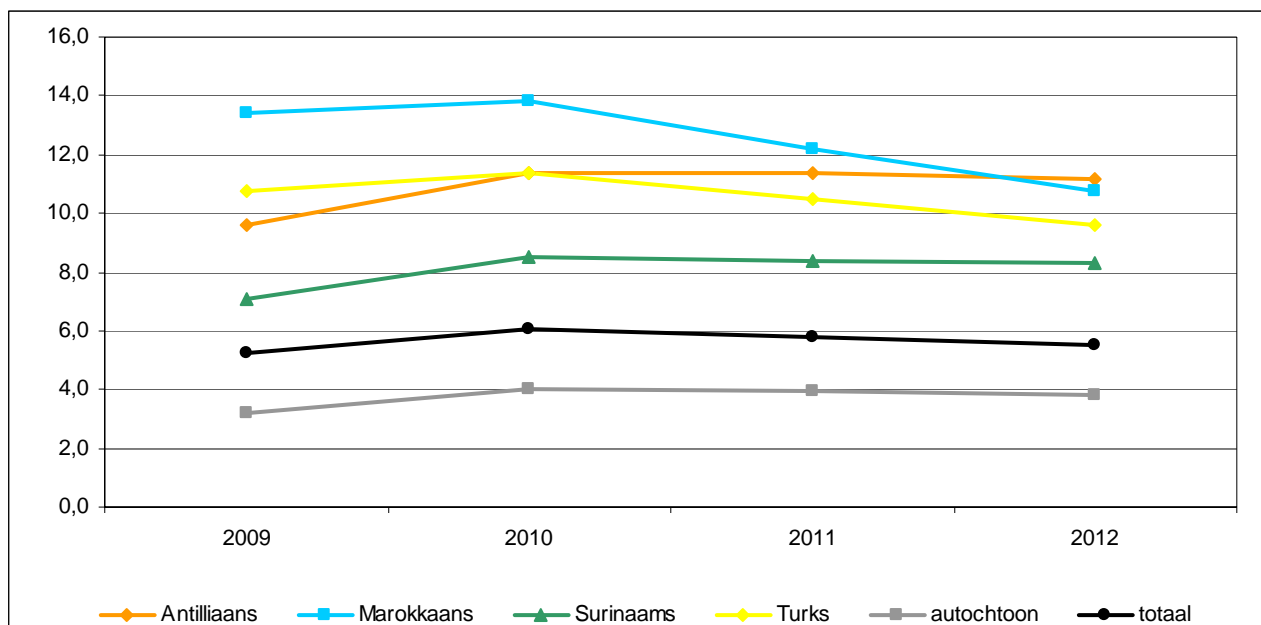
Data

De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens over niet-werkende werkzoekenden zijn gebaseerd op registraties afkomstig van het UWV WERKbedrijf. Het UWV WERKbedrijf levert aan veel gemeenten jaarlijks een databestand met niet-werkende werkzoekenden per 31 december. Dit databestand is, met toestemming van UWV WERKbedrijf, door de gemeenten aan Risbo doorgeleverd. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het bestand met werkzoekenden die per 31-12-2011 bij het UWV WERKbedrijf stonden ingeschreven. De cijfers over uitkeringen zijn afkomstig van de gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties. De cijfers hebben 1-1-2012 als peildatum.

4.3 Werkzoekenden

In figuur 4.1 is het aandeel werkzoekenden in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar van 2009 tot en met 2012 opgenomen. Per 1 januari 2012 wonen in de 21 gemeenten 2.811.770 personen van 15 t/m 64 jaar. Daarvan staan er 155.187 (5,5 procent) als niet-werkende werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven (zie ook tabel 4.1). Het aandeel niet-werkende werkzoekenden is vergelijkbaar met 2009. Toen stond 5,3 procent van de 15-64 jarigen als niet-werkende werkzoekende ingeschreven. In de tussenliggende jaren lag het percentage werkzoekenden hoger.

Van de 63.401 Antilliaanse Nederlanders van 15 t/m 64 jaar zijn er 7.099 (11,2 procent) als niet-werkende werkzoekende geregistreerd. Het aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden is hoger dan in 2009, toen 9,6 procent als niet-werkende werkzoekende stond ingeschreven. Het afgelopen jaar is het percentage Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden ongeveer gelijk gebleven.

Figuur 4.1: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

Het aandeel niet-werkende werkzoekenden onder Antilliaanse Nederlanders is hoger dan in de totale bevolking van de 21 gemeenten. Een doelstelling van het beleid is het terugdringen van de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse niet-werkende werkzoekenden. De oververtegenwoordiging geeft aan in hoeverre het percentage werkzoekenden onder Antilliaanse Nederlanders afwijkt van dat onder de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel werkzoekenden in de totale groep en de groep Antilliaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.¹² In tabel 4.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel werkzoekenden onder 15 t/m 64-jarigen en het percentage oververtegenwoordiging weergegeven sinds 2009.

Van alle 15 t/m 64-jarigen is 5,5 procent werkzoekend. Van de Antilliaanse Nederlanders in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar is 11,2 werkzoekend. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden ten opzichte van de totale bevolking is 103 procent. Dat is 20 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 83 procent in 2009. Onder Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden gaat het om een toename van 1.474 personen. Onder de totale groep werkzoekenden gaat het om een toename van 11.313 personen.

¹² Een rekenvoorbeeld: als van alle 15-64 jarigen in de gemeente 8% als werkzoekende staat ingeschreven en van de 15-64 jarigen in de herkomstgroep 10% dan is de oververtegenwoordiging: $((10-8)/8)*100=25\%$. Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Tabel 4.1: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012

	Antilliaans					verschil 09-12	totaal				verschil 09-12
	2009	2010	2011	2012	2009		2010	2011	2012		
bevolking van 15 t/m 64 jaar	58.575	60.424	62.095	63.401		2.739.194	2.766.505	2.803.657	2.811.770		
werkzoekenden	5.625	6.885	7.072	7.099	1.474	143.874	168.514	163.035	155.187	11.313	
% werkzoekenden	9,6	11,4	11,4	11,2	1,6	5,3	6,1	5,8	5,5	0,2	
oververtegenwoordiging	83	87	96	103	20	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten

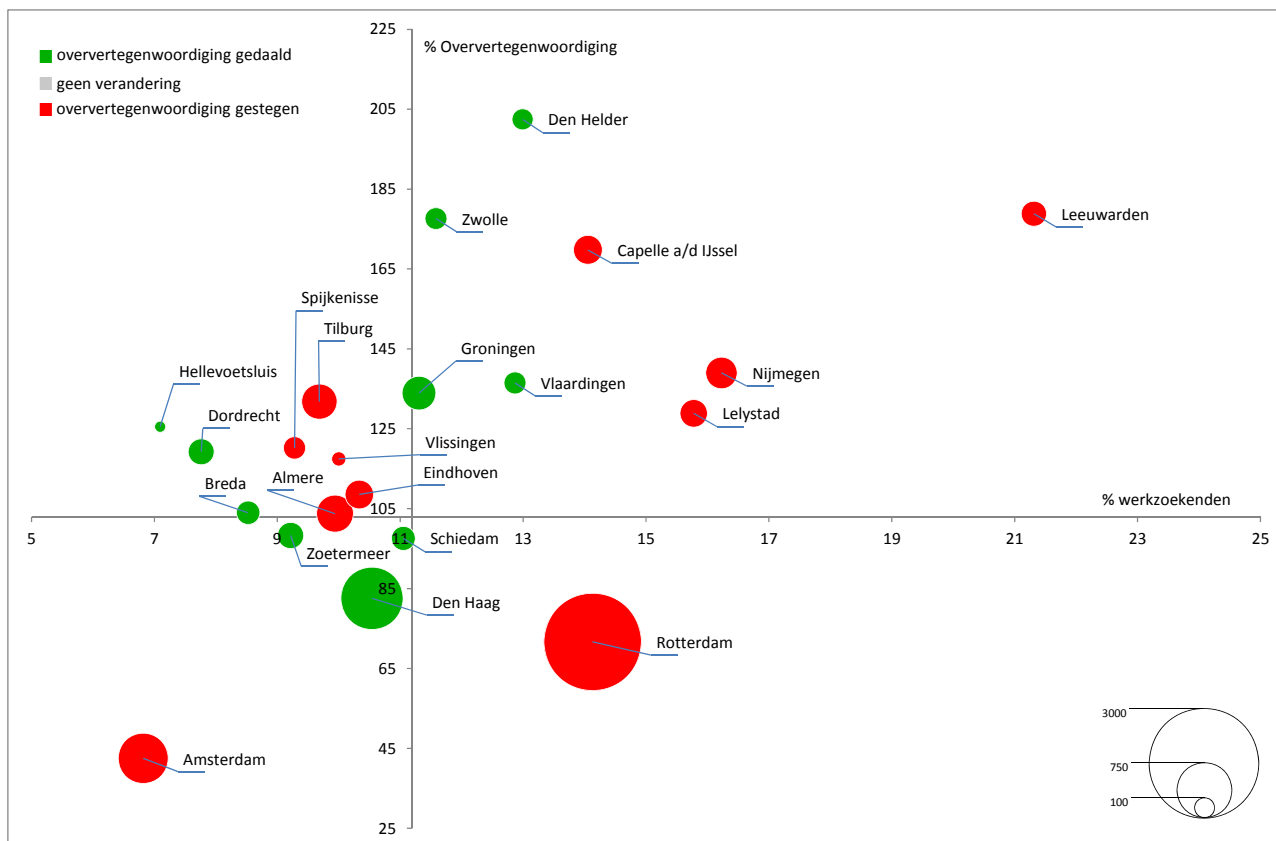
Figuur 4.2 geeft een overzicht van de situatie van de Antilliaans-Nederlandse 15-64 jarige werkzoekenden in de 21 gemeenten per 1 januari 2012. Hierbij kijken we naar vier kernaspecten, het percentage werkzoekenden, de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente en de toe- of afname van deze oververtegenwoordiging in vergelijking met de oververtegenwoordiging per 1 januari 2009. Ook de omvang van het aantal werkzoekenden is in de figuur terug te zien. De exacte waarden voor deze aspecten zijn vermeld onder de figuur (zie ook de tabellen b4.5 en b4.5a in de bijlage).

De horizontale positie van elke cirkel geeft het percentage Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden per 1 januari 2012 weer. Gemiddeld is 11,2 procent van de Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten werkzoekend. In Amsterdam is het aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden met 6,8 procent het laagst. In Leeuwarden is het aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden het hoogst (21,3 procent).

De verticale positie van elke cirkel geeft het percentage oververtegenwoordiging weer. De oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten is gemiddeld 103 procent. Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging. In Amsterdam is de oververtegenwoordiging het laagst (43 procent). De oververtegenwoordiging is het hoogst in Den Helder (202 procent). Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de oververtegenwoordiging terug te dringen. De kleur van de cirkel geeft de verandering in de oververtegenwoordiging aan in vergelijking met de oververtegenwoordiging per 1 januari 2009. In 10 van de 21 gemeenten is de oververtegenwoordiging afgenomen. De afname is het grootst in Dordrecht (-72 procentpunten). Ook in Schiedam is de oververtegenwoordiging met meer dan 50 procentpunten afgenomen. In 11 gemeenten is de oververtegenwoordiging toegenomen. De gemeenten verschillen sterk in omvang en ook het aantal Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden loopt sterk uiteen. De grootte van de cirkel geeft het absolute aantal Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden per 1-1-2012 weer. De grootste cirkel is die van Rotterdam, daar zijn er 2.370 Antilliaans-

Nederlandse werkzoekenden. De kleinste cirkel is die van Hellevoetsluis (31 Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden).

	Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden van 15 t/m 64 jaar					
	populatie	werkzoekenden		oververtegenwoordiging		
		2012 (N)	2012 (N)	2012 (%)	2009 (%)	2012 (%)
Rotterdam	16.771	2.370	14,1	58	72	14
Amsterdam	9.225	629	6,8	22	43	21
Den Haag	9.220	972	10,5	85	83	-2
Almere	3.451	343	9,9	89	104	15
Tilburg	3.211	311	9,7	111	132	21
Groningen	2.503	283	11,3	164	134	-30
Dordrecht	2.203	171	7,8	191	119	-72
Zoetermeer	1.855	171	9,2	108	98	-10
Eindhoven	1.974	204	10,3	42	109	67
Breda	1.607	137	8,5	146	104	-42
Nijmegen	1.528	248	16,2	104	139	35
Capelle a/d IJssel	1.487	209	14,1	137	170	33
Spijkenisse	1.336	124	9,3	97	120	23
Lelystad	1.198	189	15,8	115	129	14
Schiedam	1.303	144	11,1	161	98	-63
Amersfoort	-	-	-	-	-	-
Zwolle	1.036	120	11,6	208	178	-30
Vlaardingen	948	122	12,9	157	136	-21
Den Helder	862	112	13,0	217	202	-15
Leeuwarden	746	159	21,3	153	179	26
Vlissingen	500	50	10,0	95	117	22
Hellevoetsluis	437	31	7,1	134	126	-8
Totaal 21 AG	63.401	7.099	11,2	83	103	20

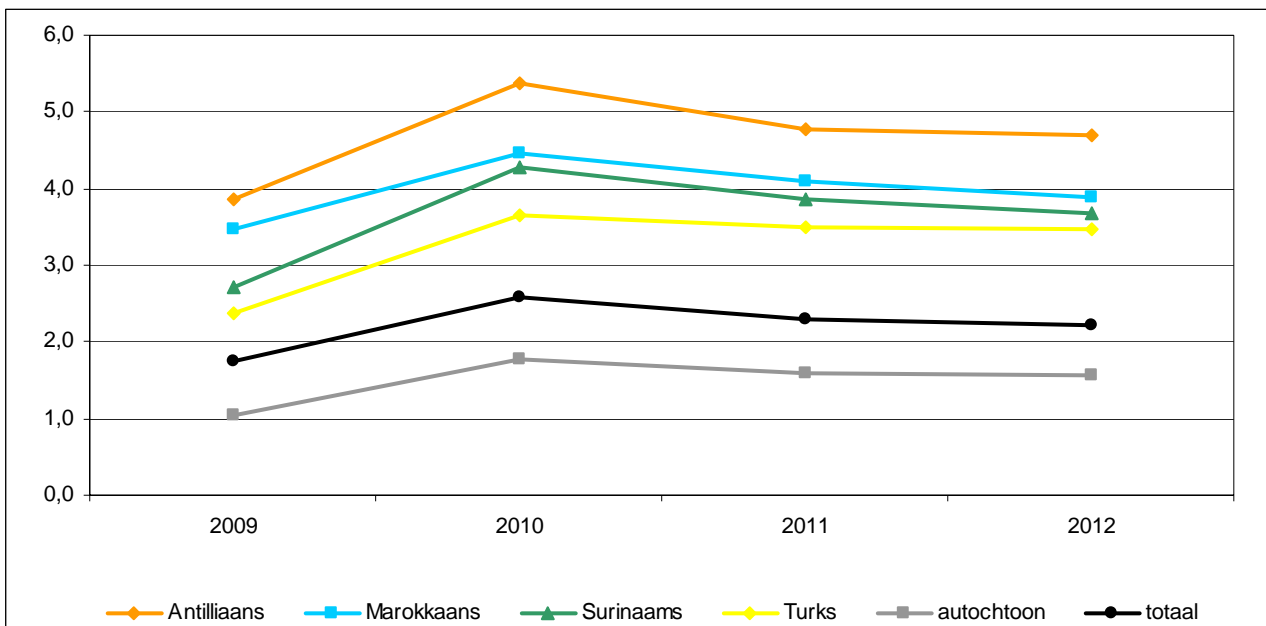
Figuur 4.2: Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15 t/m 64 jaar) in de 21 gemeenten

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Jongeren

In deze paragraaf kijken we naar het aandeel werkzoekenden onder Antilliaans-Nederlandse jongeren in vergelijking met het aandeel werkzoekenden onder alle jongeren in de 21 gemeenten. Als we figuur 4.3 vergelijken met figuur 4.1 zien we dat het aandeel werkzoekenden onder jongeren van 15 t/m 24 jaar lager is dan onder ouderen.

Er wonen 553.901 jongeren van 15 t/m 24 jaar in de 21 gemeenten (zie ook tabel 4.2). Daarvan staan er 12.291 (2,2 procent) als werkzoekende geregistreerd. Het aandeel werkzoekende jongeren is iets toegenomen ten opzichte van 2009. Toen was 1,8 procent als werkzoekende ingeschreven. Het afgelopen jaar is het percentage werkzoekenden ongeveer gelijk gebleven. Van de 17.829 Antilliaanse Nederlanders jongeren zijn er 839 (4,7 procent) werkzoekend. In 2009 was het percentage werkzoekenden lager, namelijk 3,9 procent. Het afgelopen jaar is het percentage werkzoekenden ongeveer gelijk gebleven.

Figuur 4.3: Werkzoekenden (15-24 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

In tabel 4.2 is per herkomstgroep het aantal en aandeel werkzoekenden onder 15 t/m 24-jarigen en het oververtegenwoordigingpercentage weergegeven voor de afgelopen twee jaar. Van alle 15 t/m 24-jarigen is 2,2 procent werkzoekend. Van de Antilliaanse Nederlanders in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar is 4,7 procent werkzoekend. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren is 112 procent. Dit is 7 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 119 procent in 2009. Onder Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden gaat het om een toename van 197 personen. Onder de totale groep werkzoekenden gaat het om een toename van 2.870 personen.

Tabel 4.2: Werkzoekenden (15-24 jaar) naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012

	Antilliaans				verschil 09-12	totaal				verschil 09-12
	2009	2010	2011	2012		2009	2010	2011	2012	
bevolking van 15 t/m 24 jaar	16.663	17.143	17.555	17.829		536.504	543.988	550.825	553.901	
werkzoekenden	642	923	836	839	197	9.421	13.988	12.715	12.291	2.870
% werkzoekenden	3,9	5,4	4,8	4,7	0,8	1,8	2,6	2,3	2,2	0,4
oververtegenwoordiging	119	109	106	112	-7	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

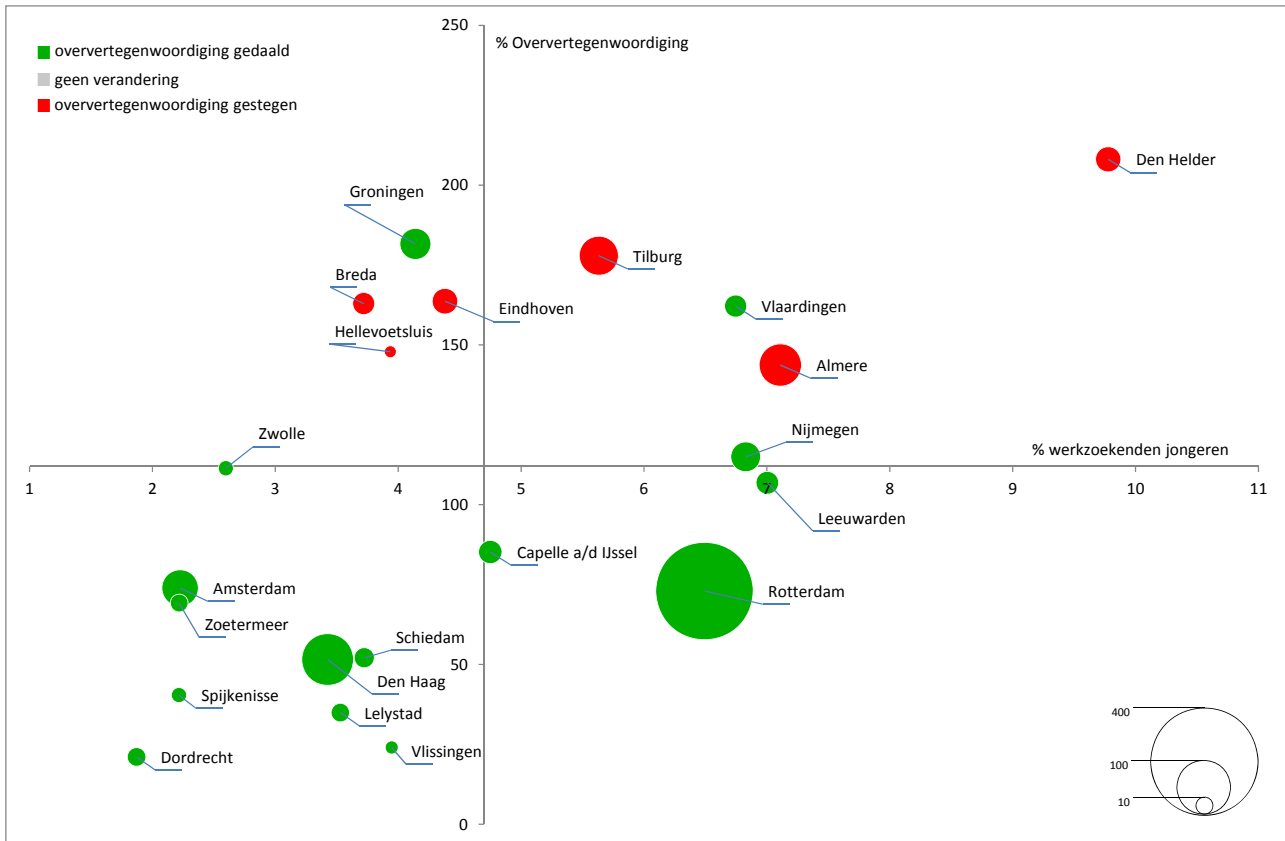
Oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten

Figuur 4.4 geeft een overzicht van de situatie van de Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren in de 21 gemeenten per 1 januari 2012. Hierbij kijken we naar vier kernaspecten, het percentage werkzoekenden, de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren ten opzichte van alle werkzoekende jongeren in de gemeente en de toe- of afname van deze oververtegenwoordiging in vergelijking met de oververtegenwoordiging per 1 januari 2009. Ook de omvang van het aantal werkzoekenden is in de figuur terug te zien. De exacte waarden voor deze aspecten zijn vermeld onder de figuur (zie ook de tabellen b4.5 en b4.5a in de bijlage).

De horizontale positie van elke cirkel geeft het percentage Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren per 1 januari 2012 weer. Gemiddeld is 4,7 procent van de Antilliaans-Nederlandse jongeren in de 21 gemeenten werkzoekend. Dordrecht heeft het laagste percentage Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren (1,9 procent). In Den Helder is het aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren het hoogst (9,8 procent).

De verticale positie van elke cirkel geeft het percentage oververtegenwoordiging weer. De oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten is gemiddeld 112 procent. Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging. In Dordrecht is de oververtegenwoordiging het laagst (21 procent). Ook in Vlissingen, Lelystad en Spijkenisse is de oververtegenwoordiging kleiner dan 50 procent. In Den Helder is de oververtegenwoordiging relatief hoog (208 procent).

Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de oververtegenwoordiging terug te dringen. De kleur van de cirkel geeft de verandering in de oververtegenwoordiging aan in vergelijking met de oververtegenwoordiging per 1-1-2009. In 15 van de 21 gemeenten is de oververtegenwoordiging afgenomen. De afname is het grootst in Capelle aan de IJssel (-187 procentpunten). Ook in Groningen, Dordrecht, Zoetermeer, Zwolle, Vlaardingen en Vlissingen is de oververtegenwoordiging met meer dan 100 procentpunten afgenomen. In 6 gemeenten is de oververtegenwoordiging toegenomen. De gemeenten verschillen sterk in omvang en ook het aantal Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden loopt sterk uiteen. De grootte van de cirkel geeft het absolute aantal Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden per 1-1-2012 weer. Rotterdam telt 329 Antilliaans-Nederlandse werkzoekende jongeren. In Hellevoetsluis zijn er slechts 5 werkzoekende Antilliaans-Nederlandse jongeren.

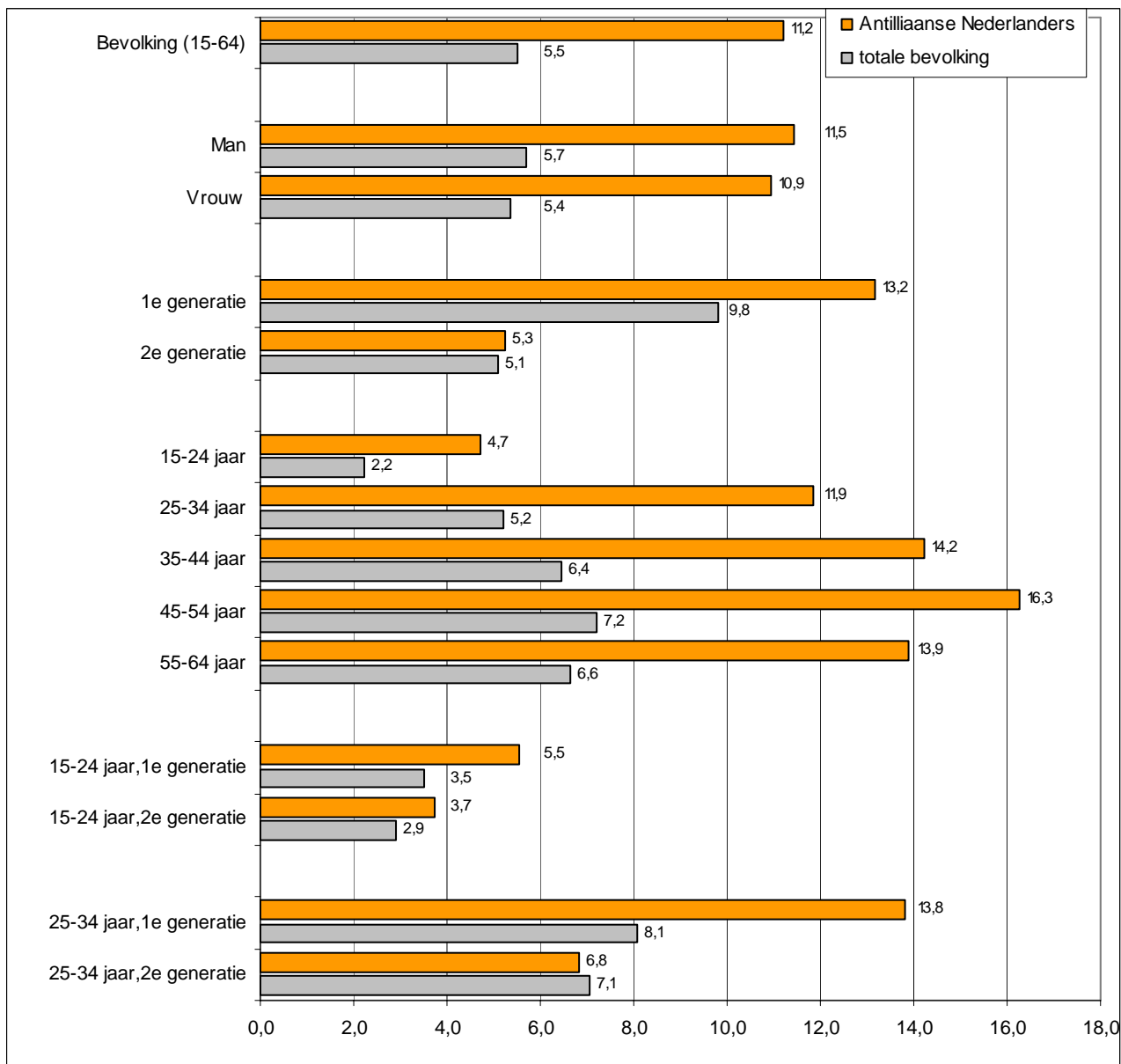
	Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden van 15 t/m 24 jaar					
	populatie	werkzoekenden		oververtegenwoordiging		
	2012 (N)	2012 (N)	2012 (%)	2009 (%)	2012 (%)	verschil 2009-2012 (%)
Rotterdam	5.067	329	6,5	96	73	-23
Amsterdam	2.067	46	2,2	88	74	-14
Den Haag	2.714	93	3,4	98	52	-46
Almere	872	62	7,1	87	144	57
Tilburg	941	53	5,6	122	178	56
Groningen	797	33	4,1	320	182	-138
Dordrecht	641	12	1,9	194	21	-173
Zoetermeer	496	11	2,2	182	69	-113
Eindhoven	525	23	4,4	100	164	64
Breda	457	17	3,7	115	163	48
Nijmegen	454	31	6,8	206	115	-91
Capelle a/d IJssel	400	19	4,8	272	85	-187
Spijkenisse	361	8	2,2	108	40	-68
Lelystad	340	12	3,5	51	35	-16
Schiedam	376	14	3,7	116	52	-64
Amersfoort	-	-	-	-	-	-
Zwolle	308	8	2,6	296	111	-185
Vlaardingen	252	17	6,7	273	162	-111
Den Helder	225	22	9,8	182	208	26
Leeuwarden	257	18	7,0	174	107	-67
Vlissingen	152	6	3,9	130	24	-106
Hellevoetsluis	127	5	3,9	-12	148	160
Totaal 21 AG	17.829	839	4,7	119	112	-7

Figuur 4.4: Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15 t/m 24 jaar) in de 21 gemeenten

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

4.3.1 Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden naar achtergrondkenmerken

In figuur 4.5 wordt het aandeel werkzoekenden uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en generatie. Het percentage werkzoekenden onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders is met 13,2 procent veel hoger dan onder de tweede generatie (5,3 procent). Dit kan deels het gevolg zijn van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie Antilliaanse Nederlanders is gemiddeld genomen jonger (zie figuur 2.5) en het aandeel werkzoekenden onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. Ook als we hiervoor corrigeren door generaties te vergelijken binnen de onderscheiden leeftijdsgroepen is het aandeel werkzoekenden onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders hoger dan onder de tweede generatie Antilliaanse Nederlanders. In figuur 4.5 zien we dat van de Antilliaans-Nederlandse mannen een vergelijkbaar deel (11,5 procent) werkzoekend is als van de Antilliaans-Nederlandse vrouwen (10,9 procent). Van alle jongeren in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar is 2,2 procent als werkzoekende ingeschreven bij UWV WERKbedrijf (zie ook b4.1 in de bijlage). Het aandeel werkzoekenden onder Antilliaans-Nederlandse jongeren in deze leeftijdsgroep is met 4,7 procent veel hoger. Verder geldt dat onder ouderen het percentage werkzoekenden hoger is. Van de 45-54-jarige Antilliaanse Nederlanders is 16,3 procent werkzoekend, in de totale groep 45-54-jarigen in de 21 gemeenten is 7,2 procent werkzoekend.

Figuur 4.5 : Aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar) naar achtergrondkenmerken*, per 1 januari 2012 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

* Bij uitsplitsing naar generatie heeft het totaalcijfer betrekking op de totale allochtone bevolking

Kenmerken van werkzoekenden

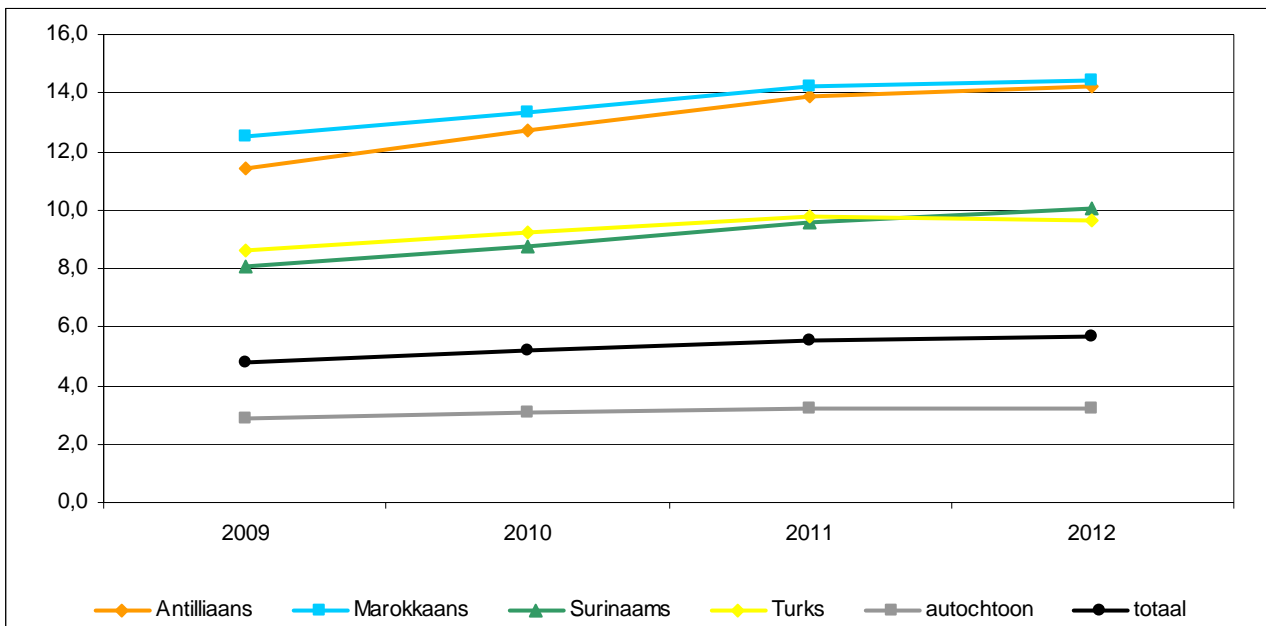
In tabel b4.3 in de bijlage wordt stilgestaan bij enkele andere kenmerken van de werkzoekenden, namelijk: duur, opleidingsniveau en beroepsniveau. Van de Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden is 43,9 procent 6 maanden of korter werkzoekend. Dit is hoger dan het gemiddelde van de totale groep werkzoekenden in de 21 gemeenten (37,0 procent). Van de Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden heeft 26,1 procent een vmbo opleiding. Het deel

dat een baan zoekt op elementair niveau is 31,4 procent in de hele groep werkzoekenden in de 21 gemeenten is dat 27,5 procent.

4.4 Uitkeringen

In deze paragraaf staan personen die afhankelijk zijn van een uitkering centraal. Van de 2.811.770 inwoners in de 21 gemeenten in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar zijn er 159.078 (5,7 procent) afhankelijk van een uitkering in het kader van de WWB of de IOA (zie figuur 4.6 en tabel 4.3). In 2009 was 4,8 procent van de 15 t/m 64-jarigen afhankelijk van een uitkering. Het aandeel personen dat afhankelijk is van een uitkering is hoger dan in 2009.

Van de 63.401 Antilliaanse Nederlanders van 15 t/m 64 jaar ontvangen er 9.026 (14,2 procent) een uitkering. Het aandeel uitkeringsafhankelijke Antilliaanse Nederlanders is hoger dan in 2009. Toen was 11,4 procent van de 15 t/m 64 jarige Antilliaanse Nederlanders afhankelijk van een uitkering.

Figuur 4.6: Personen (15-64 jaar) met een WWB, IOA (of WIJ) uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

Het aandeel Antilliaanse Nederlanders dat afhankelijk is van een uitkering is groter dan het aandeel uitkeringsafhankelijken in de totale bevolking van de 21 gemeenten. Een doelstelling van het beleid is om deze oververtegenwoordiging te verminderen.

De oververtegenwoordiging geeft aan in hoeverre het percentage Antilliaanse Nederlanders met een uitkering afwijkt van dat onder de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel uitkeringsontvangers in de totale groep en de groep Antilliaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.¹³ In tabel 4.3 is per herkomstgroep het aantal en aandeel uitkeringsontvangers onder 15 t/m 64-jarigen en de oververtegenwoordiging weergegeven.

Van alle 15 t/m 64-jarigen is 5,7 procent afhankelijk van een uitkering. Onder Antilliaanse Nederlanders in deze leeftijdscategorie is de uitkeringsafhankelijkheid 14,2 procent. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers bedraagt 152 procent. Dat is 14 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 138 procent in 2009. Onder Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers gaat het om een toename van 2.343 personen. Onder de totale groep uitkeringsontvangers gaat het om een toename van 27.911 personen.

Tabel 4.3: Personen (15-64 jaar) met een WWB, IOA (of WIJ) uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012

	Antilliaans					verschil 09-12	totaal				verschil 09-12
	2009	2010	2011	2012	2009		2010	2011	2012		
bevolking van 15 t/m 64 jaar	58.575	60.424	62.095	63.401		2.739.194	2.766.505	2.803.657	2.811.770		
uitkeringen (N)	6.683	7.683	8.619	9.026	2.343	131.167	143.465	155.123	159.078	27.911	
uitkeringen (%)	11,4	12,7	13,9	14,2	2,8	4,8	5,2	5,5	5,7	0,9	
oververtegenwoordiging (%)	138	145	151	152	14	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

¹³ Een rekenvoorbeeld: als van alle 15-64 jarigen in de gemeente 6% afhankelijk is van een uitkering en van de 15-64 jarigen in de herkomstgroep 12% dan is de oververtegenwoordiging: $((12-6)/6)*100=100\%$. Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten

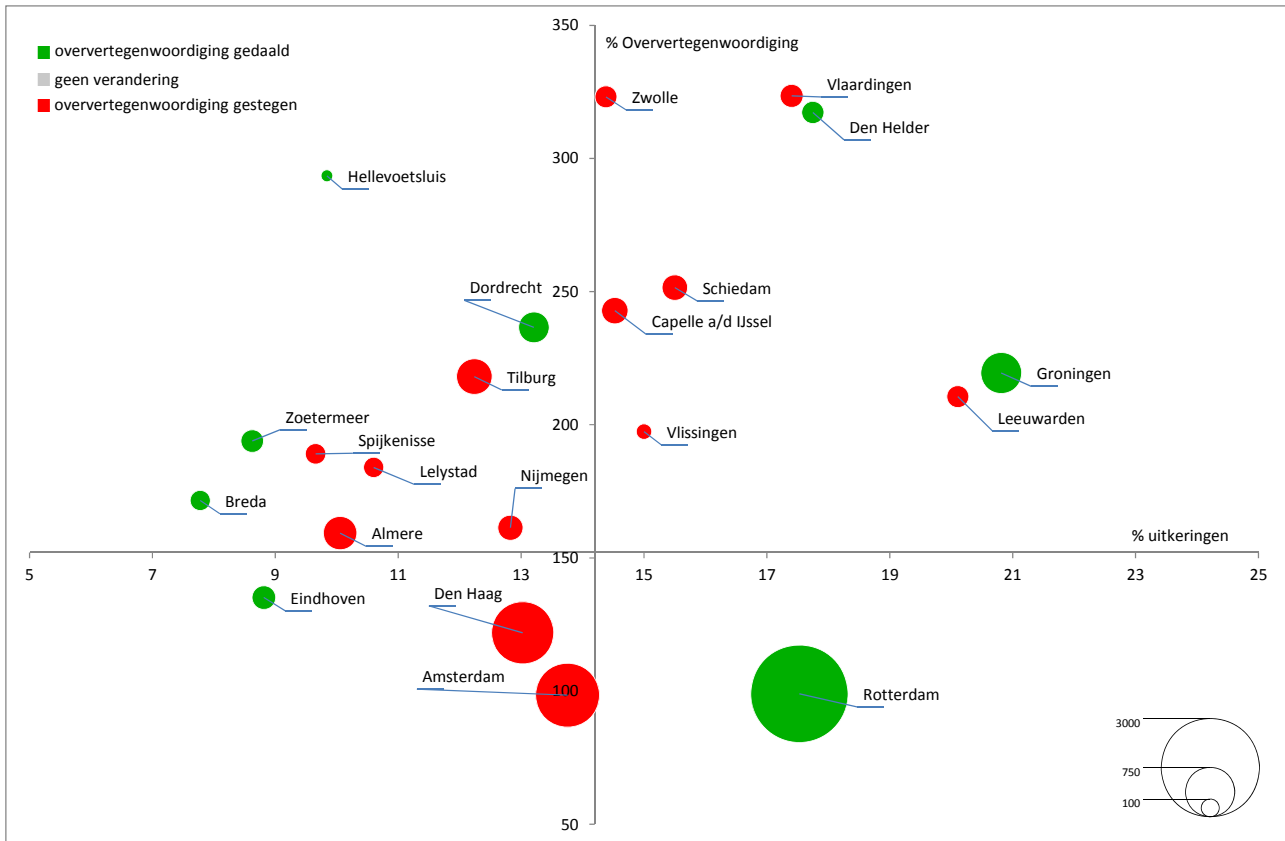
Figuur 4.7 geeft een overzicht van de 15-64 jarige Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers in de 21 gemeenten per 1-1-2012. Hierbij kijken we naar vier kernaspecten, het percentage uitkeringsontvangers, de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente en de toe- of afname van deze oververtegenwoordiging in vergelijking met de oververtegenwoordiging per 1-1-2009. Ook een indicatie van het aantal uitkeringsontvangers is in de figuur terug te zien. De exacte waarden voor deze aspecten zijn vermeld onder de figuur (zie ook de tabellen b4.6 en b4.6a in de bijlage).

De horizontale positie van elke cirkel geeft het percentage Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers per 1-1-2012 weer. Gemiddeld is 14,2 procent van de Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten afhankelijk van een uitkering. In Breda is het percentage Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers met 7,8 procent het laagst. In Groningen is het aandeel Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers het hoogst (20,8 procent).

De verticale positie van elke cirkel geeft het percentage oververtegenwoordiging weer. De oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten is gemiddeld 152 procent. Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging. In Amsterdam en Rotterdam is de oververtegenwoordiging het laagst (98 respectievelijk 99 procent). De oververtegenwoordiging is relatief hoog in Vlaardingingen (324 procent), Zwolle (323 procent) en Den Helder (317 procent).

Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de oververtegenwoordiging terug te dringen. De kleur van de cirkel geeft de verandering in de oververtegenwoordiging aan in vergelijking met 2009. In 8 van de 21 gemeenten is de oververtegenwoordiging afgenomen. De afname is het grootst in Den Helder (-72 procentpunten). Ook in Hellevoetsluis is de oververtegenwoordiging met meer dan 50 procentpunten gedaald. In 13 gemeenten is de oververtegenwoordiging toegenomen.

De gemeenten verschillen sterk in omvang en ook het aantal Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers loopt sterk uiteen. De grootte van de cirkel geeft het absolute aantal Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers per 1-2012 weer. De grootste cirkel is die van Rotterdam (2.940 uitkeringsontvangers) De kleinste cirkel is die van Hellevoetsluis. In Hellevoetsluis zijn er 43 Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers van 15 t/m 64 jaar.

	Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers van 15 t/m 64 jaar					
	populatie		uitkeringsontvangers		oververtegenwoordiging	
	2012 (N)	2012 (N)	2012 (%)	2009 (%)	2012 (%)	verschil 2009-2012 (%)
Rotterdam	16.771	2.940	17,5	102	99	-3
Amsterdam	9.225	1.269	13,8	73	98	25
Den Haag	9.220	1.201	13,0	98	122	24
Almere	3.451	347	10,1	157	159	2
Tilburg	3.211	393	12,2	207	218	11
Groningen	2.503	521	20,8	221	219	-2
Dordrecht*	2.203	291	13,2	251	237	-14
Zoetermeer	1.855	160	8,6	200	194	-6
Eindhoven	1.974	174	8,8	153	135	-18
Breda	1.607	125	7,8	215	172	-43
Nijmegen	1.528	196	12,8	133	161	28
Capelle a/d IJssel	1.487	216	14,5	221	243	22
Spijkenisse	1.336	129	9,7	176	189	13
Lelystad	1.198	127	10,6	146	184	38
Schiedam	1.303	202	15,5	236	251	15
Amersfoort	-	-	-	-	-	-
Zwolle	1.036	149	14,4	314	323	9
Vlaardingen	948	165	17,4	282	324	42
Den Helder	862	153	17,7	389	317	-72
Leeuwarden	746	150	20,1	177	211	34
Vlissingen	500	75	15,0	140	197	57
Hellevoetsluis	437	43	9,8	353	293	-60
Totaal 21 AG	63.401	9.026	14,2	138	152	14

* Gegevens 2009 ontbreken, vergelijkingsjaar is 2010

Figuur 4.7: Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15 t/m 64 jaar) in de 21 gemeenten

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie bewerking Risbo

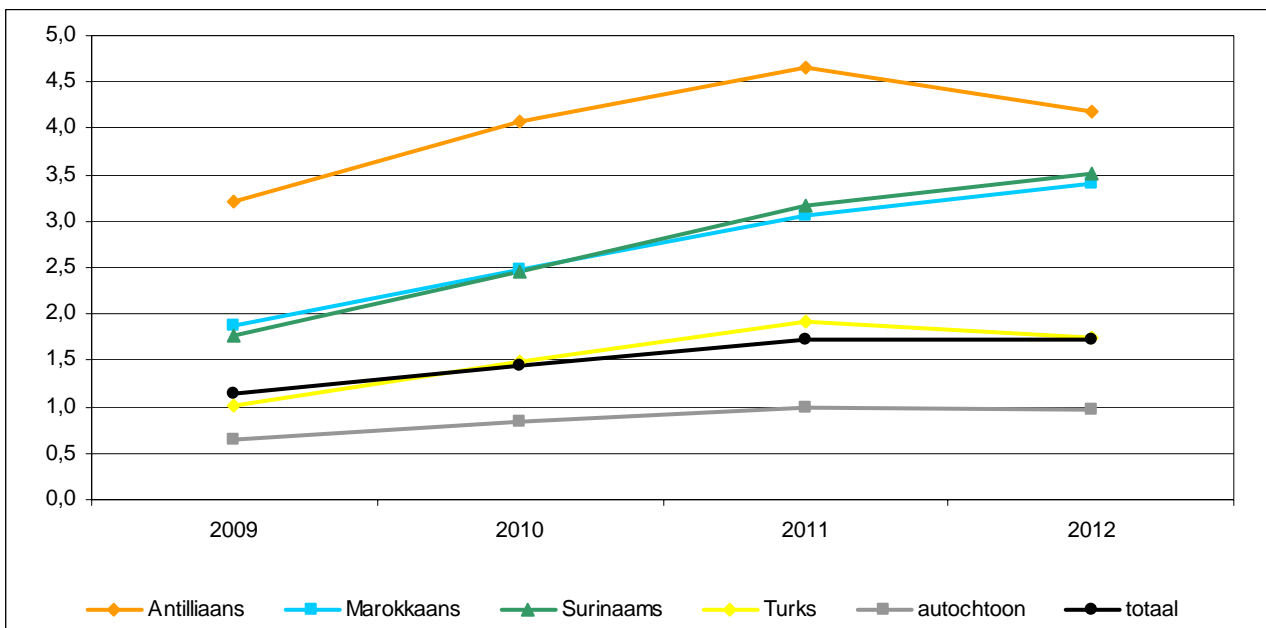
Jongeren

In deze paragraaf kijken we naar de mate van uitkeringsafhankelijkheid van Antilliaans-Nederlandse jongeren in vergelijking met de uitkeringsafhankelijkheid van alle jongeren in de 21 gemeenten.

Als we figuur 4.8 vergelijken met figuur 4.6, blijkt dat de uitkeringsafhankelijkheid van 15 t/m 24 jarige jongeren veel kleiner is die dan van 15 t/m 64 jarigen.

Er wonen in de 21 gemeenten 553.901 jongeren. Daarvan ontvangen er 9.563 (1,7) procent een uitkering. Dat is een toename in vergelijking met 2009, toen 1,1 procent van de jongeren een uitkering ontving. Het afgelopen jaar is het percentage uitkeringsontvangers gelijk gebleven.

Van de 17.829 Antilliaans-Nederlandse jongeren zijn 744 (4,2 procent) afhankelijk van een uitkering. Dat is was in 2009 lager, namelijk 3,2 procent. Het afgelopen jaar is het percentage uitkeringsontvangers onder Antilliaans-Nederlandse jongeren gedaald.

Figuur 4.8: Personen (15-24 jaar) met een WWB, IOA (of WIJ) uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging

In tabel 4.4 is het aantal en aandeel uitkeringsontvangers en het oververtegenwoordigingpercentage onder 15 t/m 24-jarigen weergegeven. De oververtegenwoordiging van de 15 t/m 24-jarige Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers komt voor 2012 uit op 142 procent. Dit is 41 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 183 procent in 2009. De daling is vooral in het afgelopen jaar te zien. Onder Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers gaat het om een toename van 208 personen. Onder de totale groep uitkeringsontvangers gaat het om een toename van 3.456 personen.

Tabel 4.4: Personen (15-24 jaar) met een WWB, IOA (of WIJ) uitkering naar etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012

	Antilliaans				verschil 09-12	totaal				verschil 09-12
	2009	2010	2011	2012		2009	2010	2011	2012	
bevolking van 15 t/m 24 jaar	16.663	17.143	17.555	17.829		536.504	543.988	550.825	553.901	
uitkeringen (N)	536	699	817	744	208	6.107	7.805	9.494	9.563	3.456
uitkeringen (%)	3,2	4,1	4,7	4,2	1,0	1,1	1,4	1,7	1,7	0,6
oververtegenwoordiging (%)	183	184	170	142	-41	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten

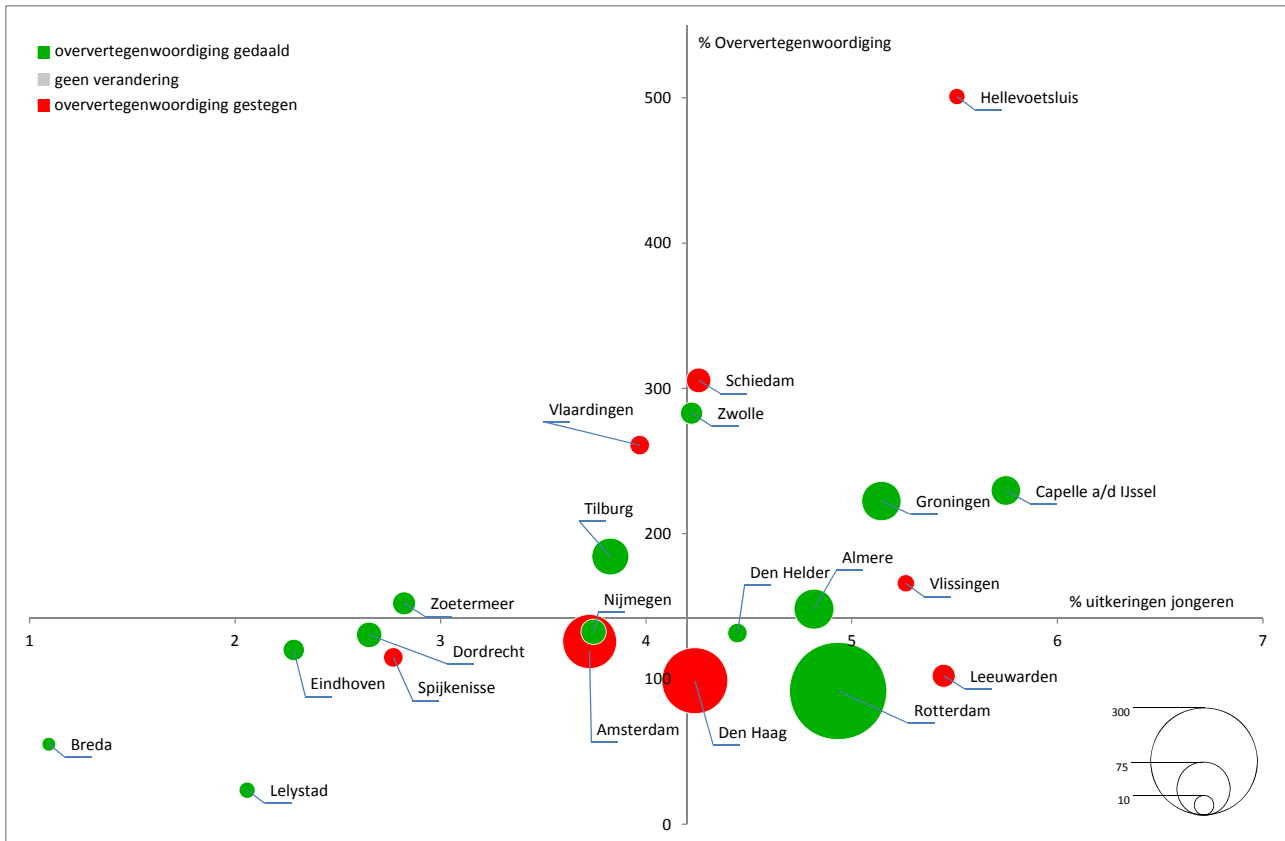
Figuur 4.9 geeft een overzicht van de 15-24 jarige Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers in de 21 gemeenten per 1-1-2012. Hierbij kijken we naar vier kernaspecten, het percentage uitkeringsontvangers, de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente en de toe- of afname van deze oververtegenwoordiging in vergelijking met de oververtegenwoordiging per 1-1-2009. Ook een indicatie van het aantal uitkeringsontvangers is in de figuur terug te zien. De exacte waarden voor deze aspecten zijn vermeld onder de figuur (zie ook de tabellen b4.6 en b4.6a in de bijlage).

De horizontale positie van elke cirkel geeft het percentage uitkeringsontvangers onder Antilliaans-Nederlandse jongeren weer. Gemiddeld is 4,2 procent van de 15-24-jarige Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten afhankelijk van een uitkering. In Breda is het percentage 15-24-jarige Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers met 1,1 procent het laagst. In Capelle aan den IJssel is het aandeel Antilliaans-Nederlandse jongeren met een uitkering het hoogst (5,7 procent).

De verticale positie van elke cirkel geeft het percentage oververtegenwoordiging weer. De oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten is gemiddeld 142 procent. Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging. In Lelystad is de oververtegenwoordiging het laagst (23 procent). De oververtegenwoordiging is het hoogst in Hellevoetsluis (501 procent).

Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de oververtegenwoordiging terug te dringen. De kleur van de cirkel geeft de verandering in de oververtegenwoordiging aan in vergelijking met 2009. In 13 van de 21 gemeenten is de oververtegenwoordiging afgenomen. De afname is het grootst in Groningen (-260 procentpunten). Ook in Zwolle, Den Helder en Lelystad is de oververtegenwoordiging met meer dan 100 procentpunten gedaald. In 8 gemeenten is de oververtegenwoordiging toegenomen.

De gemeenten verschillen sterk in omvang en ook het aantal jonge Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers loopt sterk uiteen. De grootte van de cirkel geeft het absolute aantal 15-24-jarige Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers weer. De grootste cirkel is die van Rotterdam. Per 1-1-2012 zijn er in Rotterdam 250 Antilliaans-Nederlandse jongeren met een uitkering. De kleinste cirkel is die van Hellevoetsluis. In Hellevoetsluis zijn er slechts 7 Antilliaans-Nederlandse jongeren met een uitkering.

	Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers van 15 t/m 24 jaar					
	populatie	uitkeringsontvangers		oververtegenwoordiging		
	2012 (N)	2012 (N)	2012 (%)	2009 (%)	2012 (%)	verschil 2009-2012 (%)
Rotterdam	5.067	250	4,9	152	92	-60
Amsterdam	2.067	77	3,7	91	126	35
Den Haag	2.714	115	4,2	84	99	15
Almere	872	42	4,8	197	148	-49
Tilburg	941	36	3,8	195	184	-11
Groningen	797	41	5,1	482	222	-260
Dordrecht*	641	17	2,7	*220	130	-90
Zoetermeer	496	14	2,8	213	152	-61
Eindhoven	525	12	2,3	207	120	-87
Breda	457	5	1,1	133	55	-78
Nijmegen	454	17	3,7	175	132	-43
Capelle a/d IJssel	400	23	5,7	295	230	-65
Spijkensisse	361	10	2,8	92	115	23
Lelystad	340	7	2,1	151	23	-128
Schiedam	376	16	4,3	202	306	104
Amersfoort	-	-	-	-	-	-
Zwolle	308	13	4,2	518	283	-235
Vlaardingen	252	10	4,0	227	261	34
Den Helder	225	10	4,4	273	132	-141
Leeuwarden	257	14	5,4	84	102	18
Vlissingen	152	8	5,3	48	166	118
Hellevoetsluis	127	7	5,5	34	501	467
Totaal 21 AG	17.829	744	4,2	183	142	-41

* Gegevens 2009 ontbreken, vergelijkingsjaar is 2010

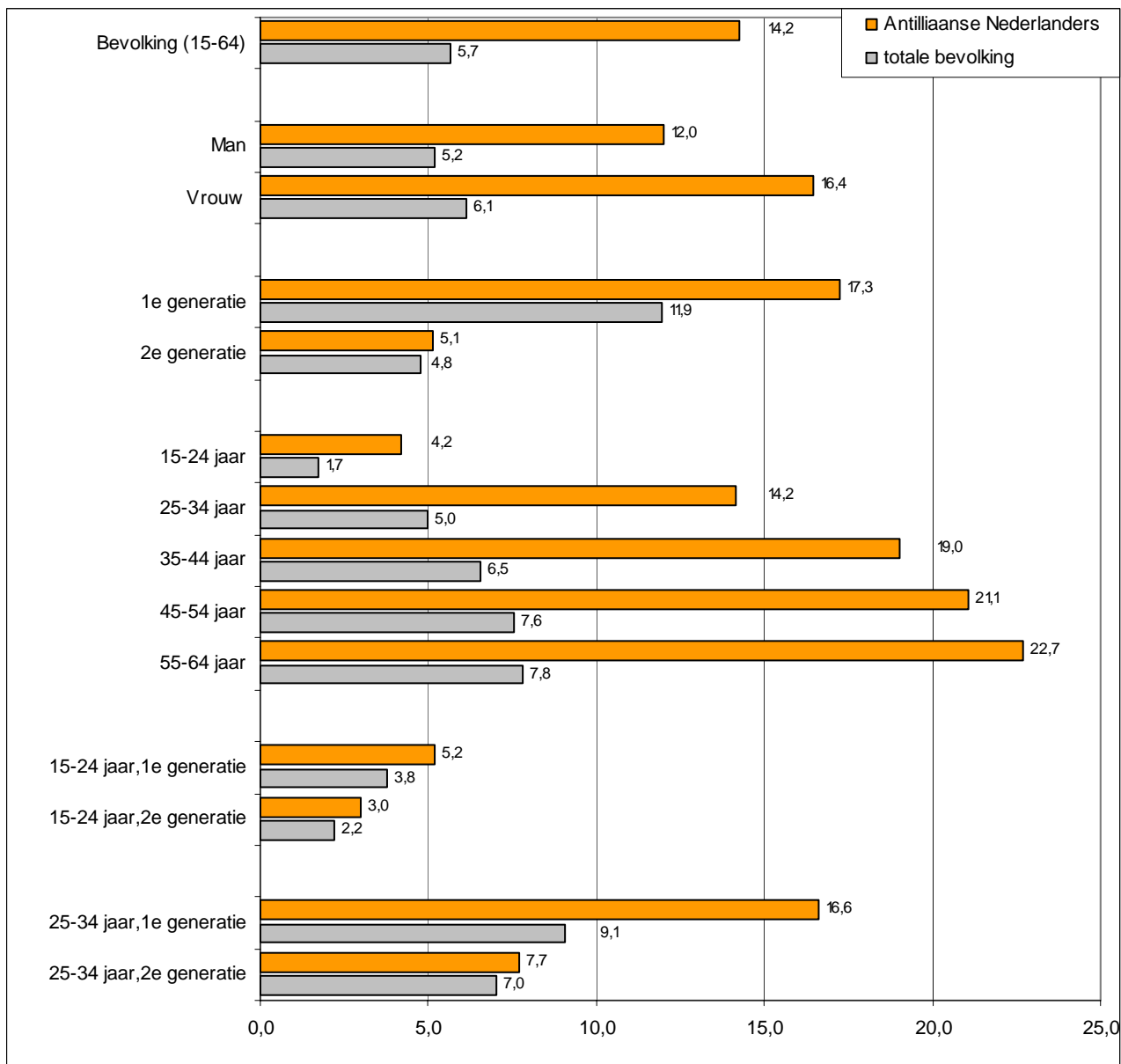
Figuur 4.9: Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15 t/m 24 jaar) in de 21 gemeenten

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie bewerking Risbo

4.4.1 Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers naar achtergrondkenmerken

In figuur 4.10 wordt het aandeel uitkeringsontvangers uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en generatie. In figuur 4.10 zien we dat Antilliaans-Nederlandse vrouwen vaker afhankelijk zijn van een uitkering dan Antilliaans-Nederlandse mannen en dat de uitkeringsafhankelijkheid onder ouderen veel groter is dan onder jongeren. Verder zien we dat de tweede generatie veel minder vaak afhankelijk is van een uitkering dan de eerste generatie. Als we hiervoor corrigeren zien we dat bij de 15-24-jarige jongeren er minder verschil is tussen de eerste en tweede generatie. Bij de leeftijdsgroep van 25 tot en met 34 jaar is het aandeel uitkeringsontvangers onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders nog steeds hoger is dan onder de tweede generatie Antilliaanse Nederlanders.

Figuur 4.6: Aandeel Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15-64 jaar) met een WwB, IOA (of WIJ) uitkering naar achtergrondkenmerken*, per 1 januari 2012 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties

* Bij uitsplitsing naar generatie heeft het totaalcijfer betrekking op de totale allochtone bevolking

Kenmerken van uitkeringsontvangers

In tabel b4.4 in de bijlage worden cijfers gepresenteerd over de uitkeringsduur. Van de Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers is een groot deel al langdurig afhankelijk van een uitkering. Dit geldt overigens ook voor de totale groep uitkeringsontvangers in de 21 gemeenten. Van de Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers heeft 28,7 procent al meer dan 5 jaar een uitkering. Van alle uitkeringsontvangers van de 21 gemeenten is een groter deel (39,5 procent) al 5 jaar of langer afhankelijk van een uitkering.

5.1 Inleiding

Het huidige beleid richt zich tevens op het verminderen van criminaliteit. In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de omvang en aard van criminaliteit onder de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de 21 gemeenten. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met het aandeel verdachten onder andere grote herkomstgroepen en onder de totale bevolking van de 21 gemeenten. In paragraaf 5.2 wordt kort ingegaan op de gebruikte begrippen en de databron. In paragraaf 5.3 wordt aandacht geschonken aan de omvang van de criminaliteit onder de Antilliaans-Nederlandse bevolking in het jaar 2011. We bekijken of er ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente een oververtegenwoordiging is van Antilliaans-Nederlandse verdachten en of zich hierin ten opzichte van 2009 veranderingen hebben voorgedaan. Vervolgens gaan we in op de achtergrondkenmerken en de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten in de bevolking van de 21 gemeenten. In paragraaf 5.4 worden verdachtencijfers gepresenteerd voor de periode 2007-2011. Het gaat hier om welk deel van de per 1 januari 2011 in de 21 gemeenten ingeschreven bevolking op enig moment in de periode 2007-2011 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van betrokkenheid bij een misdrijf. Vervolgens komt in paragraaf 5.5 de pleegcarrière aan de orde en wordt in paragraaf 5.6 ingegaan op het type misdrijven waar Antilliaanse Nederlanders van verdacht worden.

5.2 Gebruikte begrippen en databron

Verdachten, antecedenten en misdrijven

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. We maken onderscheid tussen verdachten, antecedenten en misdrijven. Er wordt eerst gerapporteerd over (het percentage) verdachten. Een persoon staat als verdachte geregistreerd indien tegen hem proces-verbaal is opgemaakt ter zake van één of meer misdrijven/delicten. Zo'n proces-verbaal wordt een antecedent genoemd. In een proces-verbaal of antecedent kunnen meerdere

misdrijven worden geregistreerd. Men kan hierbij denken aan een winkeldiefstal waarbij ook mishandeling heeft plaatsgevonden. Indien van deze gebeurtenis proces-verbaal wordt opgemaakt, zullen hierin meerdere wetsartikelen worden vermeld. Uiteraard komt het ook voor dat in een bepaald jaar een persoon meer dan één keer met de politie in aanraking komt op verdenking van een misdrijf. Van een persoon die in een bepaald jaar drie keer is opgepakt door de politie voor een misdrijf en waartegen evenzoveel keer proces-verbaal is opgemaakt staan dan drie antecedenten geregistreerd. Het totaal aantal geregistreerde antecedenten en misdrijven in een bepaalde periode is dus bijna per definitie groter dan het totaal aantal geregistreerde verdachten. In paragraaf 5.5 wordt nagegaan of een verdachte eenmalig of vaker verdacht is geweest van een misdrijf. Hiervoor wordt de term pleegcarrière gebruikt. Verdachten worden onderscheiden naar beginners, meerplegers en veelplegers. Voor verdere uitleg zie paragraaf 5.5 en de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

Databron

Voor dit hoofdstuk maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het zogenaamde Herkenningsdienstsysteem (HKS). De gegevens zijn afkomstig van de Dienst IPOL van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). De Dienst IPOL verzamelt jaarlijks data vanuit het HKS. In het HKS worden verdachten geregistreerd tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. Het is de overtuiging van de politie dat het daders zijn. Voor deze personen is proces-verbaal van opsporing gemaakt en verstuurd naar het Openbaar Ministerie. De rechter moet zich er nog over uitspreken. We rapporteren dus over verdachten en niet over veroordeelden.

Cijfers 2011

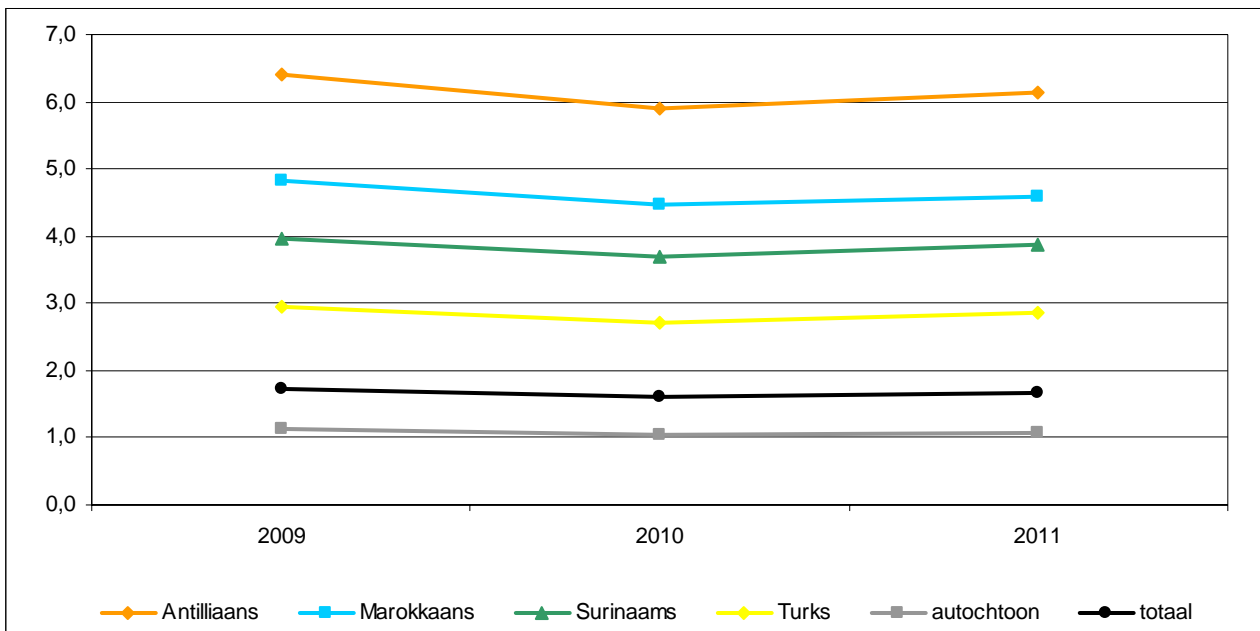
De cijfers over het meest recente jaar (hier dus 2011) zijn altijd voorlopige cijfers. Deze cijfers worden in het eerste kwartaal van het komende jaar (2013) pas definitief. De daderaantallen lopen in vrijwel alle korpsen sinds 2008 terug. Dit wordt mogelijk mede veroorzaakt door de invoering van het nieuwe bedrijfsprocessensysteem BVH (Basisvoorziening Handhaving). De invoering van dit systeem heeft de administratieve druk bij de korpsen opgevoerd waardoor in sommige regio's ook de registratie in HKS onder tijdsdruk kwam te staan met als gevolg registratieachterstanden in HKS. In de technische toelichting is hier nader op ingegaan. Dit geldt echter voor alle bevolkingsgroepen zodat het vergelijken van percentages wel mogelijk is.

Koppeling

Geregistreerde verdachten in 2011 zijn op basis van het versleutelde persoonsnummer gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2011. Indien het persoonsnummer in de verdachtenregistratie niet bekend is, kan er per definitie geen koppeling worden gemaakt met het bevolkingsbestand. Verdachten zonder valide persoonsnummer zijn in onderstaande tabellen dus niet opgenomen. Ook verdachten die in de loop van 2011 in de gemeente zijn komen wonen, vallen buiten onderstaande analyses. De gepresenteerde verdachtenpercentages en aantallen kunnen daardoor verschillen van de door de Dienst IPOL gepresenteerde cijfers. Voor meer informatie over het HKS verwijzen we naar de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

5.3 Verdachten 2011

In deze paragraaf gaan we in op verdachten van 12 jaar en ouder. Per 1 januari 2011 tellen de 21 gemeenten 3.452.165 inwoners van 12 jaar of ouder. In het jaar 2011 komen er hiervan 57.846 (1,7 procent) in aanraking met de politie op verdenking van een misdrijf en worden als verdachte in het HKS geregistreerd (zie figuur 5.1 en tabel 5.1). Het percentage verdachten is hetzelfde als in 2009. Van de 68.971 Antilliaanse Nederlanders van 12 jaar of ouder worden er 4.235 (6,1 procent) verdacht van een misdrijf. Dit is iets lager dan in 2009. Toen werd 6,4 procent van de Antilliaanse Nederlanders van 12 jaar of ouder verdacht van een misdrijf.

Figuur 5.1: Verdachten (12 jaar en ouder), in 2009 tot en met 2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep per 1 januari)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging

De oververtegenwoordiging geeft aan in welke mate het verdachtenpercentage van Antilliaanse Nederlanders afwijkt van dat van de hele bevolking in de gemeente. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel verdachten in de totale groep en de groep van Antilliaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.¹⁴ In tabel 5.1 is per herkomstgroep het aantal en aandeel verdachten van 12 jaar en ouder en het percentage oververtegenwoordiging weergegeven. Van alle personen van 12 jaar en ouder is in 2011 1,7 procent geregistreerd als verdachte.

Van de Antilliaanse Nederlanders van 12 jaar en ouder is 6,1 procent verdacht. De oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 jaar en ouder komt uit op 266 procent. Dat is 4 procentpunten lager dan de oververtegenwoordiging van 270 procent in 2009. Onder Antilliaans-Nederlandse verdachten gaat het om een toename van 76 personen. Onder de totale groep verdachten gaat het om een afname van 499 personen.

Tabel 5.1: Personen (12 jaar en ouder) verdacht van een misdrijf, naar etnische herkomst, 2009, 2010 en 2011

	Antilliaans				totaal			
	2009	2010	2011	verschil 09-11	2009	2010	2011	verschil 09-11
bevolking 12 jaar en ouder	64.887	66.943	68.971		3.369.505	3.404.826	3.452.165	
verdacht (N)	4.159	3.953	4.235	76	58.345	54.684	57.846	-499
verdacht (%)	6,4	5,9	6,1	-0,3	1,7	1,6	1,7	0,0
oververtegenwoordiging (%)	270	268	266	-4	nvt	nvt	nvt	nvt

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

¹⁴ Een rekenvoorbeeld: als van alle personen van 12 jaar en ouder in de gemeente 3% wordt verdacht en van de personen van 12 jaar en ouder in de herkomstgroep 6% dan is de oververtegenwoordiging: $((6-3)/3)*100=100\%$. Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

Oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten

Figuur 5.2 geeft een overzicht van de Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 jaar en ouder in de 21 gemeenten in 2011. Hierbij kijken we naar vier kernaspecten, het percentage verdachten, de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten ten opzichte van de totale bevolking van de gemeente en de toe- of afname van deze oververtegenwoordiging in vergelijking met de oververtegenwoordiging in 2009. Ook een indicatie van het aantal verdachten is in de figuur terug te zien. De exacte waarden voor deze aspecten zijn vermeld onder de figuur (zie ook de tabellen b5.5 en b5.5a in de bijlage).

De horizontale positie van elke cirkel geeft het percentage Antilliaans-Nederlandse verdachten in 2011 weer. Gemiddeld wordt 6,1 procent van de Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten verdacht. In Breda is het percentage Antilliaans-Nederlandse verdachten met 3,0 procent het laagst. In Leeuwarden is het aandeel Antilliaans-Nederlandse verdachten het hoogst (12,2 procent).

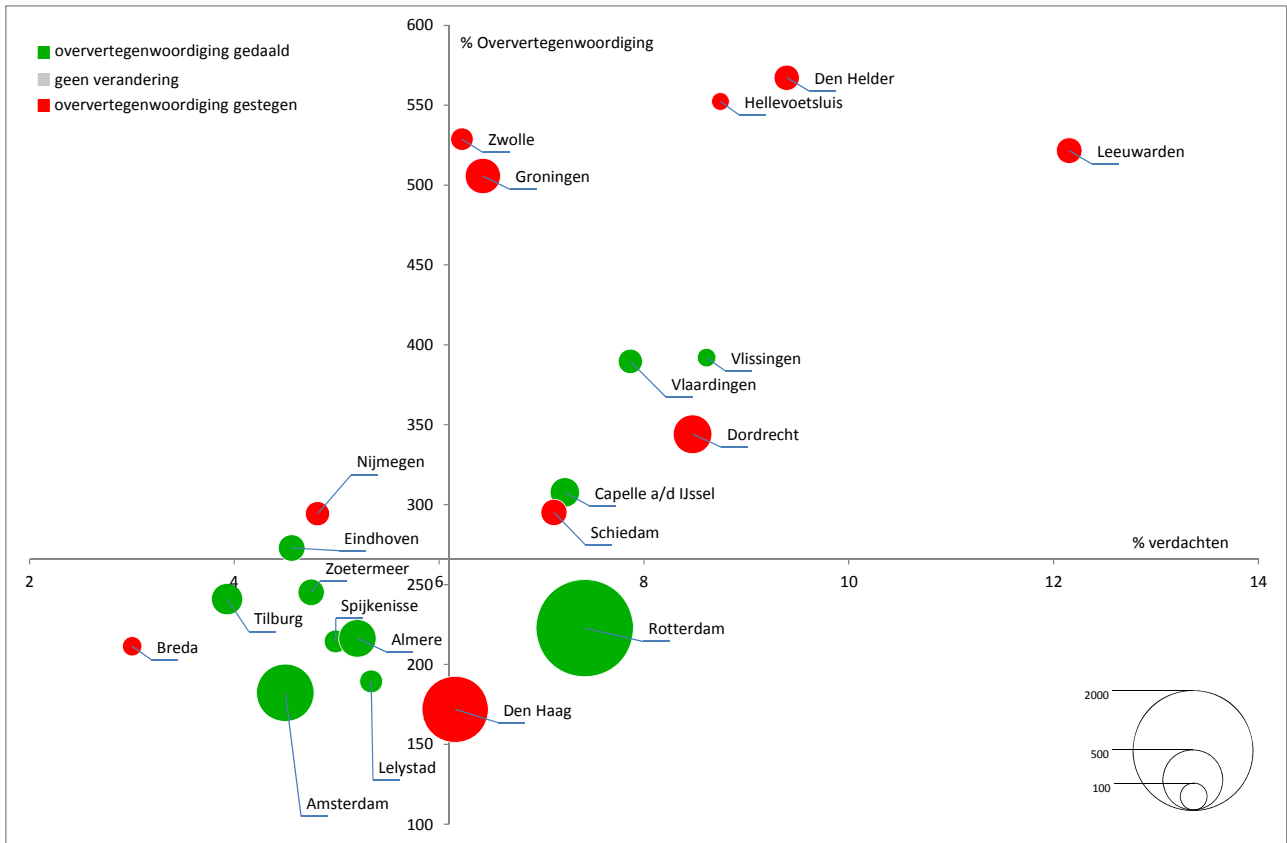
De verticale positie van elke cirkel geeft het percentage oververtegenwoordiging weer. De oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten is gemiddeld 266 procent. Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging. In Den Haag is de oververtegenwoordiging het laagst (172 procent). Ook in Amsterdam (182 procent) en Lelystad (189 procent) is de oververtegenwoordiging relatief laag. De oververtegenwoordiging is het hoogst in Den Helder (567 procent). Ook in Hellevoetsluis, Zwolle, Leeuwarden en Groningen is de oververtegenwoordiging relatief hoog.

Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de oververtegenwoordiging terug te dringen. De kleur van de cirkel geeft de verandering in de oververtegenwoordiging aan in vergelijking met 2009. In 11 van de 21 gemeenten is de oververtegenwoordiging afgenomen. De afname is het grootst in Vlissingen (-113 procentpunten). Ook in Eindhoven en Lelystad is de oververtegenwoordiging met meer dan 50 procentpunten gedaald. In 10 gemeenten is de oververtegenwoordiging toegenomen.

De gemeenten verschillen sterk in omvang en ook het aantal Antilliaans-Nederlandse verdachten loopt sterk uiteen. De grootte van de cirkel geeft het absolute aantal Antilliaans-Nederlandse verdachten in 2011 weer. De grootste cirkel is die van Rotterdam (1.319 verdachten). De kleinste cirkel is die van Hellevoetsluis. In Hellevoetsluis zijn er 44 Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 jaar of ouder.

Criminaliteit

	Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 jaar en ouder					
	populatie	verdachten		oververtegenwoordiging		
		2011 (N)	2011 (N)	2011 (%)	2009 (%)	2011 (%)
Rotterdam	17.772	1.319	7,4	250	223	-27
Amsterdam	10.227	460	4,5	214	182	-32
Den Haag	9.956	613	6,2	169	172	3
Almere	3.787	197	5,2	225	216	-9
Tilburg	3.487	137	3,9	255	241	-14
Groningen	2.723	175	6,4	462	506	44
Dordrecht	2.466	209	8,5	309	344	35
Zoetermeer	2.063	98	4,8	254	245	-9
Eindhoven	2.171	99	4,6	340	273	-67
Breda	1.765	53	3,0	207	211	4
Nijmegen	1.704	82	4,8	267	294	27
Capelle a/d IJssel	1.688	122	7,2	318	308	-10
Spijkensisse	1.463	73	5,0	239	214	-25
Lelystad	1.368	73	5,3	256	189	-67
Schiedam	1.348	96	7,1	206	295	89
Amersfoort	-	-	-	-	-	-
Zwolle	1.141	71	6,2	442	529	87
Vlaardingen	1.055	83	7,9	417	390	-27
Den Helder	958	90	9,4	480	567	87
Leeuwarden	757	92	12,2	444	522	78
Vlissingen	569	49	8,6	505	392	-113
Hellevoetsluis	503	44	8,7	424	552	128
Totaal 21 AG	68.971	4.235	6,1	270	266	-4

Figuur 5.2: Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder) in de 21 gemeenten

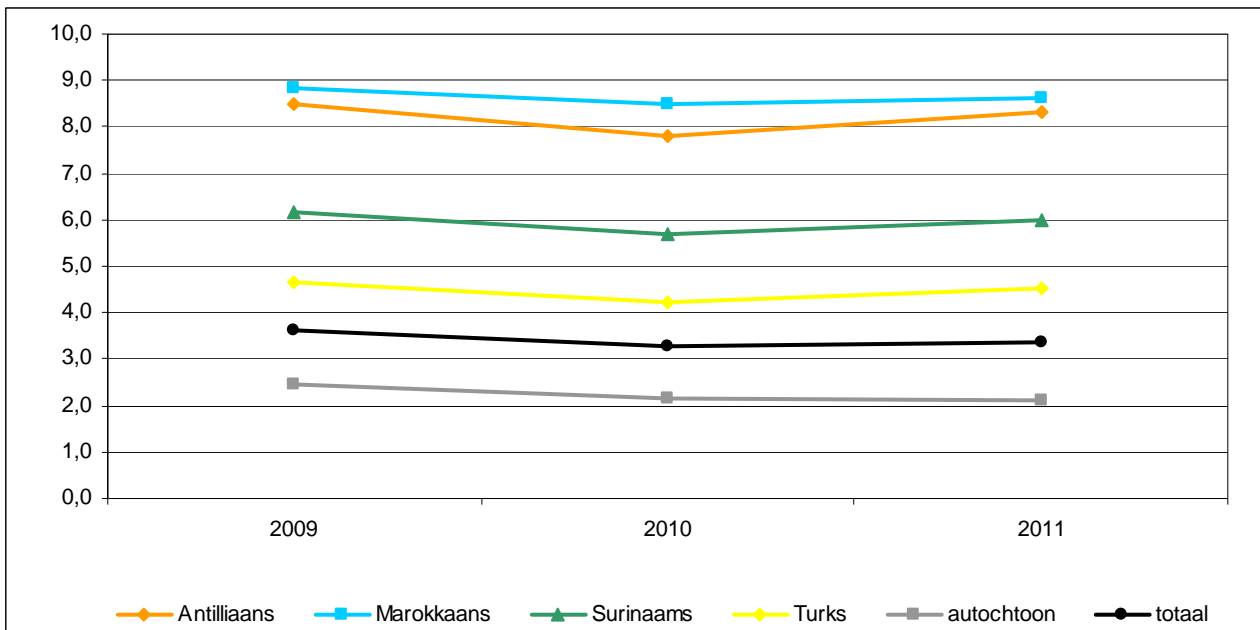
Bron: HKS bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Jongeren

In figuur 5.3 is het percentage verdachten onder jongeren opgenomen. Als we deze figuur vergelijken met figuur 5.1 zien we dat het percentage verdachten onder jongeren in het algemeen groter dan is onder ouderen.

Er wonen in de 21 gemeenten 673.627 jongeren in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar (zie ook tabel 5.2). In 2011 worden er daarvan 22.527 verdacht, dat is 3,3 procent. Het aandeel verdachte jongeren is iets lager dan in 2009. Toen werd 3,6 procent van alle 12 t/m 24-jarige jongeren verdacht van een misdrijf. De daling is vooral in het eerste jaar te zien.

Van de 21.469 Antilliaans-Nederlandse 12 t/m 24-jarige jongeren worden er 1.784 (8,3 procent) verdacht. Het aandeel verdachte jongeren is vergelijkbaar met 2009. Toen werd 8,5 procent van alle 12 t/m 24-jarige Antilliaans-Nederlandse jongeren verdacht van een misdrijf. In 2010 lag het percentage verdachten lager.

Figuur 5.3: Verdachten (12-24 jaar), in 2009 tot en met 2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep per 1 januari)
 Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging

In tabel 5.2 is per herkomstgroep het aantal en aandeel verdachten onder 12 t/m 24-jarigen en het oververtegenwoordigingpercentage weergegeven voor 2009 tot en met 2011.

De oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 t/m 24 jaar komt in 2011 uit op 148 procent. Dit is 12 procentpunten hoger dan de oververtegenwoordiging van 136 procent in 2009. Onder Antilliaans-Nederlandse verdachten gaat het om een toename van 31 personen. Onder de totale groep verdachten gaat het om een afname van 1.179 personen.

Tabel 5.2: Personen (12-24 jaar) verdacht van een misdrijf, naar etnische herkomst, 2009, 2010 en 2011

	Antilliaans				totaal			
	2009	2010	2011	verschil 09-11	2009	2010	2011	verschil 09-11
bevolking 12 t/m 24 jaar	20.639	21.018	21.469		658.070	655.988	673.627	
verdacht (N)	1.753	1.641	1.784	31	23.706	21.672	22.527	-1.179
verdacht (%)	8,5	7,8	8,3	-0,2	3,6	3,3	3,3	-0,3
oververtegenwoordiging (%)	136	136	148	12	nvt	nvt	nvt	nvt

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten

Figuur 5.4 geeft een overzicht van de Antilliaans-Nederlandse verdachte jongeren in de 21 gemeenten in 2011. Hierbij kijken we naar vier kernaspecten, het percentage verdachten, de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachte jongeren in 2011 ten opzichte van alle 12-24 jarige jongeren van de gemeente en de toe- of afname van deze oververtegenwoordiging in vergelijking met de oververtegenwoordiging in 2009. Ook een indicatie van het aantal verdachten is in de figuur terug te zien. De exacte waarden voor deze aspecten zijn vermeld onder de figuur (zie ook de tabellen b5.5 en b5.5a in de bijlage).

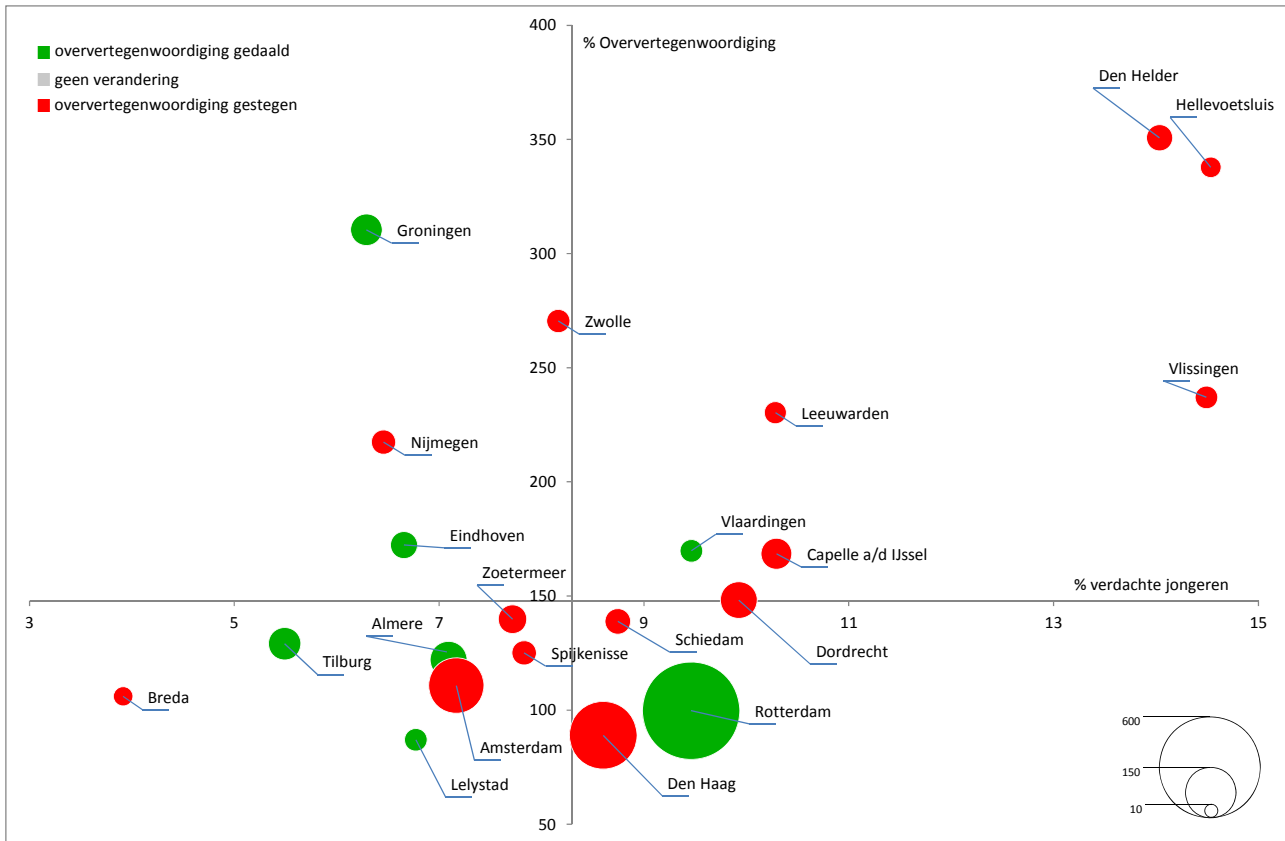
De horizontale positie van elke cirkel geeft het percentage Antilliaans-Nederlandse verdachte jongeren in 2011 weer. Gemiddeld wordt 8,3 procent van de Antilliaans-Nederlandse jongeren in de 21 gemeenten verdacht. In Breda is het percentage Antilliaans-Nederlandse verdachte jongeren met 3,9 procent het laagst. In Vlissingen en Hellevoetsluis is het percentage Antilliaans-Nederlandse verdachte jongeren het hoogst (14,5 procent).

De verticale positie van elke cirkel geeft het percentage oververtegenwoordiging weer. De oververtegenwoordiging in de 21 gemeenten in 2011 is gemiddeld 148 procent. Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging. In Lelystad is de oververtegenwoordiging het laagst (87 procent). De oververtegenwoordiging is het hoogst in Den Helder (351 procent).

Een belangrijke doelstelling van het beleid is om de oververtegenwoordiging terug te dringen. De kleur van de cirkel geeft de verandering in de oververtegenwoordiging aan in vergelijking met 2009. In 7 van de 21 gemeenten is de oververtegenwoordiging afgenomen. De afname is het grootst in Groningen (-71 procentpunten). Ook in Vlaardingen is de oververtegenwoordiging met meer dan 50 procentpunten gedaald. In 14 gemeenten is de oververtegenwoordiging toegenomen.

De gemeenten verschillen sterk in omvang en ook het aantal Antilliaans-Nederlandse verdachte jongeren loopt sterk uiteen. De grootte van de cirkel geeft het absolute aantal Antilliaans-Nederlandse verdachte jongeren in 2011 weer. De grootste cirkel is die van Rotterdam (559 Antilliaans-Nederlandse verdachte jongeren). De kleinste cirkel is die van Hellevoetsluis. In Hellevoetsluis zijn er 25 Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 t/m 24 jaar.

Criminaliteit

	Antilliaans-Nederlandse verdachten van 12 t/m 24 jaar					
	populatie	verdachten		oververtegenwoordiging		
		2011 (N)	2011 (N)	2011 (%)	2009 (%)	2011 (%)
Rotterdam	5.909	559	9,5	110	100	-10
Amsterdam	2.525	181	7,2	97	111	14
Den Haag	3.127	269	8,6	70	89	19
Almere	1.128	80	7,1	139	122	-17
Tilburg	1.129	62	5,5	153	129	-24
Groningen	938	59	6,3	381	310	-71
Dordrecht	806	80	9,9	69	148	79
Zoetermeer	622	48	7,7	131	140	9
Eindhoven	646	43	6,7	214	172	-42
Breda	562	22	3,9	29	106	77
Nijmegen	542	35	6,5	194	217	23
Capelle a/d IJssel	544	56	10,3	118	168	50
Spijkensisse	447	35	7,8	124	125	1
Lelystad	443	30	6,8	125	87	-38
Schiedam	446	39	8,7	87	139	52
Amersfoort	-	-	-	-	-	-
Zwolle	392	32	8,2	240	270	30
Vlaardingen	317	30	9,5	221	170	-51
Den Helder	285	40	14,0	308	351	43
Leeuwarden	282	29	10,3	211	230	19
Vlissingen	207	30	14,5	118	237	119
Hellevoetsluis	172	25	14,5	260	338	78
Totaal 21 AG	21.469	1.784	8,3	136	148	12

Figuur 5.4: Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 t/m 24 jaar) in de 21 gemeenten

Bron: HKS bewerking Risbo, voorlopige cijfers

5.3.1 Antilliaans-Nederlandse verdachten naar achtergrondkenmerken

In figuur 5.5 wordt het aandeel verdachten uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en generatie. Vervolgens kijken we naar het aandeel jonge verdachten in de verschillende onderwijsniveaus en bekijken we of er een verschil is in het verdachtenpercentage tussen voortijdig schoolverlaters en niet voortijdig schoolverlaters. Tot slot bekijken we of -en in welke mate werkzoekenden en uitkeringsontvangers vaker verdacht worden.

Verdachten naar geslacht

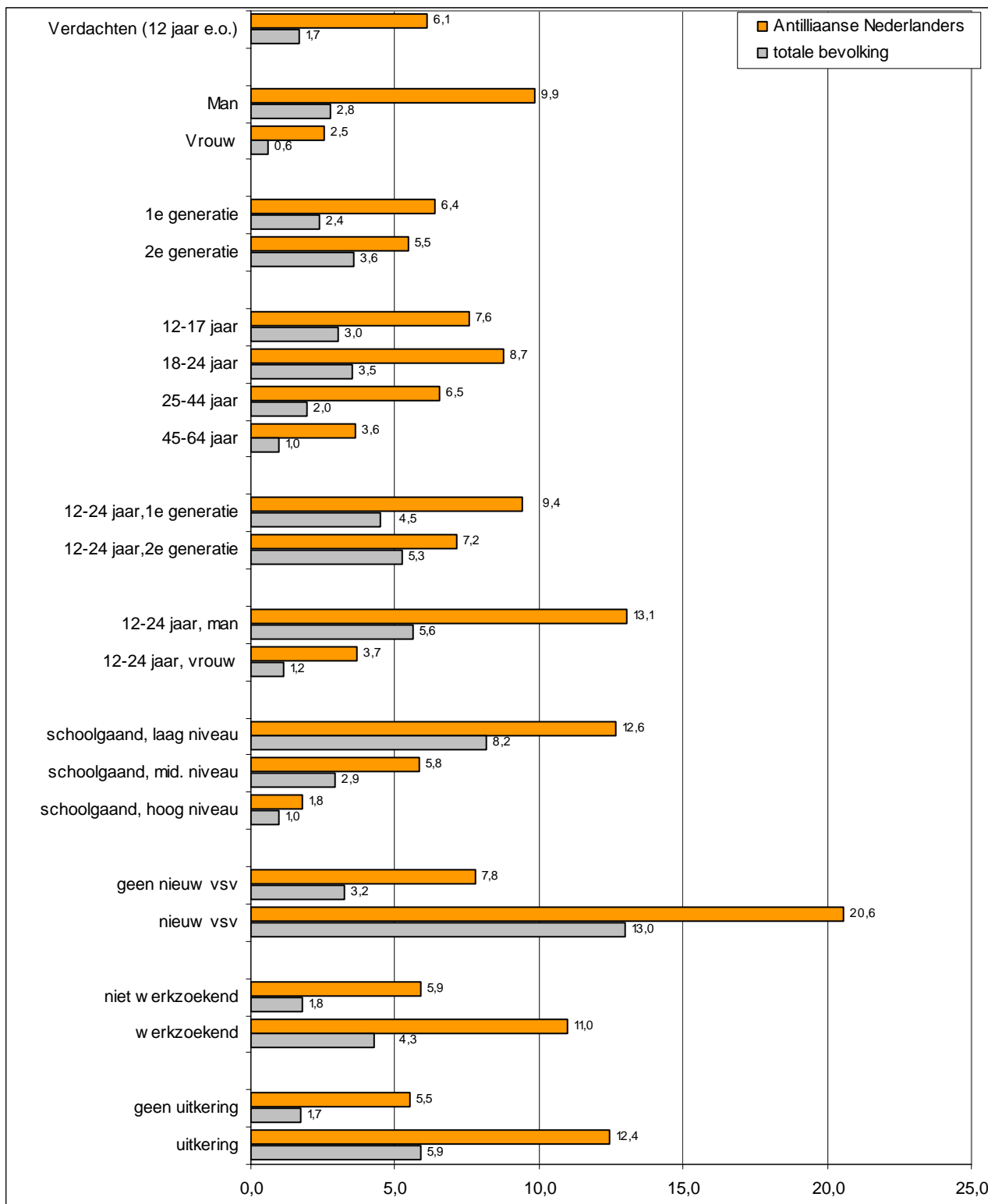
Van de mannen wordt een veel groter deel verdacht dan van de vrouwen. Van alle vrouwen van 12 jaar en ouder in de 21 gemeenten wordt in 2011 0,6 procent verdacht. Van de mannen wordt 2,8 procent verdacht van een misdrijf. In 2011 wordt 2,5 procent van de Antilliaans-Nederlandse vrouwen verdacht van een misdrijf, van de Antilliaans-Nederlandse mannen is 9,9 procent verdacht. Zowel voor vrouwen als voor mannen is het aandeel verdachten veel hoger dan in de totale bevolking van de 21 gemeenten.

Verdachten naar leeftijd en generatie

Leeftijd is een belangrijke indicator voor crimineel gedrag. Het is een bekend gegeven dat de kans op crimineel gedrag vanaf het 12^e tot (ongeveer) het 18^e levensjaar sterk toeneemt, dan stabiliseert om vervolgens vanaf ongeveer het 20^e levensjaar af te nemen.¹⁵ We zien dit beeld ook onder de Antilliaanse Nederlanders in de 21 gemeenten. Van de minderjarige Antilliaanse Nederlanders wordt 7,6 procent verdacht, van de jongvolwassenen 8,7 procent en van de 25-44 jarigen 6,5 procent (zie figuur 5.3). Onder Antilliaanse Nederlanders van de eerste generatie is het aandeel verdachten met 6,4 procent iets hoger dan onder de tweede generatie (5,5 procent).

---

¹⁵ Zie bijvoorbeeld Hirschi, T. en M. Gottfredson (1983). 'Age and the explanation of crime'. In: *The American Journal of Sociology*, jg. 89, nr. 3, p. 552-584.

Figuur 5.3: Aandeel Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken*, in 2011 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

* Bij uitsplitsing naar generatie heeft het totaalcijfer betrekking op de totale allochtone bevolking

Verdachten naar onderwijsniveau en voortijdig schoolverlaten

Schoolgaande jongeren die onderwijs volgen op een laag niveau hebben een grotere kans om in aanraking te komen met de politie op verdenking van een misdrijf dan jongeren die onderwijs volgen op een hoog niveau.¹⁶ Deze samenhang zien we zowel bij de totale groep als bij Antilliaans-Nederlandse jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar.

Van de nieuwe voortijdig schoolverlaters wordt een groter deel verdacht dan van de niet voortijdig schoolverlaters. Van de voortijdig schoolverlaters wordt 13,0 procent verdacht en van de niet voortijdig schoolverlaters 3,2 procent. Ook bij de Antilliaans-Nederlandse jongeren zien we dit beeld. Van de Antilliaans-Nederlandse niet voortijdig schoolverlaters wordt 7,8 procent verdacht, van de Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters 20,6 procent.

Verdachten naar werk en uitkeringsafhankelijkheid

Onder de totale bevolking in de 21 gemeenten zien we dat werkzoekenden vaker worden verdacht dan niet werkzoekenden. Ook bij de Antilliaans-Nederlandse bevolking is dit verschil groot, van de werkzoekenden is 11,0 procent verdacht, van de Antilliaans-Nederlandse niet werkzoekenden 5,9 procent. Personen met een uitkering worden vaker verdacht dan personen zonder uitkering. Ook bij de Antilliaans-Nederlandse bevolking zien we dit beeld. Van de Antilliaanse Nederlanders met een uitkering wordt 12,4 procent verdacht. Van de Antilliaanse Nederlanders zonder uitkering wordt 5,5 procent verdacht.

5.4 Verdachten 2007-2011

Tot op heden is ingegaan op de betrokkenheid bij criminaliteit in een specifiek onderzoeksjaar. Er is dus gekeken naar welk deel van de bevolking van de 21 gemeenten in 2011 werd verdacht van een delict. In deze paragraaf gaan we na welk deel van de per 1 januari 2011 ingeschreven bevolking op enig moment in de gehele periode 2007-2011 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van een misdrijf.

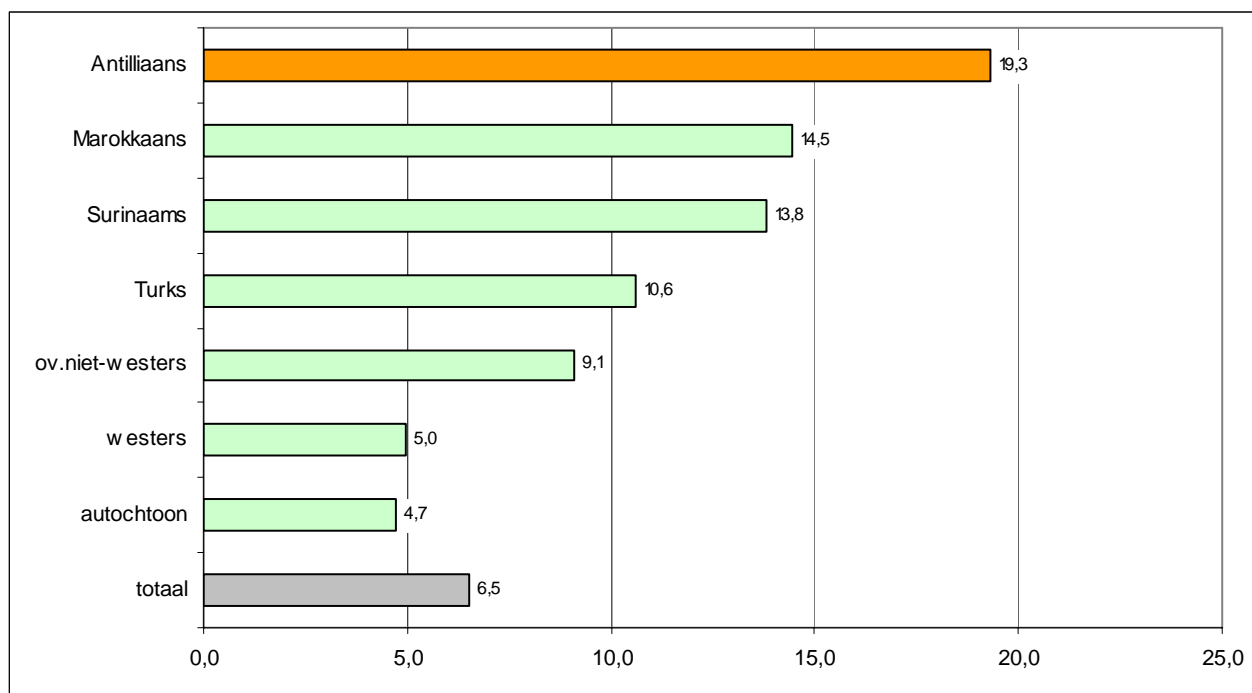
Van de gehele bevolking van twaalf jaar en ouder die per 1 januari 2011 in de 21 gemeenten woont, is in de periode 2007-2011 6,5 procent minimaal één keer in aanraking gekomen met de politie op verdenking van een misdrijf. In figuur

---

¹⁶ De opleidingen zijn gecodeerd in drie onderwijsniveaus. Praktijkonderwijs, vmbo bb, vmbo kb, mbo 1 en mbo 2 zijn gecategoriseerd als laag niveau; onderbouw vo, vmbo-tl, vmbo gl, mbo 3 en mbo 4 als middelbaar niveau; havo, vwo, hbo en wo als hoog niveau.

5.4 zien we dat het percentage onder de Antilliaanse Nederlanders veel hoger ligt dan dit gemiddelde. Van de Antilliaanse Nederlanders van twaalf jaar en ouder die per 1 januari 2011 in de 21 gemeenten wonen, is in de periode 2007-2011 19,3 procent minimaal één keer in aanraking gekomen met de politie op verdenking van een misdrijf. Uitsplitsing van dit gegeven naar leeftijd en geslacht laat zien dat voor bepaalde subgroepen dit cijfer nog aanzienlijk hoger ligt. Van de 12-24-jarige Antilliaans-Nederlandse mannen is in de periode 2007-2011 31,6 procent één keer of meer in aanraking gekomen met de politie. Van alle 12-24 jarige mannen in de 21 gemeenten is in de periode 2007-2011 17,1 procent in aanraking gekomen met de politie (zie tabel b5.2 in de bijlage).

Figuur 5.4: Verdachten 12 jaar en ouder in de periode 2007-2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep per 1 januari 2011)

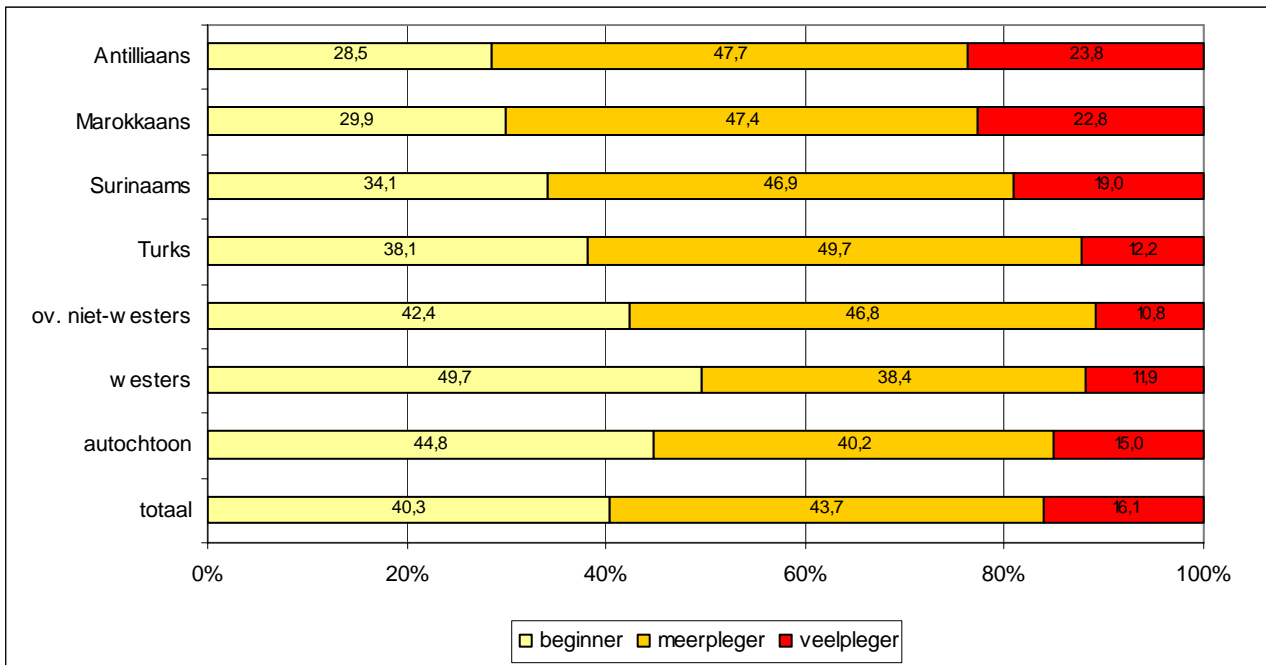
Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

5.5 Pleegcarrière

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de pleegcarrière van verdachten. Hierbij gaat het erom of een verdachte eenmalig of vaker verdacht is geweest van een misdrijf. Verdachten worden onderscheiden naar beginners, meerplegers en veelplegers. Het indelen van verdachten in deze categorieën gebeurt aan de hand van het aantal processen-verbaal van aanhouding dat tegen hen is opgemaakt. Een beginner is een verdachte tegen wie niet eerder een proces-

verbaal van aanhouding is opgemaakt.¹⁷ Een meerpleger is een verdachte tegen wie 2-5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of 2-10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt en een veelpleger is een verdachte tegen wie meer dan 5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of meer dan 10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt.

Wanneer we in figuur 5.5 de pleegcarrière van alle verdachten uit de 21 gemeenten bekijken blijkt dat 40,3 procent beginner is en een groter deel meerpleger (43,7 procent). Een kleiner deel is veelpleger, namelijk 16,1 procent. Voor de Antilliaans-Nederlandse verdachten zien we een ander beeld. Van deze groep is 28,5 procent beginner, 47,7 procent is meerpleger en 23,8 procent van de Antilliaans-Nederlandse verdachten is veelpleger.

Figuur 5.5: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, in 2011 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

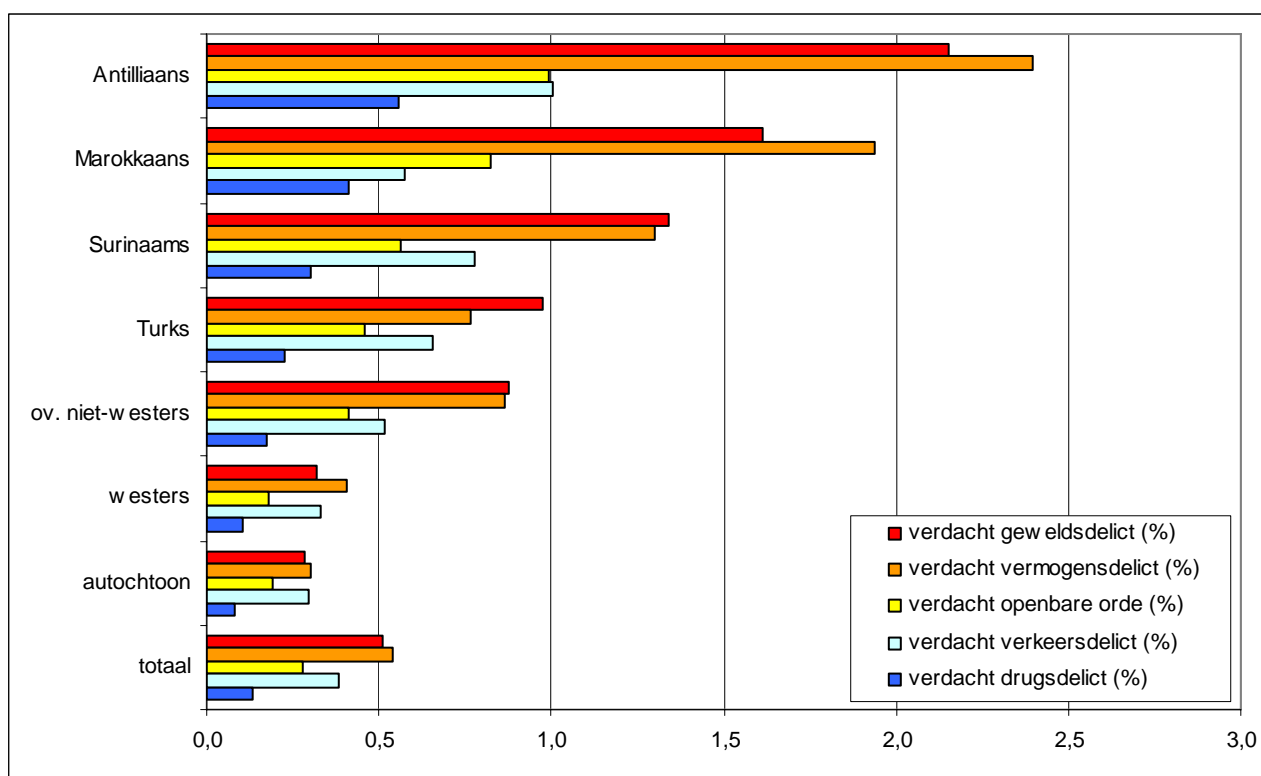
Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

5.6 Aard van de criminaliteit

Hiervoor is ingegaan op de vraag of en in welke mate personen worden verdacht van criminaliteit. In paragraaf 5.1 is het verschil uitgelegd tussen

¹⁷ Wanneer iemand in een bepaald kalenderjaar voor het eerst als verdachte wordt aangehouden en in hetzelfde jaar nogmaals, dan wordt hij in de jaarcijfers als meerpleger gecategoriseerd.

verdachten, antecedenten en misdrijven. Het gegeven dat van één verdachte meerdere misdrijven kunnen worden geregistreerd, maakt de analyse en de interpretatie van de aard van de criminaliteit aanzienlijk complexer dan de analyse van de omvang van de criminaliteit. Er zijn verschillende mogelijkheden om de aard van de criminaliteit in kaart te brengen. Vaak wordt dit gedaan op het niveau van het delict. Daarbij wordt de omvang van een bepaald type delict gerelateerd aan het totale aantal gepleegde delicten. Omdat een dergelijke analyse op het niveau van het delict uitsluitend ingaat op de door de verdachten gepleegde delicten raakt de relatie met de relatieve omvang van de criminaliteit uit beeld. We presenteren daarom een analyse van de aard van de criminaliteit waarin ook deze relatieve omvang van de criminaliteit is verdisconteerd. In deze analyse wordt het aantal verdachten van een bepaald type delict gerelateerd aan de bevolking. Daarbij wordt een uitsplitsing gemaakt naar herkomstgroep. In figuur 5.6 is deze analyse grafisch weergegeven. Ten opzichte van de totale bevolking zijn Antilliaanse Nederlanders oververtegenwoordigd op nagenoeg elke onderscheiden delictcategorie. Bij Antilliaans-Nederlandse bevolking komen vooral vermogensdelicten veel voor.

Figuur 5.6: Verdachten (12 jaar e.o.) en delicttype, in 2011 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Bijlage bij hoofdstuk 2

Tabel b2.1: Demografische kerncijfers bevolking, 1 januari 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en absolute aantallen)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Bevolkingsomvang (N)	86.060		183.901		235.450		186.722		312.645		487.118		2.529.835		4.021.731	
Aandeel in de bevolking (%)		2,1		4,6		5,9		4,6		7,8		12,1		62,9		100,0
Geslacht																
Man	42.653	49,6	94.311	51,3	111.525	47,4	96.768	51,8	158.792	50,8	234.621	48,2	1.244.570	49,2	1.983.240	49,3
Vrouw	43.407	50,4	89.590	48,7	123.925	52,6	89.954	48,2	153.853	49,2	252.497	51,8	1.285.265	50,8	2.038.491	50,7
Generatie																
1e generatie	53.599	62,3	85.954	46,7	130.055	55,2	95.283	51,0	204.712	65,5	253.784	52,1	-	-	823.387	55,2
2e generatie	32.461	37,7	97.947	53,3	105.395	44,8	91.439	49,0	107.933	34,5	233.334	47,9	-	-	668.509	44,8
Leeftijd																
0-11 jaar	15.548	18,1	45.772	24,9	31.379	13,3	34.483	18,5	61.094	19,5	52.021	10,7	297.367	11,8	537.664	13,4
12-17 jaar	7.938	9,2	19.507	10,6	19.610	8,3	19.834	10,6	24.908	8,0	20.411	4,2	136.191	5,4	248.399	6,2
18-24 jaar	13.774	16,0	22.079	12,0	27.627	11,7	23.825	12,8	38.655	12,4	51.531	10,6	252.919	10,0	430.410	10,7
25-44 jaar	28.969	33,7	60.158	32,7	77.589	33,0	68.314	36,6	117.614	37,6	178.065	36,6	696.520	27,5	1.227.229	30,5
45-64 jaar	16.603	19,3	27.975	15,2	63.800	27,1	32.179	17,2	61.213	19,6	125.065	25,7	703.805	27,8	1.030.640	25,6
65 jaar e.o.	3.228	3,8	8.410	4,6	15.445	6,6	8.087	4,3	9.161	2,9	60.025	12,3	443.033	17,5	547.389	13,6
Leeftijd, generatie																
0-11 jaar, 1e generatie	1.539	9,9	810	1,8	893	2,8	926	2,7	5.865	9,6	11.226	21,6	-	-	21.259	8,8
0-11 jaar, 2e generatie	14.009	90,1	44.962	98,2	30.486	97,2	33.557	97,3	55.229	90,4	40.795	78,4	-	-	219.038	91,2
12-17 jaar, 1e generatie	3.050	38,4	1.474	7,6	1.916	9,8	1.670	8,4	6.679	26,8	6.035	29,6	-	-	20.824	18,6
12-17 jaar, 2e generatie	4.888	61,6	18.033	92,4	17.694	90,2	18.164	91,6	18.229	73,2	14.376	70,4	-	-	91.384	81,4
18-24 jaar, 1e generatie	7.889	57,3	4.149	18,8	5.482	19,8	4.725	19,8	22.244	57,5	29.698	57,6	-	-	74.187	41,8
18-24 jaar, 2e generatie	5.885	42,7	17.930	81,2	22.145	80,2	19.100	80,2	16.411	42,5	21.833	42,4	-	-	103.304	58,2
25-44 jaar, 1e generatie	22.073	76,2	43.172	71,8	45.343	58,4	47.811	70,0	101.157	86,0	109.162	61,3	-	-	368.718	69,5
25-44 jaar, 2e generatie	6.896	23,8	16.986	28,2	32.246	41,6	20.503	30,0	16.457	14,0	68.903	38,7	-	-	161.991	30,5
45-64 jaar, 1e generatie	15.881	95,7	27.939	99,9	61.374	96,2	32.081	99,7	59.984	98,0	64.500	51,6	-	-	261.759	80,1
45-64 jaar, 2e generatie	722	4,3	36	0,1	2.426	3,8	98	0,3	1.229	2,0	60.565	48,4	-	-	65.076	19,9
65 jaar e.o., 1e generatie	3.167	98,1	8.410	100,0	15.047	97,4	8.070	99,8	8.783	95,9	33.163	55,2	-	-	76.640	73,4
65 jaar e.o., 2e generatie	61	1,9	0	0,0	398	2,6	17	0,2	378	4,1	26.862	44,8	-	-	27.716	26,6
Burgerlijke staat (16 jaar eo)																
Ongehuwd	46.206	70,7	44.470	35,6	102.601	53,7	42.937	30,9	124.801	53,1	210.502	50,0	902.142	42,1	1.473.659	44,4
Gehuwd	11.495	17,6	67.068	53,7	47.756	25,0	77.964	56,2	80.699	34,4	149.179	35,4	883.890	41,3	1.318.051	39,7
Gescheiden	6.952	10,6	11.303	9,1	36.320	19,0	15.135	10,9	25.660	10,9	43.214	10,3	210.391	9,8	348.975	10,5
Weduwstaat	661	1,0	1.969	1,6	4.384	2,3	2.706	2,0	3.679	1,6	18.509	4,4	146.263	6,8	178.171	5,4

Bron: GBA, bewerking Risbo

Tabel b2.1a: Demografische kerncijfers bevolking, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans				Marokkaans				Surinaams				Turks				ov. niet-westers				westers				autochtoon				totaal						
	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11	'12	'09	'10	'11
Aandeel in de bevolking (%)	2,1	2,1	2,1	2,1	4,4	4,5	4,5	4,6	5,9	5,9	5,9	5,9	4,6	4,6	4,6	4,6	7,2	7,4	7,6	7,8	11,4	11,6	11,9	12,1	64,4	63,9	63,4	62,9	100	100	100	100			
Geslacht																																			
Man	49,3	49,4	49,5	49,6	51,5	51,4	51,3	51,3	47,4	47,4	47,3	47,4	51,8	51,8	51,8	51,8	51,2	51,1	51,0	50,8	48,2	48,2	48,1	48,2	49,0	49,1	49,1	49,2	49,2	49,3	49,3	49,3			
Vrouw	50,7	50,6	50,5	50,4	48,5	48,6	48,7	48,7	52,6	52,6	52,7	52,6	48,2	48,2	48,2	48,2	48,8	48,9	49,0	49,2	51,8	51,8	51,9	51,8	51,0	50,9	50,9	50,8	50,8	50,7	50,7	50,7			
Generatie																																			
1e generatie	64,3	63,7	62,8	62,3	49,2	48,3	47,4	46,7	56,8	56,4	55,7	55,2	52,5	52,0	51,5	51,0	66,4	66,2	65,8	65,5	49,5	50,3	51,2	52,1	-	-	-	-	55,3	55,3	55,2	55,2			
2e generatie	35,7	36,3	37,2	37,7	50,8	51,7	52,6	53,3	43,2	43,6	44,3	44,8	47,5	48,0	48,5	49,0	33,6	33,8	34,2	34,5	50,5	49,7	48,8	47,9	-	-	-	-	44,7	44,7	44,8	44,8			
Leeftijd																																			
0-11 jaar	19,0	18,5	18,5	18,1	26,2	25,9	25,4	24,9	15,0	14,4	14,0	13,3	20,8	20,0	19,2	18,5	20,5	20,0	19,8	19,5	10,1	10,3	10,5	10,7	11,6	11,7	11,7	11,8	13,5	13,4	13,4	13,4			
12-17 jaar	10,0	9,7	9,5	9,2	10,9	10,8	10,7	10,6	8,9	8,7	8,4	8,3	11,0	10,8	10,7	10,6	8,3	8,2	8,0	8,0	4,4	4,3	4,2	4,2	5,6	5,5	5,4	5,4	6,4	6,3	6,2	6,2			
18-24 jaar	15,7	15,9	15,9	16,0	12,3	12,1	12,0	12,0	12,6	12,3	12,1	11,7	12,5	12,6	12,7	12,8	12,8	12,6	12,5	12,4	9,9	10,1	10,5	10,6	9,7	9,9	10,0	10,0	10,5	10,6	10,7	10,7			
25-44 jaar	33,6	33,6	33,5	33,7	33,1	33,0	33,0	32,7	33,5	33,2	33,1	33,0	37,5	37,3	36,9	36,6	37,7	37,9	37,9	37,6	36,9	36,7	36,5	36,6	28,7	28,2	27,8	27,5	31,2	31,0	30,7	30,5			
45-64 jaar	18,7	19,0	19,1	19,3	13,6	14,1	14,6	15,2	24,6	25,6	26,3	27,1	14,5	15,4	16,3	17,2	18,2	18,8	19,1	19,6	26,4	26,3	26,1	25,7	27,8	27,9	28,2	27,8	25,3	25,6	25,8	25,6			
65 jaar e.o.	2,9	3,2	3,5	3,8	3,9	4,1	4,3	4,6	5,4	5,7	6,1	6,6	3,7	3,9	4,1	4,3	2,4	2,6	2,7	2,9	12,4	12,3	12,2	12,3	16,7	16,9	16,9	17,5	13,1	13,2	13,2	13,6			
Leeftijd, generatie																																			
0-11 jaar, 1e generatie	13,8	12,0	10,7	9,9	2,6	2,3	1,9	1,8	3,6	3,2	3,0	2,8	3,4	3,2	3,0	2,7	9,8	9,3	9,3	9,6	18,9	19,6	20,5	21,6	-	-	-	-	8,5	8,4	8,5	8,8			
0-11 jaar, 2e generatie	86,2	88,0	89,3	90,1	97,4	97,7	98,1	98,2	96,4	96,8	97,0	97,2	96,6	96,8	97,0	97,3	90,2	90,7	90,7	90,4	81,1	80,4	79,5	78,4	-	-	-	-	91,5	91,6	91,5	91,2			
12-17 jaar, 1e generatie	41,8	41,3	40,4	38,4	9,9	9,0	8,3	7,6	12,3	11,5	10,4	9,8	9,4	9,2	8,7	8,4	32,9	31,2	29,2	26,8	27,1	27,9	28,7	29,6	-	-	-	-	20,5	20,0	19,3	18,6			
12-17 jaar, 2e generatie	58,2	58,7	59,6	61,6	90,1	91,0	91,7	92,4	87,7	88,5	89,6	90,2	90,6	90,8	91,3	91,6	67,1	68,8	70,8	73,2	72,9	72,1	71,3	70,4	-	-	-	-	79,5	80,0	80,7	81,4			
18-24 jaar, 1e generatie	62,4	60,7	58,3	57,3	28,9	25,1	21,6	18,8	24,4	23,0	21,4	19,8	29,8	25,7	22,6	19,8	62,6	60,5	59,1	57,5	50,3	52,7	55,8	57,6	-	-	-	-	43,8	42,8	42,4	41,8			
18-24 jaar, 2e generatie	37,6	39,3	41,7	42,7	71,1	74,9	78,4	81,2	75,6	77,0	78,6	80,2	70,2	74,3	77,4	80,2	37,4	39,5	40,9	42,5	49,7	47,3	44,2	42,4	-	-	-	-	56,2	57,2	57,6	58,2			
25-44 jaar, 1e generatie	79,1	78,0	77,0	76,2	79,8	77,2	74,5	71,8	68,5	65,2	61,7	58,4	77,0	74,7	72,4	70,0	88,7	87,9	86,9	86,0	56,0	57,7	59,5	61,3	-	-	-	-	71,7	71,0	70,2	69,5			
25-44 jaar, 2e generatie	20,9	22,0	23,0	23,8	20,2	22,8	25,5	28,2	31,5	34,8	38,3	41,6	23,0	25,3	27,6	30,0	11,3	12,1	13,1	14,0	44,0	42,3	40,5	38,7	-	-	-	-	28,3	29,0	29,8	30,5			
45-64 jaar, 1e generatie	97,2	97,0	96,4	95,7	100,0	100,0	99,9	99,9	97,2	96,9	96,6	96,2	99,9	99,9	99,8	99,7	98,0	98,0	98,0	98,0	51,8	51,7	51,4	51,6	-	-	-	-	79,4	79,7	79,7	80,1			
45-64 jaar, 2e generatie	2,8	3,0	3,6	4,3	0,0	0,0	0,1	0,1	2,8	3,1	3,4	3,8	0,1	0,1	0,2	0,3	2,0	2,0	2,0	2,0	48,2	48,3	48,6	48,4	-	-	-	-	20,6	20,3	20,3	19,9			
65 jaar e.o., 1e generatie	97,5	97,6	98,0	98,1	100,0	100,0	100,0	100,0	97,2	97,3	97,3	97,4	99,8	99,8	99,8	99,8	95,4	95,5	95,8	95,9	57,0	56,4	56,1	55,2	-	-	-	-	72,8	73,1	73,5	73,4			
65 jaar e.o., 2e generatie	2,5	2,4	2,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8	2,7	2,7	2,6	0,2	0,2	0,2	0,2	4,6	4,5	4,2	4,1	43,0	43,6	43,9	44,8	-	-	-	-	27,2	26,9	26,5	26,6			
Burgerlijke staat (16 jaar eo)																																			
Ongehuwd	69,8	70,3	70,5	70,7	34,9	35,2	35,4	35,6	53,1	53,4	53,6	53,7	29,3	30,0	30,5	30,9	52,0	52,6	53,1	53,1	47,6	48,4	49,3	50,0	40,9	41,4	41,7	42,1	43,0	43,6	44,0	44,4			
Gehuwd	17,9	17,7	17,7	17,6	55,2	54,6	54,2	53,7	24,9	25,0	25,0	25,0	58,5	57,5	56,9	56,2	35,0	34,6	34,3	34,4	36,8	36,2	35,8	35,4	42,1	41,8	41,6	41,3	40,7	40,3	40,0	39,7			
Gescheiden	11,3	11,0	10,8	10,6	8,5	8,7	8,9	9,1	19,7	19,4	19,1	19,0	10,4	10,6	10,7	10,9	11,5	11,2	11,0	10,9	10,8	10,7	10,4	10,3	9,8	9,8	9,8	9,8	10,6	10,5	10,5	10,5			
Weduwstaat	1,0	1,0	1,0	1,0	1,4	1,4	1,5	1,6	2,3	2,3	2,3	2,3	1,8	1,8	1,9	2,0	1,6	1,6	1,6	1,6	4,8	4,7	4,5	4,4	7,2	7,1	7,0	6,8	5,8	5,6	5,5	5,4			

Bron: GBA, bewerking Risbo

Tabel b2.2: De bevolking in de 21 gemeenten naar herkomst, 1 januari 2012 (in absolute aantallen en als percentage van de totale bevolking)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
21 gemeenten	86.060	2,1	183.901	4,6	235.450	5,9	186.722	4,6	312.645	7,8	487.118	12,1	2.529.835	62,9	4.021.731	100,0
Nederland	143.992	0,9	362.954	2,2	346.797	2,1	392.923	2,3	690.985	4,1	1.556.542	9,3	13.236.155	79,1	16.730.348	100,0
Rotterdam	22.805	3,7	40.641	6,6	53.167	8,6	47.841	7,8	63.406	10,3	70.121	11,4	318.473	51,7	616.454	100,0
Amsterdam	11.849	1,5	71.368	9,0	68.371	8,7	41.461	5,2	82.765	10,5	122.562	15,5	391.665	49,6	790.041	100,0
Den Haag	12.176	2,4	28.258	5,6	46.877	9,3	37.749	7,5	47.441	9,4	76.391	15,2	253.910	50,5	502.802	100,0
Almere	4.782	2,5	7.105	3,7	21.557	11,2	3.335	1,7	17.874	9,3	19.108	9,9	119.395	61,8	193.156	100,0
Tilburg	4.367	2,1	5.599	2,7	3.305	1,6	7.849	3,8	8.795	4,2	19.080	9,2	158.584	76,4	207.579	100,0
Groningen	3.464	1,8	1.114	0,6	3.266	1,7	1.437	0,7	10.817	5,6	20.985	10,9	152.060	78,7	193.143	100,0
Dordrecht	3.056	2,6	2.744	2,3	2.636	2,2	6.606	5,6	5.889	4,9	12.719	10,7	85.320	71,7	118.970	100,0
Zoetermeer	2.598	2,1	1.945	1,6	8.253	6,8	1.082	0,9	7.971	6,5	13.247	10,9	86.785	71,2	121.881	100,0
Eindhoven	2.606	1,2	5.673	2,6	3.701	1,7	10.267	4,7	15.271	7,0	27.879	12,8	151.805	69,9	217.202	100,0
Breda	2.155	1,2	5.346	3,0	2.055	1,2	2.953	1,7	6.815	3,9	19.045	10,8	138.184	78,3	176.553	
Nijmegen	2.062	1,2	3.500	2,1	1.523	0,9	5.309	3,2	8.459	5,1	20.251	12,3	124.142	75,1	165.246	100,0
Capelle a/d IJssel	2.134	3,2	938	1,4	4.510	6,8	1.046	1,6	5.031	7,6	7.115	10,8	45.346	68,6	66.120	100,0
Spijkenisse	1.932	2,7	428	0,6	3.139	4,3	1.037	1,4	3.633	5,0	6.793	9,4	55.242	76,5	72.204	100,0
Lelystad	1.744	2,3	2.253	3,0	4.355	5,8	1.892	2,5	3.970	5,3	6.990	9,3	54.128	71,9	75.332	100,0
Schiedam	1.805	2,4	2.207	2,9	2.686	3,5	7.676	10,1	5.514	7,2	7.677	10,1	48.664	63,8	76.229	100,0
Amersfoort																
Zwolle	1.523	1,3	709	0,6	1.230	1,0	2.544	2,1	5.042	4,1	8.087	6,6	102.482	84,3	121.617	100,0
Vlaardingen	1.422	2,0	1.700	2,4	1.421	2,0	4.661	6,6	3.612	5,1	5.910	8,3	52.153	73,6	70.879	100,0
Den Helder	1.262	2,2	167	0,3	726	1,3	230	0,4	2.681	4,7	5.653	9,9	46.347	81,2	57.066	100,0
Leeuwarden	1.021	1,1	991	1,0	1.378	1,4	461	0,5	4.987	5,2	7.919	8,3	78.562	82,4	95.319	100,0
Vlissingen	696	1,6	1.098	2,5	789	1,8	430	1,0	1.627	3,7	5.760	12,9	34.101	76,6	44.501	100,0
Hellevoetsluis	601	1,5	117	0,3	505	1,3	856	2,2	1.045	2,6	3.826	9,7	32.487	82,4	39.437	100,0

Bron: GBA, bewerking Risbo, *totale Nederlandse bevolking, bron: CBS

Bijlage bij hoofdstuk 3

Tabel b3.1: Leerlingen (12-22 jaar) in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, in schooljaar 2010/2011 (in procenten)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Schoolsoort																
vo	5.751	44,2	14.399	54,2	15.233	50,5	14.812	54,4	19.098	51,9	15.628	44,1	110.311	45,0	195.232	47,1
mbo	4.577	35,2	8.781	33,1	9.635	32,0	8.853	32,5	8.827	24,0	5.830	16,5	45.720	18,7	92.223	22,3
ho	2.676	20,6	3.373	12,7	5.288	17,5	3.560	13,1	8.893	24,2	13.963	39,4	88.970	36,3	126.723	30,6
Voortgezet onderwijs																
praktijkonderwijs	654	11,4	880	6,1	842	5,5	1.082	7,3	830	4,3	391	2,5	2.558	2,3	7.237	3,7
vo leerjaar 1-2, alg. lj 3	2.338	40,7	6.573	45,6	6.532	42,9	6.726	45,4	8.500	44,5	6.541	41,9	44.759	40,6	81.969	42,0
vmbo bb, leerjaar 3-4	738	12,8	1.538	10,7	1.382	9,1	1.643	11,1	1.211	6,3	663	4,2	4.660	4,2	11.835	6,1
vmbo kb, leerjaar 3-4	489	8,5	1.158	8,0	1.339	8,8	1.150	7,8	1.107	5,8	682	4,4	5.766	5,2	11.691	6,0
vmbo tl-gl, leerjaar 3-4	568	9,9	1.624	11,3	1.744	11,4	1.607	10,8	1.908	10,0	1.449	9,3	11.442	10,4	20.342	10,4
havo, leerjaar 3-5	528	9,2	1.578	11,0	1.949	12,8	1.590	10,7	2.626	13,8	2.332	14,9	18.025	16,3	28.628	14,7
vwo, leerjaar 3-6	431	7,5	1.041	7,2	1.439	9,4	999	6,7	2.722	14,3	3.261	20,9	22.981	20,8	32.874	16,8
overig vo	5	0,1	7	0,0	6	0,0	15	0,1	194	1,0	309	2,0	120	0,1	656	0,3
Mbo																
mbo niveau 1	472	10,3	415	4,7	404	4,2	478	5,4	659	7,5	270	4,6	1.315	2,9	4.013	4,4
mbo niveau 2	1.577	34,5	2.705	30,8	2.660	27,6	2.718	30,7	2.464	27,9	1.408	24,2	10.675	23,3	24.207	26,2
mbo niveau 3	1.103	24,1	2.096	23,9	2.508	26,0	2.181	24,6	2.057	23,3	1.338	23,0	11.543	25,2	22.826	24,8
mbo niveau 4	1.425	31,1	3.565	40,6	4.063	42,2	3.476	39,3	3.647	41,3	2.814	48,3	22.187	48,5	41.177	44,6
Hoger onderwijs																
hbo	1.926	72,0	2.599	77,1	3.752	71,0	2.581	72,5	5.366	60,3	7.782	55,7	48.916	55,0	72.922	57,5
wo	750	28,0	774	22,9	1.536	29,0	979	27,5	3.527	39,7	6.181	44,3	40.054	45,0	53.801	42,5

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

Tabel b3.1a: Leerlingen (12-22 jaar) in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, schooljaren 08/09, 09/10 en 10/11 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal			
	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	
Schoolsoort																									
vo	46,1	45,1	44,2	54,1	53,7	54,2	50,2	49,9	50,5	55,8	54,5	54,4	53,5	52,7	51,9	46,8	45,7	44,1	46,6	45,6	45,0	48,5	47,7	47,1	
mbo	33,9	34,4	35,2	34,3	34,1	33,1	33,2	32,6	32,0	32,6	32,9	32,5	24,7	24,1	24,0	17,4	16,7	16,5	19,0	18,7	18,7	22,7	22,4	22,3	
ho	19,9	20,5	20,6	11,6	12,2	12,7	16,7	17,5	17,5	11,6	12,6	13,1	21,8	23,2	24,2	35,8	37,6	39,4	34,5	35,7	36,3	28,8	29,9	30,6	
Voortgezet onderwijs																									
praktijkonderwijs	11,8	11,9	11,4	6,5	6,0	6,1	5,4	5,5	5,5	7,2	7,2	7,3	4,6	4,4	4,3	2,0	2,2	2,5	2,4	2,4	2,3	3,8	3,7	3,7	
vo leerjaar 1-2, alg. lj 3	42,6	40,7	40,7	42,7	44,5	45,6	41,2	42,1	42,9	42,1	43,7	45,4	41,8	42,6	44,5	41,0	41,4	41,9	40,4	40,1	40,6	41,0	41,2	42,0	
vmbo bb, leerjaar 3-4	12,1	12,3	12,8	11,5	10,6	10,7	8,9	8,5	9,1	11,7	10,9	11,1	6,9	6,4	6,3	4,4	3,9	4,2	5,0	4,5	4,2	6,6	6,1	6,1	
vmbo kb, leerjaar 3-4	7,9	8,6	8,5	9,3	8,8	8,0	8,8	8,6	8,8	8,6	8,2	7,8	6,3	5,8	5,8	5,0	4,5	4,4	5,3	5,3	5,2	6,3	6,1	6,0	
vmbo tl-gl, leerjaar 3-4	8,9	9,4	9,9	11,0	10,9	11,3	10,9	11,1	11,4	11,4	11,0	10,8	9,3	9,5	10,0	9,1	9,2	9,3	10,1	10,1	10,4	10,2	10,2	10,4	
havo, leerjaar 3-5	7,9	8,1	9,2	10,0	10,4	11,0	12,2	11,8	12,8	9,6	9,8	10,7	12,5	12,8	13,8	13,7	13,7	14,9	15,0	15,5	16,3	13,5	13,8	14,7	
vwo, leerjaar 3-6	6,8	7,0	7,5	6,8	6,7	7,2	9,7	9,3	9,4	7,1	6,5	6,7	14,1	13,8	14,3	20,4	20,3	20,9	19,9	20,1	20,8	16,4	16,3	16,8	
overig vo	2,0	2,1	0,1	2,2	2,2	0,0	2,8	3,1	0,0	2,5	2,7	0,1	4,5	4,7	1,0	4,5	4,8	2,0	1,8	2,0	0,1	2,4	2,6	0,3	
Mbo																									
mbo niveau 1	11,4	11,6	10,3	6,9	6,9	4,7	5,4	5,5	4,2	6,3	6,1	5,4	7,7	8,0	7,5	4,4	4,0	4,6	3,2	3,2	2,9	4,9	5,0	4,4	
mbo niveau 2	33,9	34,2	34,5	31,1	30,8	30,8	28,5	26,6	27,6	34,4	32,1	30,7	29,5	28,6	27,9	25,0	25,3	24,2	25,2	23,9	23,3	27,8	26,7	26,2	
mbo niveau 3	22,4	22,2	24,1	21,3	21,9	23,9	24,4	26,1	26,0	23,6	23,9	24,6	22,6	22,9	23,3	23,6	22,8	23,0	24,9	25,6	25,2	24,0	24,5	24,8	
mbo niveau 4	32,2	32,1	31,1	40,7	40,5	40,6	41,7	41,8	42,2	35,7	37,8	39,3	40,2	40,4	41,3	46,9	47,8	48,3	46,7	47,3	48,5	43,3	43,8	44,6	
Hoger onderwijs																									
hbo	70,6	70,3	72,0	79,3	77,4	77,1	71,5	71,4	71,0	74,1	73,7	72,5	60,6	61,5	60,3	56,7	57,2	55,7	55,3	55,4	55,0	58,0	58,1	57,5	
wo	29,4	29,7	28,0	20,7	22,6	22,9	28,5	28,6	29,0	25,9	26,3	27,5	39,4	38,5	39,7	43,3	42,8	44,3	44,7	44,6	45,0	42,0	41,9	42,5	

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

Tabel b3.2: Nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) naar achtergrondkenmerken, in schooljaar 2010/2011 (absolute aantallen en in procenten van de betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	nieuw vsv		pop.	nieuw vsv		pop.	nieuw vsv		pop.	nieuw vsv		pop.	nieuw vsv		pop.	nieuw vsv		pop.	nieuw vsv		pop.	nieuw vsv	
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Leerlingen vo/mbo	9.076	782	8,6	21.606	1.321	6,1	23.212	1.419	6,1	21.943	1.231	5,6	25.920	1.422	5,5	20.138	990	4,9	150.691	5.362	3,6	272.586	12.527	4,6
Geslacht																								
Man	4.325	454	10,5	10.586	856	8,1	11.361	829	7,3	10.928	805	7,4	12.921	879	6,8	10.254	558	5,4	75.924	2.997	3,9	136.299	7.378	5,4
Vrouw	4.751	328	6,9	11.020	465	4,2	11.851	590	5,0	11.015	426	3,9	12.999	543	4,2	9.884	432	4,4	74.767	2.365	3,2	136.287	5.149	3,8
Generatie																								
1e generatie	3.947	442	11,2	2.151	180	8,4	2.878	272	9,5	2.059	146	7,1	8.665	684	7,9	5.005	370	7,4	-	-	-	24.705	2.094	8,5
2e generatie	5.129	340	6,6	19.455	1.141	5,9	20.334	1.147	5,6	19.884	1.085	5,5	17.255	738	4,3	15.133	620	4,1	-	-	-	97.190	5.071	5,2
Leeftijd																								
12-16 jaar	4.740	111	2,3	12.769	253	2,0	13.451	229	1,7	12.845	190	1,5	15.573	256	1,6	12.856	211	1,6	96.742	1.041	1,1	168.976	2.291	1,4
17-19 jaar	2.841	417	14,7	6.667	758	11,4	7.229	802	11,1	6.870	779	11,3	7.863	823	10,5	5.764	605	10,5	42.587	3.398	8,0	79.821	7.582	9,5
20-22 jaar	1.495	254	17,0	2.170	310	14,3	2.532	388	15,3	2.228	262	11,8	2.484	343	13,8	1.518	174	11,5	11.362	923	8,1	23.789	2.654	11,2
Schoolsoort																								
vo	5.008	126	2,5	13.476	282	2,1	14.346	294	2,0	13.654	234	1,7	17.861	400	2,2	14.732	311	2,1	107.508	1.360	1,3	186.585	3.007	1,6
mbo	4.068	656	16,1	8.129	1.039	12,8	8.866	1.125	12,7	8.288	997	12,0	8.056	1.022	12,7	5.405	679	12,6	43.172	4.001	9,3	85.984	9.519	11,1

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.2a: Nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) naar achtergrondkenmerken, schooljaren 08/09, 09/10 en 10/11 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	percentage vsv			percentage vsv			percentage vsv			percentage vsv			percentage vsv			percentage vsv			percentage vsv			percentage vsv		
	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11
Leerlingen vo/mbo	7,8	7,8	8,6	5,7	6,0	6,1	6,0	5,9	6,1	5,3	5,4	5,6	5,0	5,0	5,5	4,4	4,9	4,9	4,0	3,7	3,6	4,6	4,6	4,6
Geslacht																								
Man	9,8	9,7	10,5	7,8	8,2	8,1	7,1	7,2	7,3	6,9	6,9	7,4	6,0	6,1	6,8	4,9	5,3	5,4	4,5	4,2	3,9	5,5	5,4	5,4
Vrouw	6,0	6,0	6,9	3,7	3,9	4,2	5,0	4,5	5,0	3,7	3,9	3,9	4,0	3,8	4,2	4,0	4,5	4,4	3,5	3,2	3,2	3,8	3,7	3,8
Generatie																								
1e generatie	9,4	8,6	11,2	7,6	8,1	8,4	8,0	8,1	9,5	6,9	7,1	7,1	6,1	6,2	7,9	5,7	6,0	7,4	-	-	-	7,0	7,0	8,5
2e generatie	6,4	7,1	6,6	5,4	5,7	5,9	5,6	5,5	5,6	5,1	5,2	5,5	4,3	4,3	4,3	4,0	4,5	4,1	-	-	-	5,0	5,2	5,2
Leeftijd																								
12-16 jaar	2,8	2,6	2,3	1,9	1,7	2,0	1,7	1,6	1,7	1,5	1,4	1,5	1,7	1,8	1,6	1,6	1,6	1,6	1,3	1,2	1,1	1,5	1,4	1,4
17-19 jaar	13,3	13,9	14,7	10,6	11,4	11,4	10,9	11,3	11,1	10,7	10,7	11,3	9,7	9,3	10,5	9,4	10,4	10,5	9,0	8,4	8,0	9,7	9,5	9,5
20-22 jaar	13,3	12,1	17,0	11,1	12,1	14,3	12,4	10,8	15,3	9,1	10,3	11,8	8,9	9,4	13,8	8,7	9,4	11,5	7,5	6,9	8,1	9,1	8,9	11,2
Schoolsoort																								
vo	2,7	2,4	2,5	1,7	1,7	2,1	1,7	1,6	2,0	1,6	1,5	1,7	1,8	1,8	2,2	1,7	2,0	2,1	1,4	1,3	1,3	1,5	1,5	1,6
mbo	12,7	13,2	16,1	10,9	11,6	12,8	11,4	11,3	12,7	10,5	10,6	12,0	10,7	10,7	12,7	10,6	11,3	12,6	9,3	8,6	9,3	10,2	10,0	11,1

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.3: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 21 gemeenten, schooljaar 2010/2011 (absolute aantallen, in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	12 t/m 22 jaar						
	totaal			Antilliaans			
	populatie N	voortijdig schoolverlaters N %		populatie N	voortijdig schoolverlaters N %		ovvt %
Rotterdam	42.990	2.567	6,0	2.496	261	10,5	75
Amsterdam	43.844	2.126	4,8	962	66	6,9	41
Den Haag	32.207	1.600	5,0	1.155	103	8,9	80
Almere	17.796	730	4,1	530	38	7,2	75
Tilburg	14.596	610	4,2	467	34	7,3	74
Groningen	10.134	427	4,2	345	31	9,0	113
Dordrecht	9.539	419	4,4	377	34	9,0	105
Zoetermeer	10.383	373	3,6	330	18	5,5	52
Eindhoven	13.736	613	4,5	261	24	9,2	106
Breda	12.502	470	3,8	241	17	7,1	88
Nijmegen	10.086	406	4,0	213	19	8,9	122
Capelle a/d IJssel	5.233	205	3,9	265	17	6,4	64
Spijkenisse	5.819	224	3,8	235	15	6,4	66
Lelystad	5.848	268	4,6	222	14	6,3	38
Schiedam	5.743	221	3,8	220	19	8,6	124
Amersfoort	-	-	-	-	-	-	-
Zwolle	8.943	328	3,7	162	18	11,1	203
Vlaardingen	5.280	189	3,6	146	12	8,2	130
Den Helder	4.465	196	4,4	159	14	8,8	101
Leeuwarden	6.933	296	4,3	101	12	11,9	178
Vlissingen	3.310	143	4,3	102	9	8,8	104
Hellevoetsluis	3.199	116	3,6	87	7	8,0	122
Totaal 21 AG	272.586	12.527	4,6	9.076	782	8,6	87

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b3.3a: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 21 gemeenten, schooljaar 2008/2009, 2009/2010 en 2010/2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	12 t/m 22 jaar									verschil 08/09-10/11
	totaal			Antilliaans			oververtegenwoordiging			
	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11	
Rotterdam	5,8	5,4	6,0	9,1	9,2	10,5	58	68	75	17
Amsterdam	4,7	5,3	4,8	7,0	7,8	6,9	47	48	41	-6
Den Haag	4,8	4,3	5,0	7,8	6,5	8,9	61	52	80	19
Almere	4,6	4,4	4,1	5,6	6,9	7,2	23	59	75	52
Tilburg	5,1	4,1	4,2	9,6	8,7	7,3	90	111	74	-16
Groningen	3,8	3,9	4,2	3,6	5,8	9,0	-7	48	113	120
Dordrecht	5,2	5,0	4,4	8,6	9,8	9,0	65	97	105	40
Zoetermeer	3,6	4,5	3,6	5,6	6,8	5,5	54	51	52	-2
Eindhoven	4,0	4,5	4,5	5,8	8,5	9,2	44	89	106	62
Breda	4,1	3,5	3,8	8,0	8,0	7,1	92	132	88	-4
Nijmegen	4,1	4,0	4,0	8,3	4,6	8,9	102	14	122	20
Capelle a/d IJssel	4,1	3,7	3,9	9,3	7,5	6,4	126	103	64	-62
Spijkenisse	4,6	4,5	3,8	8,3	7,4	6,4	80	66	66	-14
Lelystad	5,1	5,2	4,6	7,8	6,5	6,3	53	24	38	-15
Schiedam	4,5	4,2	3,8	5,5	5,8	8,6	23	36	124	101
Amersfoort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwolle	3,3	3,5	3,7	6,3	11,9	11,1	91	240	203	112
Vlaardingen	3,8	3,6	3,6	9,4	5,7	8,2	149	58	130	-19
Den Helder	4,8	4,1	4,4	7,3	6,8	8,8	53	66	101	48
Leeuwarden	3,7	4,3	4,3	8,7	9,4	11,9	137	122	178	41
Vlissingen	4,3	3,4	4,3	10,6	4,8	8,8	146	41	104	-42
Hellevoetsluis	3,9	3,9	3,6	5,7	4,5	8,0	47	15	122	75
Totaal 21 AG	4,6	4,6	4,6	7,8	7,8	8,6	68	71	87	19

Bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Bijlage bij hoofdstuk 4

Tabel b4.1: Personen (15-64 jaar), die per 1 januari 2012 in de gemeente wonen en als werkzoekende staan geregistreerd (absolute aantallen en in procenten van de betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW	pop.		NWW
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Totale bevolking (15-64)	63.401	7.099	11,2	119.551	12.842	10,7	178.883	14.807	8,3	133.980	12.855	9,6	229.716	24.293	10,6	364.811	17.583	4,8	1.721.428	65.708	3,8	2.811.770	155.187	5,5
Geslacht																								
Man	31.461	3.603	11,5	60.428	6.893	11,4	83.977	7.165	8,5	69.398	6.595	9,5	116.486	12.529	10,8	176.508	8.476	4,8	869.058	34.672	4,0	1.407.316	79.933	5,7
Vrouw	31.940	3.496	10,9	59.123	5.949	10,1	94.906	7.642	8,1	64.582	6.260	9,7	113.230	11.764	10,4	188.303	9.107	4,8	852.370	31.036	3,6	1.404.454	75.254	5,4
Generatie																								
1e generatie	47.586	6.267	13,2	76.122	10.265	13,5	113.286	10.636	9,4	85.560	10.133	11,8	187.367	22.689	12,1	206.436	10.392	5,0	-	-	-	716.357	70.382	9,8
2e generatie	15.815	832	5,3	43.429	2.577	5,9	65.597	4.171	6,4	48.420	2.722	5,6	42.349	1.604	3,8	158.375	7.191	4,5	-	-	-	373.985	19.097	5,1
Leeftijd																								
15-24 jaar	17.829	839	4,7	31.418	1.223	3,9	37.494	1.376	3,7	33.487	1.166	3,5	50.889	1.677	3,3	61.681	1.002	1,6	321.103	5.008	1,6	553.901	12.291	2,2
25-34 jaar	17.188	2.039	11,9	32.268	3.500	10,8	39.200	3.573	9,1	35.819	3.167	8,8	66.925	6.300	9,4	95.744	3.493	3,6	349.874	11.208	3,2	637.018	33.280	5,2
35-44 jaar	11.781	1.675	14,2	27.890	3.877	13,9	38.389	3.595	9,4	32.495	3.977	12,2	50.689	6.572	13,0	82.321	4.312	5,2	346.646	13.994	4,0	590.211	38.002	6,4
45-54 jaar	10.087	1.641	16,3	18.373	2.994	16,3	38.971	3.930	10,1	22.552	3.389	15,0	40.512	6.382	15,8	67.357	4.511	6,7	367.660	17.919	4,9	565.512	40.766	7,2
55-64 jaar	6.516	905	13,9	9.602	1.248	13,0	24.829	2.333	9,4	9.627	1.156	12,0	20.701	3.362	16,2	57.708	4.265	7,4	336.145	17.579	5,2	465.128	30.848	6,6
Leeftijd, generatie																								
15-24 jaar,1e generatie	9.632	533	5,5	5.011	278	5,5	6.569	310	4,7	5.668	223	3,9	26.226	1.141	4,4	32.774	530	1,6	-	-	-	85.880	3.015	3,5
15-24 jaar,2e generatie	8.197	306	3,7	26.407	945	3,6	30.925	1.066	3,4	27.819	943	3,4	24.663	536	2,2	28.907	472	1,6	-	-	-	146.918	4.268	2,9
25-34 jaar,1e generatie	12.427	1.714	13,8	17.488	2.083	11,9	14.442	1.292	8,9	19.192	1.743	9,1	53.459	5.470	10,2	61.481	2.092	3,4	-	-	-	178.489	14.394	8,1
25-34 jaar,2e generatie	4.761	325	6,8	14.780	1.417	9,6	24.758	2.281	9,2	16.627	1.424	8,6	13.466	830	6,2	34.263	1.401	4,1	-	-	-	108.655	7.678	7,1
35-44 jaar,1e generatie	9.646	1.524	15,8	25.684	3.663	14,3	30.901	2.953	9,6	28.619	3.630	12,7	47.698	6.403	13,4	47.681	2.598	5,4	-	-	-	190.229	20.771	10,9
35-44 jaar,2e generatie	2.135	151	7,1	2.206	214	9,7	7.488	642	8,6	3.876	347	9,0	2.991	169	5,7	34.640	1.714	4,9	-	-	-	53.336	3.237	6,1

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.1a: Personen (15-64 jaar) die als werkzoekende staan geregistreerd, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans				Marokkaans				Surinaams				Turks				ov. niet-westers				westers				autochtoon				totaal			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Totale bevolking (15-64)	9,6	11,4	11,4	11,2	13,4	13,8	12,2	10,7	7,1	8,5	8,4	8,3	10,8	11,3	10,5	9,6	13,1	13,3	11,9	10,6	4,5	5,5	5,1	4,8	3,2	4,0	3,9	3,8	5,3	6,1	5,8	5,5
Geslacht																																
Man	8,2	11,3	11,5	11,5	12,4	13,6	12,1	11,4	6,3	8,6	8,6	8,5	9,2	10,7	10,3	9,5	12,1	12,9	11,8	10,8	4,1	5,4	5,0	4,8	3,1	4,2	4,1	4,0	4,9	6,1	5,9	5,7
Vrouw	10,9	11,5	11,3	10,9	14,6	14,0	12,2	10,1	7,7	8,5	8,2	8,1	12,5	12,1	10,8	9,7	14,2	13,6	12,1	10,4	4,9	5,6	5,2	4,8	3,3	3,8	3,7	3,6	5,6	6,0	5,7	5,4
Generatie																																
1e generatie	11,4	13,2	13,2	13,2	17,8	17,8	15,7	13,5	8,6	9,6	9,5	9,4	14,1	14,3	13,1	11,8	15,3	15,3	13,7	12,1	5,3	6,0	5,5	5,0	-	-	-	-	11,4	11,8	10,8	9,8
2e generatie	3,5	5,4	5,6	5,3	3,9	5,8	5,6	5,9	4,1	6,3	6,3	6,4	3,7	5,5	5,6	5,6	2,2	3,4	3,6	3,8	3,6	4,9	4,6	4,5	-	-	-	-	3,6	5,2	5,1	5,1
Leeftijd																																
15-24 jaar	3,9	5,4	4,8	4,7	3,5	4,5	4,1	3,9	2,7	4,3	3,9	3,7	2,4	3,7	3,5	3,5	4,0	4,2	3,7	3,3	1,3	1,9	1,7	1,6	1,0	1,8	1,6	1,6	1,8	2,6	2,3	2,2
25-34 jaar	8,4	11,5	11,7	11,9	12,4	13,8	11,9	10,8	6,1	9,2	9,1	9,1	9,8	10,9	10,0	8,8	11,7	12,2	10,8	9,4	3,1	4,4	3,9	3,6	2,0	3,4	3,3	3,2	4,4	6,0	5,5	5,2
35-44 jaar	12,4	14,5	14,9	14,2	19,3	18,5	16,1	13,9	7,7	9,5	9,6	9,4	15,2	15,0	13,7	12,2	17,5	17,5	15,4	13,0	4,8	6,3	5,9	5,2	3,3	4,4	4,4	4,0	6,4	7,5	7,1	6,4
45-54 jaar	14,7	16,1	16,7	16,3	23,2	22,3	19,4	16,3	10,4	10,5	10,5	10,1	19,2	18,2	16,8	15,0	18,9	18,7	17,1	15,8	6,3	7,3	7,2	6,7	4,3	5,0	5,1	4,9	7,1	7,7	7,6	7,2
55-64 jaar	15,8	14,7	14,2	13,9	18,1	16,8	14,8	13,0	10,1	9,6	9,1	9,4	13,2	13,2	12,0	12,0	19,7	18,7	17,3	16,2	7,5	7,6	7,2	7,4	5,2	5,2	5,1	5,2	6,8	6,7	6,5	6,6
Leeftijd, generatie																																
15-24 jaar,1e generatie	4,8	6,4	5,7	5,5	6,7	7,8	6,5	5,5	3,3	5,1	4,7	4,7	4,5	5,5	4,5	3,9	6,0	6,2	5,1	4,4	1,4	1,9	1,6	1,6	-	-	-	-	4,2	4,8	3,9	3,5
15-24 jaar,2e generatie	2,6	4,0	3,6	3,7	2,5	3,6	3,6	3,6	2,6	4,1	3,7	3,4	1,7	3,2	3,3	3,4	1,3	1,9	2,0	2,2	1,1	2,0	1,7	1,6	-	-	-	-	1,9	3,0	2,9	2,9
25-34 jaar,1e generatie	9,9	13,2	13,2	13,8	15,3	16,3	14,1	11,9	6,5	9,3	9,4	8,9	11,9	12,4	11,0	9,1	13,4	13,7	12,1	10,2	3,5	4,4	3,8	3,4	-	-	-	-	9,5	10,5	9,3	8,1
25-34 jaar,2e generatie	3,9	6,5	7,7	6,8	6,8	9,9	8,8	9,6	5,7	9,1	8,9	9,2	6,5	8,8	8,7	8,6	3,4	5,5	5,6	6,2	2,5	4,4	4,1	4,1	-	-	-	-	4,4	7,0	6,8	7,1
35-44 jaar,1e generatie	13,6	15,9	16,3	15,8	19,6	18,8	16,5	14,3	8,0	9,7	9,7	9,6	15,6	15,5	14,2	12,7	18,1	18,0	16,0	13,4	5,5	6,7	6,4	5,4	-	-	-	-	13,0	13,6	12,4	10,9
35-44 jaar,2e generatie	5,7	7,7	8,3	7,1	9,0	10,0	9,8	9,7	5,9	8,0	9,3	8,6	8,6	9,8	9,6	9,0	4,3	5,9	6,1	5,7	4,0	5,7	5,3	4,9	-	-	-	-	4,5	6,4	6,4	6,1

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.2: Personen (15-64 jaar), die per 1 januari 2012 in de gemeente wonen met een WWB, IOA (of WIJ) uitkering (absolute aantallen en in procenten van de betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%	pop.	uitkering	%
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Totale bevolking (15-64)	63.401	9.026	14,2	119.551	17.210	14,4	178.883	17.970	10,0	133.980	12.900	9,6	229.716	31.533	13,7	364.811	14.782	4,1	1.721.428	55.657	3,2	2.811.770	159.078	5,7
Geslacht																								
Man	31.461	3.775	12,0	60.428	8.623	14,3	83.977	7.587	9,0	69.398	5.581	8,0	116.486	15.372	13,2	176.508	6.482	3,7	869.058	25.735	3,0	1.407.316	73.155	5,2
Vrouw	31.940	5.251	16,4	59.123	8.587	14,5	94.906	10.383	10,9	64.582	7.319	11,3	113.230	16.161	14,3	188.303	8.300	4,4	852.370	29.922	3,5	1.404.454	85.923	6,1
Generatie																								
1e generatie	47.586	8.212	17,3	76.122	14.302	18,8	113.286	13.586	12,0	85.560	10.766	12,6	187.367	30.236	16,1	206.436	8.472	4,1	-	-	-	716.357	85.574	11,9
2e generatie	15.815	814	5,1	43.429	2.908	6,7	65.597	4.384	6,7	48.420	2.134	4,4	42.349	1.297	3,1	158.375	6.310	4,0	-	-	-	373.985	17.847	4,8
Leeftijd																								
15-24 jaar	17.829	744	4,2	31.418	1.067	3,4	37.494	1.314	3,5	33.487	583	1,7	50.889	2.132	4,2	61.681	616	1,0	321.103	3.107	1,0	553.901	9.563	1,7
25-34 jaar	17.188	2.433	14,2	32.268	4.359	13,5	39.200	3.886	9,9	35.819	2.723	7,6	66.925	8.146	12,2	95.744	2.271	2,4	349.874	7.921	2,3	637.018	31.739	5,0
35-44 jaar	11.781	2.243	19,0	27.890	5.066	18,2	38.389	4.066	10,6	32.495	4.083	12,6	50.689	8.257	16,3	82.321	3.390	4,1	346.646	11.534	3,3	590.211	38.639	6,5
45-54 jaar	10.087	2.126	21,1	18.373	4.442	24,2	38.971	4.895	12,6	22.552	3.667	16,3	40.512	7.978	19,7	67.357	3.956	5,9	367.660	15.671	4,3	565.512	42.735	7,6
55-64 jaar	6.516	1.480	22,7	9.602	2.276	23,7	24.829	3.809	15,3	9.627	1.844	19,2	20.701	5.020	24,3	57.708	4.549	7,9	336.145	17.424	5,2	465.128	36.402	7,8
Leeftijd, generatie																								
15-24 jaar,1e generatie	9.632	499	5,2	5.011	276	5,5	6.569	337	5,1	5.668	118	2,1	26.226	1.723	6,6	32.774	271	0,8	-	-	-	85.880	3.224	3,8
15-24 jaar,2e generatie	8.197	245	3,0	26.407	791	3,0	30.925	977	3,2	27.819	465	1,7	24.663	409	1,7	28.907	345	1,2	-	-	-	146.918	3.232	2,2
25-34 jaar,1e generatie	12.427	2.065	16,6	17.488	2.540	14,5	14.442	1.451	10,0	19.192	1.465	7,6	53.459	7.494	14,0	61.481	1.175	1,9	-	-	-	178.489	16.190	9,1
25-34 jaar,2e generatie	4.761	368	7,7	14.780	1.819	12,3	24.758	2.435	9,8	16.627	1.258	7,6	13.466	652	4,8	34.263	1.096	3,2	-	-	-	108.655	7.628	7,0
35-44 jaar,1e generatie	9.646	2.108	21,9	25.684	4.769	18,6	30.901	3.325	10,8	28.619	3.684	12,9	47.698	8.097	17,0	47.681	1.905	4,0	-	-	-	190.229	23.888	12,6
35-44 jaar,2e generatie	2.135	135	6,3	2.206	297	13,5	7.488	741	9,9	3.876	399	10,3	2.991	160	5,3	34.640	1.485	4,3	-	-	-	53.336	3.217	6,0

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.2a: Personen (15-64 jaar) met een WWB, IOA (of WIJ) uitkering, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende deelpopulatie)

	Antilliaans				Marokkaans				Surinaams				Turks				ov. niet-westers				westers				autochtoon				totaal						
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011
Totale bevolking (15-64)	11,4	12,7	13,9	14,2	12,5	13,4	14,2	14,4	8,1	8,8	9,6	10,0	8,6	9,2	9,8	9,6	11,6	12,5	13,4	13,7	3,7	3,9	4,1	4,1	2,9	3,1	3,2	3,2	4,8	5,2	5,5	5,7			
Geslacht																																			
Man	8,5	10,4	11,7	12,0	11,6	12,8	13,9	14,3	6,5	7,4	8,5	9,0	6,8	7,5	8,2	8,0	10,7	11,7	12,8	13,2	3,2	3,5	3,7	3,7	2,4	2,7	2,9	3,0	4,1	4,6	5,0	5,2			
Vrouw	14,2	15,0	16,0	16,4	13,4	14,0	14,5	14,5	9,5	9,9	10,5	10,9	10,5	11,0	11,4	11,3	12,6	13,4	14,0	14,3	4,2	4,3	4,5	4,4	3,3	3,5	3,5	3,5	5,5	5,8	6,0	6,1			
Generatie																																			
1e generatie	13,8	15,4	16,7	17,3	16,6	17,6	18,6	18,8	10,1	10,7	11,5	12,0	11,3	12,0	12,6	12,6	13,6	14,6	15,7	16,1	4,1	4,2	4,2	4,1	-	-	-	-	10,5	11,2	11,8	11,9			
2e generatie	3,1	3,9	5,0	5,1	3,7	4,9	5,9	6,7	4,0	4,9	6,0	6,7	2,9	3,6	4,4	4,4	1,8	2,3	2,9	3,1	3,3	3,6	3,9	4,0	-	-	-	-	3,2	3,9	4,5	4,8			
Leeftijd																																			
15-24 jaar	3,2	4,1	4,7	4,2	1,9	2,5	3,1	3,4	1,8	2,5	3,2	3,5	1,0	1,5	1,9	1,7	3,2	3,5	4,2	4,2	0,7	0,9	1,1	1,0	0,6	0,8	1,0	1,0	1,1	1,4	1,7	1,7			
25-34 jaar	10,4	12,0	13,9	14,2	10,7	12,0	13,3	13,5	6,7	7,7	9,1	9,9	6,9	7,4	8,0	7,6	9,3	10,5	11,7	12,2	2,0	2,3	2,4	2,4	1,7	1,9	2,2	2,3	3,7	4,3	4,8	5,0			
35-44 jaar	14,9	16,4	18,1	19,0	17,2	17,8	18,4	18,2	8,5	9,2	10,1	10,6	11,7	12,4	12,8	12,6	14,6	15,5	16,2	16,3	3,8	4,0	4,1	4,1	3,0	3,2	3,3	3,3	5,7	6,1	6,4	6,5			
45-54 jaar	17,4	19,2	20,1	21,1	23,5	23,7	24,2	24,2	11,9	12,2	12,5	12,6	16,1	16,2	16,6	16,3	17,5	18,3	19,1	19,7	5,4	5,7	5,9	5,9	3,8	4,0	4,2	4,3	6,6	7,0	7,3	7,6			
55-64 jaar	21,4	21,7	22,0	22,7	23,7	24,0	24,0	23,7	15,4	15,1	15,2	15,3	17,5	18,2	18,5	19,2	23,5	24,1	24,3	24,3	7,3	7,6	7,7	7,9	5,0	5,2	5,2	5,2	7,2	7,5	7,6	7,8			
Leeftijd, generatie																																			
15-24 jaar,1e generatie	4,5	5,5	5,9	5,2	3,7	4,4	5,6	5,5	2,1	3,3	4,2	5,1	1,6	2,3	2,5	2,1	5,1	5,5	6,5	6,6	0,8	0,8	1,0	0,8	-	-	-	-	3,0	3,5	3,9	3,8			
15-24 jaar,2e generatie	1,5	2,3	3,1	3,0	1,3	2,0	2,5	3,0	1,7	2,2	2,9	3,2	0,8	1,3	1,8	1,7	0,7	1,1	1,5	1,7	0,7	0,9	1,2	1,2	-	-	-	-	1,1	1,6	2,1	2,2			
25-34 jaar,1e generatie	12,4	14,3	16,4	16,6	12,0	13,2	14,5	14,5	6,7	7,7	9,2	10,0	7,6	7,9	8,2	7,6	10,6	12,0	13,4	14,0	1,7	2,0	2,0	1,9	-	-	-	-	7,4	8,2	9,0	9,1			
25-34 jaar,2e generatie	4,2	5,6	7,2	7,7	8,4	10,1	11,5	12,3	6,6	7,8	9,1	9,8	5,9	6,8	7,7	7,6	3,1	3,7	4,7	4,8	2,3	2,8	3,1	3,2	-	-	-	-	4,6	5,6	6,6	7,0			
35-44 jaar,1e generatie	16,6	18,6	20,6	21,9	17,4	18,1	18,7	18,6	8,8	9,4	10,3	10,8	11,9	12,7	13,1	12,9	15,1	16,0	16,8	17,0	3,9	4,0	4,1	4,0	-	-	-	-	11,3	12,0	12,6	12,6			
35-44 jaar,2e generatie	5,7	5,7	6,6	6,3	10,5	11,9	13,1	13,5	6,5	7,6	8,7	9,9	8,4	9,5	10,2	10,3	4,2	4,6	4,9	5,3	3,7	3,9	4,1	4,3	-	-	-	-	4,4	4,9	5,5	6,0			

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.3: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar duur, opleidings- en beroepsniveau en etnische herkomst, per 1 januari 2012 (absolute aantallen en procenten)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Werkloosheidsduur																
0-6 maanden	3.113	43,9	4.085	31,8	6.055	40,9	4.578	35,6	8.291	34,1	7.104	40,4	24.254	36,9	57.480	37,0
7-12 maanden	1.271	17,9	1.728	13,5	2.565	17,3	1.839	14,3	3.875	16,0	2.788	15,9	11.395	17,3	25.461	16,4
1-2 jaar	1.170	16,5	1.789	13,9	2.461	16,6	1.746	13,6	3.870	15,9	2.807	16,0	11.575	17,6	25.418	16,4
2-5 jaar	891	12,6	2.355	18,3	1.922	13,0	2.123	16,5	4.303	17,7	2.609	14,8	9.687	14,7	23.890	15,4
meer dan 5 jaar	653	9,2	2.884	22,5	1.804	12,2	2.565	20,0	3.953	16,3	2.275	12,9	8.794	13,4	22.928	14,8
Opleidingsniveau (NWW)																
<vmbo	1.947	27,9	6.825	53,6	3.647	25,2	6.898	54,1	11.960	50,0	4.464	26,0	12.816	20,0	48.557	31,9
vmbo	1.820	26,1	2.331	18,3	3.577	24,7	2.363	18,5	3.902	16,3	2.785	16,2	12.161	19,0	28.939	19,0
havo/vwo/mbo	2.747	39,4	2.918	22,9	5.965	41,2	2.889	22,7	5.900	24,6	6.415	37,3	25.789	40,2	52.623	34,6
hbo/wo	455	6,5	648	5,1	1.275	8,8	604	4,7	2.176	9,1	3.512	20,4	13.368	20,8	22.038	14,5
Beroepsniveau (NWW)																
Elementair	2.229	31,4	5.565	43,4	3.378	22,8	5.360	41,7	11.265	46,4	4.161	23,7	10.694	16,3	42.652	27,5
Lager	2.598	36,6	4.261	33,2	5.549	37,5	4.538	35,3	6.796	28,0	5.350	30,5	22.481	34,3	51.573	33,3
Middelbaar	1.777	25,0	2.244	17,5	4.414	29,8	2.227	17,3	4.437	18,3	4.750	27,1	19.040	29,0	38.889	25,1
Hoger/wetenschappelijk	492	6,9	766	6,0	1.449	9,8	719	5,6	1.763	7,3	3.298	18,8	13.396	20,4	21.883	14,1

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.3a: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar duur, opleidings- en beroepsniveau en etnische herkomst, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten)

	Antilliaans				Marokkaans				Surinaams				Turks				ov. niet-westers				westers				autochtoon				totaal			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Werkloosheidsduur																																
0-6 maanden	34,3	45,0	46,2	43,9	25,8	25,4	29,6	31,8	31,4	41,6	42,8	40,9	27,8	30,7	34,7	35,6	31,9	30,1	33,0	34,1	32,0	40,2	39,0	40,4	30,2	41,7	40,0	36,9	30,3	37,2	37,9	37,0
7-12 maanden	12,2	16,7	17,9	17,9	16,4	11,3	12,8	13,5	13,4	17,2	17,5	17,3	13,2	11,5	13,6	14,3	17,3	12,5	13,7	16,0	14,4	15,2	16,1	15,9	10,9	15,8	17,2	17,3	13,5	14,6	15,9	16,4
1-2 jaar	11,6	12,1	14,9	16,5	10,7	22,3	10,8	13,9	11,6	12,0	15,3	16,6	10,5	17,3	11,8	13,6	10,9	23,5	14,0	15,9	10,8	15,3	15,8	16,0	11,1	11,2	16,6	17,6	11,0	15,4	15,0	16,4
2-5 jaar	20,8	11,8	10,0	12,6	21,9	18,2	24,8	18,3	20,9	13,3	10,7	13,0	22,3	17,7	19,3	16,5	19,5	16,1	23,0	17,7	20,1	13,5	15,3	14,8	22,4	13,9	11,4	14,7	21,4	14,8	15,4	15,4
meer dan 5 jaar	21,1	14,4	11,1	9,2	25,2	22,7	22,0	22,5	22,8	15,8	13,7	12,2	26,2	22,8	20,6	20,0	20,4	17,8	16,3	16,3	22,7	15,7	13,8	12,9	25,4	17,4	14,9	13,4	23,9	18,0	15,8	14,8
Opleidingsniveau (NWW)																																
<vmbo	23,5	22,3	28,2	27,9	58,6	53,7	59,6	53,6	24,6	22,1	26,2	25,2	56,7	52,6	57,4	54,1	50,3	48,0	53,5	50,0	24,7	21,7	26,9	26,0	17,0	15,2	19,3	20,0	33,0	29,2	33,5	31,9
vmbo	40,3	38,9	29,8	26,1	23,0	24,1	17,9	18,3	36,2	34,9	26,1	24,7	24,2	24,6	18,9	18,5	21,8	21,8	16,2	16,3	25,4	23,6	16,8	16,2	31,5	28,3	20,3	19,0	28,2	27,0	19,9	19,0
havo/vwo/mbo	31,0	32,7	35,7	39,4	14,8	17,7	18,2	22,9	32,1	34,8	38,4	41,2	15,3	18,2	19,3	22,7	17,4	19,3	21,0	24,6	29,5	31,6	34,5	37,3	31,7	34,6	38,5	40,2	25,5	28,7	31,7	34,6
hbo/wo	5,1	6,2	6,3	6,5	3,7	4,5	4,2	5,1	7,1	8,2	9,2	8,8	3,8	4,6	4,4	4,7	10,5	10,9	9,3	9,1	20,5	23,2	21,8	20,4	19,8	21,9	21,9	20,8	13,3	15,2	15,0	14,5
Beroepsniveau (NWW)																																
Elementair	36,4	31,9	32,2	31,4	49,1	45,5	44,1	43,4	28,7	24,3	23,5	22,8	49,1	45,0	43,2	41,7	46,3	44,4	45,7	46,4	23,1	20,7	21,5	23,7	18,4	15,1	15,0	16,3	31,9	27,6	27,2	27,5
Lager	37,4	37,7	36,4	36,6	35,8	36,6	36,6	33,2	40,5	40,0	38,3	37,5	35,7	36,9	37,5	35,3	32,0	31,6	30,3	28,0	35,5	32,9	32,3	30,5	36,6	35,1	34,6	34,3	35,8	35,1	34,5	33,3
Middelbaar	21,4	24,2	24,9	25,0	12,0	14,0	15,0	17,5	23,9	27,3	28,8	29,8	11,7	14,0	14,9	17,3	15,5	16,8	17,0	18,3	24,0	26,2	26,1	27,1	26,0	28,6	28,9	29,0	20,6	23,4	24,1	25,1
Hoger/wetenschappelijk	4,8	6,2	6,5	6,9	3,1	3,9	4,4	6,0	7,0	8,4	9,4	9,8	3,5	4,1	4,4	5,6	6,3	7,2	7,0	7,3	17,4	20,2	20,1	18,8	18,9	21,2	21,6	20,4	11,7	13,9	14,3	14,1

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.4: Personen (15-64 jaar) met een WWB, IOA (of WIJ) uitkering naar uitkeringsduur, per 1 januari 2012 (absolute aantallen en procenten)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Uitkeringsduur																
0-6 maanden	1.713	19,0	1.996	11,6	2.690	15,0	1.354	10,5	4.581	14,5	1.839	12,4	7.494	13,5	21.667	13,6
7-12 maanden	1.283	14,2	1.790	10,4	2.275	12,7	1.191	9,2	3.940	12,5	1.518	10,3	5.342	9,6	17.339	10,9
1-2 jaar	1.689	18,7	2.484	14,4	2.996	16,7	1.870	14,5	5.655	17,9	2.179	14,7	7.780	14,0	24.653	15,5
2-5 jaar	1.745	19,3	3.456	20,1	3.450	19,2	2.721	21,1	7.439	23,6	3.268	22,1	10.445	18,8	32.524	20,5
langer dan 5 jaar	2.593	28,7	7.480	43,5	6.558	36,5	5.761	44,7	9.912	31,4	5.970	40,4	24.581	44,2	62.855	39,5

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.4a: Personen (15-64 jaar) met een WWB, IOA (of WIJ) uitkering naar uitkeringsduur, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten)

	Antilliaans				Marokkaans				Surinaams				Turks				ov. niet-westers				westers				autochtoon				totaal			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Uitkeringsduur																																
0-6 maanden	12,6	18,1	20,8	19,0	7,1	9,7	12,4	11,6	9,3	12,6	15,3	15,0	7,2	10,0	12,2	10,5	10,3	12,9	15,7	14,5	8,3	12,0	12,9	12,4	8,0	11,7	13,7	13,5	8,7	12,1	14,3	13,6
7-12 maanden	8,9	12,6	16,7	14,2	6,8	8,2	11,6	10,4	7,5	10,0	14,1	12,7	6,2	8,6	11,3	9,2	10,1	10,3	14,5	12,5	7,3	8,7	11,8	10,3	5,8	8,1	10,6	9,6	7,2	9,1	12,4	10,9
1-2 jaar	14,3	14,7	15,4	18,7	12,7	11,9	12,1	14,4	12,6	13,8	13,8	16,7	12,2	11,9	13,0	14,5	16,0	16,5	15,2	17,9	12,6	12,5	13,6	14,7	10,1	10,8	12,3	14,0	12,3	12,8	13,4	15,5
2-5 jaar	21,1	19,2	16,8	19,3	23,3	22,3	19,7	20,1	21,9	20,0	18,0	19,2	25,4	23,1	20,3	21,1	24,9	24,7	22,4	23,6	20,6	20,9	20,3	22,1	19,1	18,3	17,0	18,8	21,6	20,8	19,0	20,5
langer dan 5 jaar	43,1	35,4	30,3	28,7	50,1	47,8	44,3	43,5	48,8	43,6	38,7	36,5	49,0	46,5	43,3	44,7	38,7	35,5	32,2	31,4	51,1	45,9	41,4	40,4	57,1	51,1	46,4	44,2	50,2	45,3	41,0	39,5

Bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.5: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 21 gemeenten, per 1 januari 2012 (absolute aantallen, in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar							
	totaal			Antilliaans				ovvt	totaal			Antilliaans			
	populatie	werkzoekend		populatie	werkzoekend		populatie		werkzoekend		populatie	werkzoekend		ovvt	
	N	N	%	N	N	%	%		N	N	%	N	N	%	%
Rotterdam	425.659	35.042	8,2	16.771	2.370	14,1	72	84.685	3.179	3,8	5.067	329	6,5	73	
Amsterdam	576.225	27.571	4,8	9.225	629	6,8	43	102.132	1.307	1,3	2.067	46	2,2	74	
Den Haag	347.555	20.069	5,8	9.220	972	10,5	83	61.554	1.392	2,3	2.714	93	3,4	52	
Almere	136.786	6.672	4,9	3.451	343	9,9	104	26.221	765	2,9	872	62	7,1	144	
Tilburg	143.883	6.012	4,2	3.211	311	9,7	132	31.430	637	2,0	941	53	5,6	178	
Groningen	146.664	7.089	4,8	2.503	283	11,3	134	45.633	671	1,5	797	33	4,1	182	
Dordrecht	79.623	2.819	3,5	2.203	171	7,8	119	14.420	223	1,5	641	12	1,9	21	
Zoetermeer	83.617	3.887	4,6	1.855	171	9,2	98	15.717	206	1,3	496	11	2,2	69	
Eindhoven	148.867	7.377	5,0	1.974	204	10,3	109	28.586	475	1,7	525	23	4,4	164	
Breda	118.629	4.958	4,2	1.607	137	8,5	104	23.818	337	1,4	457	17	3,7	163	
Nijmegen	118.439	8.044	6,8	1.528	248	16,2	139	28.681	911	3,2	454	31	6,8	115	
Capelle a/d IJssel	44.395	2.313	5,2	1.487	209	14,1	170	7.914	203	2,6	400	19	4,8	85	
Spijkensisse	50.085	2.111	4,2	1.336	124	9,3	120	8.998	142	1,6	361	8	2,2	40	
Lelystad	51.164	3.527	6,9	1.198	189	15,8	129	8.755	229	2,6	340	12	3,5	35	
Schiedam	51.556	2.884	5,6	1.303	144	11,1	98	9.150	224	2,4	376	14	3,7	52	
Amersfoort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zwolle	82.430	3.439	4,2	1.036	120	11,6	178	15.790	194	1,2	308	8	2,6	111	
Vlaardingen	46.085	2.508	5,4	948	122	12,9	136	8.277	213	2,6	252	17	6,7	162	
Den Helder	38.105	1.637	4,3	862	112	13,0	202	6.774	215	3,2	225	22	9,8	208	
Leeuwarden	66.002	5.045	7,6	746	159	21,3	179	15.744	533	3,4	257	18	7,0	107	
Vlissingen	29.009	1.334	4,6	500	50	10,0	117	5.152	164	3,2	152	6	3,9	24	
Hellevoetsluis	26.992	849	3,1	437	31	7,1	126	4.470	71	1,6	127	5	3,9	148	
Totaal 21 AG	2.811.770	155.187	5,5	63.401	7.099	11,2	103	553.901	12.291	2,2	17.829	839	4,7	112	

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

Tabel b4.5a: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 21 gemeenten, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	15 t/m 64 jaar													15 t/m 24 jaar												
	totaal				Antilliaans				oververtegenwoordiging				verschil	totaal				Antilliaans				oververtegenwoordiging				verschil
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012		09-12	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	
Rotterdam	7,2	7,9	8,0	8,2	11,3	12,9	13,5	14,1	58	63	70	72	14	1,7	2,9	3,3	3,8	3,4	5,1	4,7	6,5	96	73	45	73	-23
Amsterdam	6,9	7,3	6,1	4,8	8,4	9,2	7,8	6,8	22	25	28	43	21	2,4	2,5	1,8	1,3	4,5	5,3	4,5	2,2	88	112	146	74	-14
Den Haag	4,6	5,3	5,5	5,8	8,4	9,5	10,4	10,5	85	80	90	83	-2	1,8	2,7	2,3	2,3	3,6	4,2	3,7	3,4	98	56	62	52	-46
Almere	4,8	5,3	5,3	4,9	9,1	10,8	10,2	9,9	89	105	95	104	15	2,7	3,3	2,7	2,9	5,1	6,9	4,4	7,1	87	108	66	144	57
Tilburg	3,6	4,7	4,2	4,2	7,7	10,5	9,0	9,7	111	124	116	132	21	1,9	3,0	2,3	2,0	4,1	6,8	6,1	5,6	122	128	171	178	56
Groningen	5,4	5,8	5,7	4,8	14,4	14,6	14,6	11,3	164	151	158	134	-30	1,2	1,6	1,4	1,5	4,8	5,2	4,0	4,1	320	233	191	182	-138
Dordrecht	3,1	3,9	4,2	3,5	8,9	10,9	10,5	7,8	191	180	153	119	-72	1,4	2,4	2,5	1,5	4,1	6,3	4,4	1,9	194	160	75	21	-173
Zoetermeer	3,5	4,6	4,3	4,6	7,3	9,5	9,1	9,2	108	105	112	98	-10	1,4	2,6	1,6	1,3	3,9	5,5	4,2	2,2	182	115	165	69	-113
Eindhoven	4,1	6,1	5,8	5,0	5,8	10,9	10,8	10,3	42	78	87	109	67	1,2	2,4	2,5	1,7	2,4	7,5	6,6	4,4	100	214	161	164	64
Breda	4,0	5,1	4,9	4,2	9,7	10,7	10,7	8,5	146	110	120	104	-42	1,3	1,9	1,8	1,4	2,7	4,3	4,6	3,7	115	120	156	163	48
Nijmegen	6,1	7,2	6,9	6,8	12,6	14,2	15,8	16,2	104	98	128	139	35	1,8	3,2	2,8	3,2	5,4	7,0	6,9	6,8	206	118	148	115	-91
Capelle a/d IJssel	3,3	4,0	4,1	5,2	7,7	8,0	9,4	14,1	137	100	130	170	33	0,9	1,6	1,4	2,6	3,2	3,2	2,8	4,8	272	101	93	85	-187
Spijkensisse	2,8	4,4	4,2	4,2	5,5	10,7	8,6	9,3	97	144	104	120	23	1,0	2,8	1,6	1,6	2,0	3,8	1,2	2,2	108	37	-23	40	-68
Lelystad	4,3	5,6	5,5	6,9	9,3	13,7	11,1	15,8	115	147	102	129	14	1,9	3,0	2,5	2,6	2,8	7,2	4,3	3,5	51	144	73	35	-16
Schiedam	4,3	6,2	6,6	5,6	11,3	16,1	16,5	11,1	161	158	151	98	-63	1,5	2,8	3,8	2,4	3,3	7,1	8,8	3,7	116	153	135	52	-64
Amersfoort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwolle	3,5	4,5	4,1	4,2	10,7	13,6	10,7	11,6	208	203	160	178	-30	1,3	2,1	1,3	1,2	5,2	5,7	1,3	2,6	296	175	-5	111	-185
Vlaardingen	4,7	5,6	5,7	5,4	12,1	16,5	19,7	12,9	157	194	243	136	-21	1,6	2,2	2,8	2,6	5,8	7,9	10,2	6,7	273	256	263	162	-111
Den Helder	3,9	4,2	4,5	4,3	12,5	12,8	13,6	13,0	217	207	201	202	-15	2,2	2,5	2,7	3,2	6,1	4,6	8,1	9,8	182	87	197	208	26
Leeuwarden	5,5	6,5	7,0	7,6	13,9	18,9	21,1	21,3	153	192	202	179	26	1,8	2,6	3,4	3,4	5,0	5,6	10,6	7,0	174	114	213	107	-67
Vlissingen	3,8	4,3	3,8	4,6	7,5	9,1	9,9	10,0	95	114	157	117	22	1,8	2,3	2,1	3,2	4,0	5,8	6,8	3,9	130	152	233	24	-106
Hellevoetsluis	2,2	2,9	2,8	3,1	5,2	6,4	5,7	7,1	134	116	100	126	-8	0,9	2,0	1,3	1,6	0,8	3,8	3,0	3,9	-12	87	123	148	160
Totaal 21 AG	5,3	6,1	5,8	5,5	9,6	11,4	11,4	11,2	83	87	96	103	20	1,8	2,6	2,3	2,2	3,9	5,4	4,8	4,7	119	109	106	112	-7

Bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

**Tabel b4.6: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers(15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 21 gemeenten, per 1 januari 2012
(absolute aantallen, in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))**

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar							
	totaal			Antilliaans				ovvt	totaal			Antilliaans			
	populatie	uitkering		populatie	uitkering	ovvt	populatie		uitkering		populatie	uitkering	ovvt		
N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%		
Rotterdam	425.659	37.496	8,8	16.771	2.940	17,5	99	84.685	2.179	2,6	5.067	250	4,9	92	
Amsterdam	576.225	39.944	6,9	9.225	1.269	13,8	98	102.132	1.685	1,6	2.067	77	3,7	126	
Den Haag	347.555	20.403	5,9	9.220	1.201	13,0	122	61.554	1.312	2,1	2.714	115	4,2	99	
Almere	136.786	5.304	3,9	3.451	347	10,1	159	26.221	509	1,9	872	42	4,8	148	
Tilburg	143.883	5.536	3,8	3.211	393	12,2	218	31.430	423	1,3	941	36	3,8	184	
Groningen	146.664	9.557	6,5	2.503	521	20,8	219	45.633	728	1,6	797	41	5,1	222	
Dordrecht	79.623	3.125	3,9	2.203	291	13,2	237	14.420	166	1,2	641	17	2,7	130	
Zoetermeer	83.617	2.454	2,9	1.855	160	8,6	194	15.717	176	1,1	496	14	2,8	152	
Eindhoven	148.867	5.581	3,7	1.974	174	8,8	135	28.586	297	1,0	525	12	2,3	120	
Breda	118.629	3.398	2,9	1.607	125	7,8	172	23.818	168	0,7	457	5	1,1	55	
Nijmegen	118.439	5.814	4,9	1.528	196	12,8	161	28.681	462	1,6	454	17	3,7	132	
Capelle a/d IJssel	44.395	1.881	4,2	1.487	216	14,5	243	7.914	138	1,7	400	23	5,7	230	
Spijkernisse	50.085	1.673	3,3	1.336	129	9,7	189	8.998	116	1,3	361	10	2,8	115	
Lelystad	51.164	1.910	3,7	1.198	127	10,6	184	8.755	146	1,7	340	7	2,1	23	
Schiedam	51.556	2.274	4,4	1.303	202	15,5	251	9.150	96	1,0	376	16	4,3	306	
Amersfoort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zwolle	82.430	2.802	3,4	1.036	149	14,4	323	15.790	174	1,1	308	13	4,2	283	
Vlaardingen	46.085	1.894	4,1	948	165	17,4	324	8.277	91	1,1	252	10	4,0	261	
Den Helder	38.105	1.621	4,3	862	153	17,7	317	6.774	130	1,9	225	10	4,4	132	
Leeuwarden	66.002	4.273	6,5	746	150	20,1	211	15.744	424	2,7	257	14	5,4	102	
Vlissingen	29.009	1.463	5,0	500	75	15,0	197	5.152	102	2,0	152	8	5,3	166	
Hellevoetsluis	26.992	675	2,5	437	43	9,8	293	4.470	41	0,9	127	7	5,5	501	
Totaal 21 AG	2.811.770	159.078	5,7	63.401	9.026	14,2	152	553.901	9.563	1,7	17.829	744	4,2	142	

Bron: Gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Tabel b4.6a: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers(15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 21 gemeenten, per 1 januari 2009 tot en met 2012 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	15 t/m 64 jaar												15 t/m 24 jaar													
	totaal				Antilliaans				oververtegenwoordiging				verschil	totaal				Antilliaans				oververtegenwoordiging				verschil
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	09-12	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	09-12
Rotterdam	8,0	8,4	8,8	8,8	16,1	16,9	17,6	17,5	102	101	101	99	-3	1,5	2,2	2,9	2,6	3,7	5,4	6,2	4,9	152	145	113	92	-60
Amsterdam	6,3	6,5	6,8	6,9	10,9	11,4	12,5	13,8	73	77	85	98	25	0,7	0,8	0,9	1,6	1,4	1,3	1,4	3,7	91	65	58	126	35
Den Haag	4,8	5,3	5,7	5,9	9,5	10,9	12,4	13,0	98	106	117	122	24	1,5	2,0	2,2	2,1	2,8	3,6	4,5	4,2	84	80	99	99	15
Almere	2,6	3,1	3,7	3,9	6,6	7,7	9,3	10,1	157	149	150	159	2	1,0	1,3	2,0	1,9	2,9	3,4	4,3	4,8	197	162	112	148	-49
Tilburg	3,1	3,6	3,8	3,8	9,6	11,6	12,9	12,2	207	222	242	218	11	1,3	1,6	1,5	1,3	3,8	4,9	5,5	3,8	195	210	275	184	-11
Groningen	5,9	6,0	6,3	6,5	18,9	19,5	21,0	20,8	221	227	235	219	-2	1,1	1,4	1,5	1,6	6,5	6,7	6,4	5,1	482	373	336	222	-260
Dordrecht*	-	3,7	4,4	3,9	-	13,0	14,9	13,2	-	251	243	237	-14	-	1,1	2,0	1,2	-	3,4	4,0	2,7	-	220	102	130	-90
Zoetermeer	3,0	2,5	2,8	2,9	9,0	6,7	8,3	8,6	200	163	196	194	-6	1,9	1,2	1,4	1,1	5,9	3,2	4,0	2,8	213	174	189	152	-61
Eindhoven	3,4	3,7	3,8	3,7	8,6	9,5	8,7	8,8	153	155	128	135	-18	1,4	1,2	1,3	1,0	4,2	4,4	3,1	2,3	207	270	142	120	-87
Breda	2,8	2,9	3,0	2,9	8,8	8,3	9,0	7,8	215	183	197	172	-43	0,9	1,1	1,1	0,7	2,1	2,9	2,0	1,1	133	176	80	55	-78
Nijmegen	4,2	4,3	4,7	4,9	9,9	9,6	12,9	12,8	133	125	175	161	28	0,9	1,0	1,5	1,6	2,5	2,2	5,3	3,7	175	116	260	132	-43
Capelle a/d IJssel	3,3	4,1	4,0	4,2	10,7	13,9	12,1	14,5	221	236	205	243	22	1,1	1,8	1,8	1,7	4,5	5,7	4,2	5,7	295	224	129	230	-65
Spijkensisse	2,7	3,1	3,2	3,3	7,5	8,8	9,5	9,7	176	184	194	189	13	0,8	1,1	1,2	1,3	1,5	3,5	3,4	2,8	92	228	184	115	23
Lelystad	2,4	3,0	3,6	3,7	6,0	8,5	9,7	10,6	146	182	172	184	38	0,9	1,6	2,0	1,7	2,2	4,9	3,3	2,1	151	200	64	23	-128
Schiedam	3,6	4,0	4,3	4,4	12,0	13,6	15,2	15,5	236	243	250	251	15	1,0	1,5	2,0	1,0	3,0	3,7	7,4	4,3	202	150	276	306	104
Amersfoort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwolle	2,8	3,1	3,4	3,4	11,5	12,3	13,7	14,4	314	300	307	323	9	0,8	1,1	1,3	1,1	5,2	5,1	4,7	4,2	518	369	263	283	-235
Vlaardingen	4,2	3,3	3,9	4,1	16,1	11,2	15,7	17,4	282	235	304	324	42	1,8	1,0	1,3	1,1	5,8	3,7	3,7	4,0	227	277	192	261	34
Den Helder	3,2	3,2	4,0	4,3	15,8	15,8	18,8	17,7	389	388	370	317	-72	1,3	0,8	2,0	1,9	4,8	2,5	7,6	4,4	273	199	275	132	-141
Leeuwarden	4,5	5,3	5,5	6,5	12,5	18,6	17,3	20,1	177	252	213	211	34	1,6	2,5	2,4	2,7	2,9	6,5	5,7	5,4	84	163	141	102	18
Vlissingen	3,9	4,5	5,0	5,0	9,3	12,5	14,0	15,0	140	176	180	197	57	1,8	2,4	2,3	2,0	2,7	3,9	5,0	5,3	48	62	112	166	118
Hellevoetsluis	2,0	2,2	2,5	2,5	9,0	7,3	9,8	9,8	353	229	288	293	-60	0,6	0,6	1,0	0,9	0,8	1,5	4,5	5,5	34	170	372	501	467
Totaal 21 AG	4,8	5,2	5,5	5,7	11,4	12,7	13,9	14,2	138	145	151	152	14	1,1	1,4	1,7	1,7	3,2	4,1	4,7	4,2	183	184	170	142	-41

*gegevens voor 2009 ontbreken het verschil in oververtegenwoordiging is berekend op basis van het jaar 2010

Bron: Gemeentelijke of regionale uitkeringsinstantie, bewerking Risbo

Bijlage bij hoofdstuk 5

Tabel b5.1: Verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2011 (absolute aantallen en in procenten van de betreffende deelpopulatie per 1 januari)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (12 jr eo)	68.971	4.235	6,1	134.677	6.159	4,6	202.171	7.827	3,9	148.954	4.248	2,9	243.172	6.210	2,6	423.882	5.313	1,3	2.230.338	23.854	1,1	3.452.165	57.846	1,7
Geslacht																								
Man	33.881	3.342	9,9	69.324	5.297	7,6	94.385	6.164	6,5	77.207	3.828	5,0	123.759	5.088	4,1	202.337	4.120	2,0	1.090.474	19.181	1,8	1.691.367	47.020	2,8
Vrouw	35.090	893	2,5	65.353	862	1,3	107.786	1.663	1,5	71.747	420	0,6	119.413	1.122	0,9	221.545	1.193	0,5	1.139.864	4.673	0,4	1.760.798	10.826	0,6
Generatie																								
1e generatie	51.434	3.275	6,4	84.772	2.320	2,7	129.801	3.985	3,1	93.958	1.811	1,9	193.930	4.496	2,3	232.192	2.627	1,1	-	-	-	786.087	18.514	2,4
2e generatie	17.537	960	5,5	49.905	3.839	7,7	72.370	3.842	5,3	54.996	2.437	4,4	49.242	1.714	3,5	191.690	2.686	1,4	-	-	-	435.740	15.478	3,6
Leeftijd																								
12-17 jaar	8.029	609	7,6	19.270	1.407	7,3	19.793	930	4,7	19.725	740	3,8	24.368	873	3,6	19.924	469	2,4	136.807	2.517	1,8	247.916	7.545	3,0
18-24 jaar	13.440	1.175	8,7	21.705	2.132	9,8	28.363	1.954	6,9	23.379	1.205	5,2	37.804	1.657	4,4	49.606	1.123	2,3	251.414	5.736	2,3	425.711	14.982	3,5
25-44 jaar	28.352	1.849	6,5	59.552	2.309	3,9	77.869	3.425	4,4	68.112	1.910	2,8	114.738	2.806	2,4	173.048	2.547	1,5	702.984	9.159	1,3	1.224.655	24.005	2,0
45-64 jaar	16.188	588	3,6	26.395	288	1,1	61.774	1.458	2,4	30.096	376	1,2	58.009	848	1,5	123.678	1.014	0,8	712.037	5.567	0,8	1.028.177	10.139	1,0
65 jaar e.o.	2.962	-	-	7.755	-	-	14.372	-	-	7.642	-	-	8.253	-	-	57.626	-	-	427.096	875	0,2	525.706	1.175	0,2
Leeftijd, generatie																								
12-24 jaar, 1e generatie	11.087	1.041	9,4	6.277	552	8,8	8.132	547	6,7	7.008	259	3,7	29.448	1.238	4,2	33.394	641	1,9	-	-	-	95.346	4.278	4,5
12-24 jaar, 2e generatie	10.382	743	7,2	34.698	2.987	8,6	40.024	2.337	5,8	36.096	1.686	4,7	32.724	1.292	3,9	36.136	951	2,6	-	-	-	190.060	9.996	5,3
Leeftijd, geslacht																								
12-24 jaar, man	10.620	1.387	13,1	20.627	3.074	14,9	24.030	2.301	9,6	22.140	1.769	8,0	31.106	2.092	6,7	32.607	1.267	3,9	190.326	6.692	3,5	331.456	18.582	5,6
12-24 jaar, vrouw	10.849	397	3,7	20.348	465	2,3	24.126	583	2,4	20.964	176	0,8	31.066	438	1,4	36.923	325	0,9	197.895	1.561	0,8	342.171	3.945	1,2
Schoolsoort																								
schoolgaand, laag nivo	3.930	497	12,6	6.696	934	13,9	6.627	680	10,3	7.071	470	6,6	6.271	578	9,2	3.414	234	6,9	24.974	1.418	5,7	58.983	4.811	8,2
schoolgaand, mid. nivo	5.216	305	5,8	13.030	832	6,4	13.944	611	4,4	13.387	431	3,2	14.820	484	3,3	10.924	290	2,7	79.316	1.456	1,8	150.637	4.409	2,9
schoolgaand, hoog nivo	3.858	68	1,8	6.827	180	2,6	9.585	183	1,9	6.767	106	1,6	15.727	195	1,2	21.083	192	0,9	140.711	1.053	0,7	204.558	1.977	1,0
Nieuw vsv																								
geen nieuw vsv	16.650	1.295	7,8	33.669	2.739	8,1	38.194	2.122	5,6	35.417	1.492	4,2	48.862	1.894	3,9	50.740	1.173	2,3	305.901	6.397	2,1	529.433	17.112	3,2
nieuw vsv	782	161	20,6	1.321	340	25,7	1.419	225	15,9	1.231	148	12,0	1.422	201	14,1	990	96	9,7	5.362	456	8,5	12.527	1.627	13,0
Werk																								
niet werkzoekend	55.023	3.233	5,9	102.809	4.931	4,8	163.131	6.419	3,9	117.386	3.467	3,0	196.079	4.937	2,5	338.130	4.472	1,3	1.668.064	20.029	1,2	2.640.622	47.488	1,8
werkzoekend	7.072	778	11,0	14.225	781	5,5	14.951	1.065	7,1	13.787	518	3,8	26.530	987	3,7	18.259	537	2,9	68.211	2.292	3,4	163.035	6.958	4,3
Uitkering																								
geen uitkering	53.476	2.940	5,5	100.410	4.647	4,6	161.053	6.026	3,7	118.363	3.448	2,9	192.769	4.693	2,4	341.819	4.280	1,3	1.680.644	19.254	1,1	2.648.534	45.288	1,7
uitkering	8.619	1.071	12,4	16.624	1.065	6,4	17.029	1.458	8,6	12.810	537	4,2	29.840	1.231	4,1	14.570	729	5,0	55.631	3.067	5,5	155.123	9.158	5,9

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.1a: Verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2009, 2010 en 2011 (in procenten van de betreffende deelpopulatie per 1 januari)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Bevolking (12 jr eo)	6,4	5,9	6,1	4,8	4,5	4,6	4,0	3,7	3,9	3,0	2,7	2,9	2,5	2,3	2,6	1,3	1,2	1,3	1,1	1,1	1,1	1,7	1,6	1,7
Geslacht																								
Man	10,0	9,4	9,9	8,0	7,5	7,6	6,8	6,3	6,5	5,1	4,7	5,0	4,0	3,7	4,1	2,1	1,9	2,0	1,9	1,7	1,8	2,9	2,7	2,8
Vrouw	3,0	2,5	2,5	1,4	1,3	1,3	1,5	1,4	1,5	0,7	0,6	0,6	0,9	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6
Generatie																								
1e generatie	6,6	6,1	6,4	3,1	2,7	2,7	3,3	3,0	3,1	2,1	1,9	1,9	2,3	2,1	2,3	1,1	1,0	1,1	-	-	-	2,5	2,3	2,4
2e generatie	5,9	5,3	5,5	8,2	7,7	7,7	5,4	5,0	5,3	4,5	4,1	4,4	3,3	3,3	3,5	1,5	1,3	1,4	-	-	-	3,6	3,4	3,6
Leeftijd																								
12-17 jaar	8,5	7,7	7,6	7,9	7,6	7,3	5,1	4,4	4,7	4,2	3,8	3,8	4,0	3,7	3,6	3,0	2,4	2,4	2,4	1,9	1,8	3,5	3,1	3,0
18-24 jaar	8,5	7,8	8,7	9,7	9,3	9,8	7,0	6,6	6,9	5,1	4,6	5,2	4,0	3,8	4,4	2,5	2,2	2,3	2,5	2,2	2,3	3,6	3,3	3,5
25-44 jaar	6,6	6,2	6,5	4,0	3,6	3,9	4,3	4,0	4,4	2,8	2,7	2,8	2,3	2,2	2,4	1,4	1,3	1,5	1,4	1,3	1,3	2,0	1,9	2,0
45-64 jaar	4,0	3,8	3,6	1,4	1,1	1,1	2,4	2,3	2,4	1,4	1,2	1,2	1,5	1,3	1,5	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	1,0	0,9	1,0
65 jaar e.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Leeftijd, geslacht																								
12-24 jaar, man	12,9	12,0	13,1	15,5	14,6	14,9	10,0	9,0	9,6	8,1	7,3	8,0	6,5	6,1	6,7	4,3	3,8	3,9	4,0	3,5	3,5	6,0	5,4	5,6
12-24 jaar, vrouw	4,2	3,7	3,7	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	1,1	0,9	0,8	1,4	1,4	1,4	1,2	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	1,3	1,2	1,2
Leeftijd, generatie																								
12-24 jaar, 1e generatie	9,3	8,6	9,4	8,5	8,2	8,8	6,7	6,3	6,7	3,9	3,6	3,7	4,2	3,7	4,2	2,2	1,9	1,9	-	-	-	4,8	4,3	4,5
12-24 jaar, 2e generatie	7,6	6,9	7,2	8,9	8,6	8,6	6,0	5,6	5,8	4,8	4,3	4,7	3,8	3,8	3,9	3,0	2,6	2,6	-	-	-	5,4	5,1	5,3
Schoolsoort																								
schoolgaand, laag nivo	13,0	12,4	12,6	14,1	13,6	13,9	9,4	9,0	10,3	6,8	6,4	6,6	8,7	8,3	9,2	7,7	6,7	6,9	6,4	5,9	5,7	8,3	7,9	8,2
schoolgaand, mid. nivo	6,0	5,7	5,8	6,7	6,5	6,4	4,3	4,2	4,4	3,4	2,9	3,2	3,6	3,6	3,3	3,0	2,6	2,7	2,2	1,8	1,8	3,2	2,9	2,9
schoolgaand, hoog nivo	1,9	1,3	1,8	2,8	2,6	2,6	1,9	1,6	1,9	1,7	1,6	1,6	1,5	1,2	1,2	1,2	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7	1,1	1,0	1,0
Nieuw vsv																								
geen nieuw vsv	8,4	7,6	7,8	8,6	8,2	8,1	5,8	5,3	5,6	4,6	4,0	4,2	3,9	3,7	3,9	2,8	2,3	2,3	2,4	2,1	2,1	3,6	3,2	3,2
nieuw vsv	17,2	17,8	20,6	24,0	23,0	25,7	15,4	13,9	15,9	12,0	10,5	12,0	13,4	12,8	14,1	10,2	9,6	9,7	8,9	9,1	8,5	12,4	12,2	13,0
Werk																								
niet werkzoekend	6,2	5,6	5,9	5,2	4,7	4,8	4,1	3,8	3,9	3,1	2,8	3,0	2,5	2,3	2,5	1,4	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	1,9	1,7	1,8
werkzoekend	10,9	10,8	11,0	4,6	5,0	5,5	7,3	6,4	7,1	2,9	3,2	3,8	2,8	3,1	3,7	2,8	2,9	2,9	3,4	3,3	3,4	4,0	3,9	4,3
Uitkering																								
geen uitkering	5,9	5,3	5,5	5,0	4,5	4,6	4,0	3,6	3,7	3,1	2,8	2,9	2,5	2,2	2,4	1,3	1,2	1,3	1,3	1,1	1,1	1,8	1,7	1,7
uitkering	12,1	11,9	12,4	5,6	5,8	6,4	7,8	7,8	8,6	3,2	3,6	4,2	3,3	3,8	4,1	4,4	4,4	5,0	5,0	5,2	5,5	5,2	5,4	5,9

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.2: Personen (12 jaar e.o.) die per 1 januari 2011 in de gemeente wonen en in de periode 2007-2011 werden verdacht van een delict naar achtergrondkenmerken (absolute aantallen en in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (12 jr eo)	68.971	13.303	19,3	134.677	19.479	14,5	202.171	27.942	13,8	148.954	15.825	10,6	243.172	22.153	9,1	423.882	21.053	5,0	2.230.338	105.546	4,7	3.452.165	225.301	6,5
Geslacht																								
Man	33.881	9.709	28,7	69.324	15.926	23,0	94.385	20.871	22,1	77.207	13.656	17,7	123.759	17.172	13,9	202.337	15.667	7,7	1.090.474	81.918	7,5	1.691.367	174.919	10,3
Vrouw	35.090	3.594	10,2	65.353	3.553	5,4	107.786	7.071	6,6	71.747	2.169	3,0	119.413	4.981	4,2	221.545	5.386	2,4	1.139.864	23.628	2,1	1.760.798	50.382	2,9
Generatie																								
1e generatie	51.434	10.292	20,0	84.772	8.573	10,1	129.801	15.398	11,9	93.958	7.895	8,4	193.930	16.675	8,6	232.192	9.809	4,2	-	-	-	786.087	68.642	8,7
2e generatie	17.537	3.011	17,2	49.905	10.906	21,9	72.370	12.544	17,3	54.996	7.930	14,4	49.242	5.478	11,1	191.690	11.244	5,9	-	-	-	435.740	51.113	11,7
Leeftijd																								
12-17 jaar	8.029	1.344	16,7	19.270	2.920	15,2	19.793	2.126	10,7	19.725	1.851	9,4	24.368	2.024	8,3	19.924	1.221	6,1	136.807	6.685	4,9	247.916	18.171	7,3
18-24 jaar	13.440	3.415	25,4	21.705	6.310	29,1	28.363	6.533	23,0	23.379	4.093	17,5	37.804	5.368	14,2	49.606	4.201	8,5	251.414	25.240	10,0	425.711	55.160	13,0
25-44 jaar	28.352	6.154	21,7	59.552	8.610	14,5	77.869	12.680	16,3	68.112	7.687	11,3	114.738	10.570	9,2	173.048	9.734	5,6	702.984	41.352	5,9	1.224.655	96.787	7,9
45-64 jaar	16.188	2.277	14,1	26.395	1.518	5,8	61.774	6.246	10,1	30.096	2.074	6,9	58.009	4.022	6,9	123.678	5.030	4,1	712.037	27.191	3,8	1.028.177	48.358	4,7
65 jaar e.o.	2.962	-	-	7.755	-	-	14.372	-	-	7.642	-	-	8.253	-	-	57.626	-	-	427.096	5.078	1,2	525.706	6.825	1,3
Leeftijd, generatie																								
12-24 jaar,1e generatie	11.087	2.663	24,0	6.277	1.445	23,0	8.132	1.628	20,0	7.008	864	12,3	29.448	3.535	12,0	33.394	1.894	5,7	-	-	-	95.346	12.029	12,6
12-24 jaar,2e generatie	10.382	2.096	20,2	34.698	7.785	22,4	40.024	7.031	17,6	36.096	5.080	14,1	32.724	3.857	11,8	36.136	3.528	9,8	-	-	-	190.060	29.377	15,5
Leeftijd, geslacht																								
12-24 jaar, man	10.620	3.357	31,6	20.627	7.507	36,4	24.030	6.374	26,5	22.140	5.110	23,1	31.106	5.658	18,2	32.607	4.062	12,5	190.326	24.546	12,9	331.456	56.614	17,1
12-24 jaar, vrouw	10.849	1.402	12,9	20.348	1.723	8,5	24.126	2.285	9,5	20.964	834	4,0	31.066	1.734	5,6	36.923	1.360	3,7	197.895	7.379	3,7	342.171	16.717	4,9
Schoolsoort																								
schoolgaand, laag nivo	3.930	1.339	34,1	6.696	2.216	33,1	6.627	1.799	27,1	7.071	1.409	19,9	6.271	1.555	24,8	3.414	771	22,6	24.974	4.651	18,6	58.983	13.740	23,3
schoolgaand, mid. nivo	5.216	793	15,2	13.030	2.129	16,3	13.944	1.756	12,6	13.387	1.198	8,9	14.820	1.426	9,6	10.924	878	8,0	79.316	4.922	6,2	150.637	13.102	8,7
schoolgaand, hoog nivo	3.858	243	6,3	6.827	655	9,6	9.585	603	6,3	6.767	393	5,8	15.727	757	4,8	21.083	768	3,6	140.711	4.576	3,3	204.558	7.995	3,9
Nieuw vsv																								
geen nieuw vsv	16.650	3.462	20,8	33.669	7.040	20,9	38.194	6.207	16,3	35.417	4.512	12,7	48.862	5.440	11,1	50.740	3.924	7,7	305.901	23.550	7,7	529.433	54.135	10,2
nieuw vsv	782	358	45,8	1.321	698	52,8	1.419	563	39,7	1.231	397	32,3	1.422	486	34,2	990	267	27,0	5.362	1.392	26,0	12.527	4.161	33,2
Werk																								
niet werkzoekend	55.023	10.570	19,2	102.809	16.148	15,7	163.131	23.615	14,5	117.386	13.250	11,3	196.079	18.146	9,3	338.130	17.842	5,3	1.668.064	90.466	5,4	2.640.622	190.037	7,2
werkzoekend	7.072	2.263	32,0	14.225	2.491	17,5	14.951	3.498	23,4	13.787	2.001	14,5	26.530	3.373	12,7	18.259	2.086	11,4	68.211	8.786	12,9	163.035	24.498	15,0
Uitkering																								
geen uitkering	53.476	9.781	18,3	100.410	15.234	15,2	161.053	22.464	13,9	118.363	13.275	11,2	192.769	17.278	9,0	341.819	17.314	5,1	1.680.644	88.280	5,3	2.648.534	183.626	6,9
uitkering	8.619	3.052	35,4	16.624	3.405	20,5	17.029	4.649	27,3	12.810	1.976	15,4	29.840	4.241	14,2	14.570	2.614	17,9	55.631	10.972	19,7	155.123	30.909	19,9

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.2a: Personen (12 jaar e.o.) die per 1 januari 2011 in de gemeente wonen en werden verdacht van een delict in de periode 2005-2009, 2006-2010, 2007-2011 naar achtergrondkenmerken (absolute aantallen en in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	05-09	06-10	07-11	05-09	06-10	07-11	05-09	06-10	07-11	05-09	06-10	07-11	05-09	06-10	07-11	05-09	06-10	07-11	05-09	06-10	07-11	05-09	06-10	07-11
Bevolking (12 jr eo)	20,4	19,7	19,3	15,3	15,0	14,5	14,8	14,3	13,8	11,5	11,1	10,6	9,9	9,5	9,1	5,4	5,2	5,0	5,2	5,0	4,7	7,0	6,8	6,5
Geslacht																								
Man	30,0	29,1	28,7	24,4	23,8	23,0	23,9	23,0	22,1	19,1	18,4	17,7	15,1	14,5	13,9	8,5	8,1	7,7	8,3	8,0	7,5	11,2	10,8	10,3
Vrouw	11,1	10,6	10,2	5,7	5,6	5,4	6,9	6,7	6,6	3,2	3,2	3,0	4,5	4,3	4,2	2,6	2,5	2,4	2,2	2,2	2,1	3,0	3,0	2,9
Generatie																								
1e generatie	21,1	20,4	20,0	11,3	10,8	10,1	13,1	12,5	11,9	9,4	9,0	8,4	9,5	9,0	8,6	4,5	4,3	4,2	-	-	-	9,7	9,2	8,7
2e generatie	18,1	17,4	17,2	23,0	22,6	21,9	18,2	17,7	17,3	15,3	14,8	14,4	11,7	11,5	11,1	6,5	6,1	5,9	-	-	-	12,2	12,0	11,7
Leeftijd																								
12-17 jaar	19,6	18,2	16,7	17,5	16,3	15,2	13,2	11,5	10,7	10,9	9,9	9,4	10,5	9,4	8,3	7,7	6,7	6,1	6,6	5,7	4,9	9,2	8,2	7,3
18-24 jaar	25,8	25,4	25,4	29,1	29,3	29,1	23,5	23,3	23,0	17,7	17,6	17,5	14,9	14,4	14,2	9,5	9,1	8,5	10,5	10,4	10,0	13,5	13,4	13,0
25-44 jaar	22,6	21,8	21,7	14,9	14,6	14,5	16,9	16,6	16,3	12,1	11,8	11,3	9,8	9,5	9,2	6,0	5,8	5,6	6,4	6,2	5,9	8,4	8,2	7,9
45-64 jaar	14,7	14,6	14,1	6,2	6,2	5,8	10,9	10,6	10,1	7,2	7,2	6,9	7,5	7,3	6,9	4,5	4,3	4,1	4,2	4,0	3,8	5,0	4,9	4,7
65 jaar e.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
Leeftijd, geslacht																								
12-24 jaar, man	33,3	32,1	31,6	38,4	37,5	36,4	28,6	27,3	26,5	24,4	23,5	23,1	20,0	18,9	18,2	14,1	13,3	12,5	14,3	13,8	12,9	18,6	17,9	17,1
12-24 jaar, vrouw	13,7	13,4	12,9	8,8	8,7	8,5	9,9	9,6	9,5	4,3	4,2	4,0	6,2	5,9	5,6	4,3	4,0	3,7	4,1	3,9	3,7	5,3	5,1	4,9
Leeftijd, generatie																								
12-24 jaar, 1e generatie	25,1	24,3	24,0	23,8	23,3	23,0	20,0	19,7	20,0	12,7	12,5	12,3	13,8	12,6	12,0	6,8	6,3	5,7	-	-	-	14,5	13,5	12,6
12-24 jaar, 2e generatie	21,4	20,7	20,2	23,6	23,2	22,4	19,0	18,2	17,6	14,9	14,4	14,1	12,5	12,2	11,8	10,5	10,1	9,8	-	-	-	16,5	15,9	15,5
Schoolsoort																								
schoolgaand, laag nivo	35,9	35,4	34,1	33,9	33,9	33,1	28,6	27,4	27,1	20,7	20,7	19,9	25,8	25,4	24,8	24,1	23,4	22,6	20,7	20,2	18,6	24,7	24,3	23,3
schoolgaand, mid. nivo	16,4	15,7	15,2	17,5	17,0	16,3	13,1	13,0	12,6	9,9	9,1	8,9	10,8	10,6	9,6	9,2	8,7	8,0	6,9	6,7	6,2	9,5	9,2	8,7
schoolgaand, hoog nivo	6,6	5,7	6,3	10,5	10,1	9,6	6,7	6,4	6,3	6,6	6,1	5,8	5,6	5,3	4,8	4,3	3,9	3,6	3,6	3,4	3,3	4,3	4,1	3,9
Nieuw vsv																								
geen nieuw vsv	22,5	21,4	20,8	22,4	21,8	20,9	17,6	16,8	16,3	13,9	13,2	12,7	12,6	11,8	11,1	9,0	8,3	7,7	8,7	8,3	7,7	11,4	10,8	10,2
nieuw vsv	43,8	47,2	45,8	52,9	52,3	52,8	40,2	37,9	39,7	33,2	32,8	32,3	35,8	35,6	34,2	29,8	26,7	27,0	26,0	27,7	26,0	33,1	33,8	33,2
Werk																								
niet werkzoekend	20,5	19,6	19,2	16,9	16,2	15,7	15,6	14,9	14,5	12,4	11,9	11,3	10,3	9,7	9,3	5,8	5,5	5,3	6,0	5,7	5,4	7,8	7,5	7,2
werkzoekend	31,8	32,0	32,0	15,2	17,4	17,5	24,6	24,1	23,4	12,0	13,2	14,5	11,6	12,6	12,7	11,9	11,7	11,4	13,7	13,6	12,9	14,8	15,2	15,0
Uitkering																								
geen uitkering	20,0	19,0	18,3	16,4	15,8	15,2	15,3	14,6	13,9	12,3	11,8	11,2	10,0	9,5	9,0	5,7	5,3	5,1	5,8	5,6	5,3	7,6	7,3	6,9
uitkering	34,1	35,2	35,4	18,5	20,0	20,5	26,7	27,6	27,3	13,3	14,8	15,4	13,6	14,2	14,2	17,7	17,8	17,9	19,5	20,0	19,7	19,2	19,9	19,9

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.3: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, antecedenten en delicten van verdachten, in 2011 (absolute aantallen en in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Verdachten (N)	4.235	100	6.159	100	7.827	100	4.248	100	6.210	100	5.313	100	23.854	100	57.846	100
Pleegcarrière																
beginner	1.209	28,5	1.840	29,9	2.671	34,1	1.618	38,1	2.631	42,4	2.639	49,7	10.684	44,8	23.292	40,3
meerpleger	2.020	47,7	2.916	47,4	3.670	46,9	2.111	49,7	2.906	46,8	2.040	38,4	9.592	40,2	25.255	43,7
veelpleger	1.006	23,8	1.402	22,8	1.486	19,0	519	12,2	670	10,8	633	11,9	3.577	15,0	9.293	16,1
Antecedenten 2011	5.908		8.688		10.261		5.427		8.163		6.609		29.781		74.837	
Delicten 2011	7.063	100	10.908	100	12.226	100	6.493	100	9.708	100	7.847	100	36.003	100	90.248	100
<i>waaronder</i>																
gewelddelicten	1.962	27,8	2.885	26,4	3.556	29,1	1.872	28,8	2.801	28,9	1.696	21,6	8.158	22,7	22.930	25,4
vermogensdelicten	2.519	35,7	4.160	38,1	3.794	31,0	1.622	25,0	2.952	30,4	2.487	31,7	10.095	28,0	27.629	30,6
openbare orde	829	11,7	1.456	13,3	1.410	11,5	802	12,4	1.336	13,8	1.006	12,8	5.505	15,3	12.344	13,7
verkeer	833	11,8	949	8,7	1.908	15,6	1.204	18,5	1.470	15,1	1.589	20,2	7.401	20,6	15.354	17,0
drugs	442	6,3	684	6,3	700	5,7	422	6,5	473	4,9	558	7,1	2.122	5,9	5.401	6,0
overig	478	6,8	774	7,1	858	7,0	571	8,8	676	7,0	511	6,5	2.722	7,6	6.590	7,3
verdacht als % bevolking																
verdacht totaal (%)		6,1		4,6		3,9		2,9		2,6		1,3		1,1		1,7
verdacht gewelddelict (%)		2,2		1,6		1,3		1,0		0,9		0,3		0,3		0,5
verdacht vermogensdelict (%)		2,4		1,9		1,3		0,8		0,9		0,4		0,3		0,5
verdacht openbare orde (%)		1,0		0,8		0,6		0,5		0,4		0,2		0,2		0,3
verdacht verkeersdelict (%)		1,0		0,6		0,8		0,7		0,5		0,3		0,3		0,4
verdacht drugsdelict (%)		0,6		0,4		0,3		0,2		0,2		0,1		0,1		0,1

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.3a: Verdachten (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, antecedenten en delicten van verdachten, in 2009, 2010 en 2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov.niet-westers			westers			autochtoon			totaal			
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	
Pleegcarrière																									
beginner	26,2	29,2	28,5	30,0	29,4	29,9	32,4	34,0	34,1	39,1	40,0	38,1	43,5	45,5	42,4	47,7	48,9	49,7	43,7	44,9	44,8	39,5	40,7	40,3	
meerpleger	51,7	48,4	47,7	49,3	48,9	47,4	49,5	47,1	46,9	50,0	48,7	49,7	46,9	45,0	46,8	40,5	38,7	38,4	42,8	40,6	40,2	45,7	43,8	43,7	
veelpleger	22,2	22,4	23,8	20,7	21,7	22,8	18,1	18,9	19,0	10,9	11,3	12,2	9,6	9,5	10,8	11,8	12,5	11,9	13,5	14,4	15,0	14,8	15,5	16,1	
Antecedenten 2011																									
Delicten 2011	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
<i>waaronder</i>																									
gewelddelicten	27,7	28,5	27,8	27,6	27,2	26,4	29,6	28,1	29,1	31,1	27,7	28,8	27,8	29,5	28,9	21,4	20,7	21,6	22,4	22,5	22,7	25,5	25,2	25,4	
vermogensdelicten	33,9	35,4	35,7	37,2	36,5	38,1	28,7	31,4	31,0	21,8	27,1	25,0	29,7	30,7	30,4	30,3	32,4	31,7	26,1	28,7	28,0	28,7	30,9	30,6	
openbare orde	12,2	12,2	11,7	12,7	14,5	13,3	12,3	12,4	11,5	13,4	12,7	12,4	15,2	14,4	13,8	13,7	13,0	12,8	16,6	15,6	15,3	14,6	14,2	13,7	
verkeer	15,0	12,7	11,8	11,2	9,6	8,7	18,3	16,0	15,6	22,4	19,0	18,5	18,4	15,4	15,1	23,6	22,1	20,2	24,4	21,5	20,6	20,5	17,9	17,0	
drugs	4,8	5,7	6,3	5,0	5,2	6,3	5,9	5,9	5,7	4,7	6,4	6,5	3,7	4,5	4,9	5,5	5,8	7,1	4,5	5,1	5,9	4,8	5,4	6,0	
overig	6,5	5,6	6,8	6,3	7,0	7,1	5,1	6,2	7,0	6,6	7,1	8,8	5,2	5,5	7,0	5,6	6,0	6,5	6,0	6,6	7,6	5,9	6,4	7,3	
verdacht als % bevolking																									
verdacht totaal (%)	6,4	5,9	6,1	4,8	4,5	4,6	4,0	3,7	3,9	3,0	2,7	2,9	2,5	2,3	2,6	1,3	1,2	1,3	1,1	1,1	1,1	1,7	1,6	1,7	
verdacht gewelddelict (%)	2,1	2,0	2,2	1,8	1,6	1,6	1,4	1,2	1,3	1,1	0,9	1,0	0,9	0,8	0,9	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	
verdacht vermogensdelict (%)	2,4	2,3	2,4	2,0	1,8	1,9	1,3	1,2	1,3	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	
verdacht openbare orde (%)	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	
verdacht verkeersdelict (%)	1,1	1,0	1,0	0,7	0,6	0,6	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	
verdacht drugsdelict (%)	0,5	0,5	0,6	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.4: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 21 gemeenten, in 2011 (absolute aantallen, in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))

	12 jaar en ouder							12 t/m 24 jaar							
	totaal			Antilliaans				ovvt	totaal			Antilliaans			
	populatie	verdacht		populatie	verdacht		populatie		verdacht		populatie	verdacht		ovvt	
N	N	%	N	N	%	%	N	N	%	N	N	%	%		
Rotterdam	528.670	12.157	2,3	17.772	1.319	7,4	223	103.211	4.888	4,7	5.909	559	9,5	100	
Amsterdam	678.253	10.807	1,6	10.227	460	4,5	182	121.987	4.149	3,4	2.525	181	7,2	111	
Den Haag	424.908	9.622	2,3	9.956	613	6,2	172	76.662	3.490	4,6	3.127	269	8,6	89	
Almere	158.288	2.603	1,6	3.787	197	5,2	216	33.878	1.082	3,2	1.128	80	7,1	122	
Tilburg	179.147	2.065	1,2	3.487	137	3,9	241	37.628	902	2,4	1.129	62	5,5	129	
Groningen	170.580	1.810	1,1	2.723	175	6,4	506	48.803	748	1,5	938	59	6,3	310	
Dordrecht	102.395	1.954	1,9	2.466	209	8,5	344	18.679	747	4,0	806	80	9,9	148	
Zoetermeer	104.984	1.445	1,4	2.063	98	4,8	245	20.573	662	3,2	622	48	7,7	140	
Eindhoven	189.045	2.312	1,2	2.171	99	4,6	273	34.649	847	2,4	646	43	6,7	172	
Breda	150.859	1.455	1,0	1.765	53	3,0	211	28.943	550	1,9	562	22	3,9	106	
Nijmegen	145.194	1.772	1,2	1.704	82	4,8	294	33.131	674	2,0	542	35	6,5	217	
Capelle a/d IJssel	57.136	1.013	1,8	1.688	122	7,2	308	10.328	396	3,8	544	56	10,3	168	
Spijkenisse	63.009	1.000	1,6	1.463	73	5,0	214	11.699	407	3,5	447	35	7,8	125	
Lelystad	62.981	1.161	1,8	1.368	73	5,3	189	11.568	419	3,6	443	30	6,8	87	
Schiedam	65.585	1.182	1,8	1.348	96	7,1	295	11.582	424	3,7	446	39	8,7	139	
Amersfoort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zwolle	101.950	1.009	1,0	1.141	71	6,2	529	19.786	436	2,2	392	32	8,2	270	
Vlaardingen	62.241	1.000	1,6	1.055	83	7,9	390	10.719	376	3,5	317	30	9,5	170	
Den Helder	50.210	707	1,4	958	90	9,4	567	8.735	272	3,1	285	40	14,0	351	
Leeuwarden	82.956	1.622	2,0	757	92	12,2	522	18.468	575	3,1	282	29	10,3	230	
Vlissingen	39.250	687	1,8	569	49	8,6	392	6.604	284	4,3	207	30	14,5	237	
Hellevoetsluis	34.524	463	1,3	503	44	8,7	552	5.994	199	3,3	172	25	14,5	338	
Totaal 21 AG	3.452.165	57.846	1,7	68.971	4.235	6,1	266	673.627	22.527	3,3	21.469	1.784	8,3	148	

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Tabel b5.4a: Oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 21 gemeenten, in 2009, 2010 en 2011 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging)

	12 jaar en ouder										12 t/m 24 jaar									
	totaal			Antilliaans			oververtegenwoordiging			verschil	totaal			Antilliaans			oververtegenwoordiging			verschil
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	09-11	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	09-11
Rotterdam	2,0	1,8	2,3	7,2	5,9	7,4	250	224	223	-27	4,2	3,7	4,7	8,8	7,3	9,5	110	98	100	-10
Amsterdam	1,8	1,6	1,6	5,7	5,0	4,5	214	208	182	-32	4,0	3,6	3,4	7,9	7,3	7,2	97	105	111	14
Den Haag	2,5	2,3	2,3	6,6	6,5	6,2	169	180	172	3	5,0	4,6	4,6	8,6	8,8	8,6	70	94	89	19
Almere	1,8	1,7	1,6	6,0	5,1	5,2	225	210	216	-9	3,8	3,3	3,2	9,1	6,8	7,1	139	104	122	-17
Tilburg	1,4	1,1	1,2	4,8	4,2	3,9	255	279	241	-14	2,9	2,4	2,4	7,3	5,2	5,5	153	121	129	-24
Groningen	1,6	1,5	1,1	9,3	8,9	6,4	462	507	506	44	2,6	2,2	1,5	12,3	10,6	6,3	381	385	310	-71
Dordrecht	2,0	1,8	1,9	8,0	8,2	8,5	309	357	344	35	4,2	3,6	4,0	7,1	9,8	9,9	69	170	148	79
Zoetermeer	1,6	1,4	1,4	5,6	4,7	4,8	254	238	245	-9	3,8	3,1	3,2	8,8	7,5	7,7	131	138	140	9
Eindhoven	1,1	1,2	1,2	4,6	4,6	4,6	340	288	273	-67	2,3	2,4	2,4	7,1	6,4	6,7	214	166	172	-42
Breda	0,8	1,3	1,0	2,5	5,8	3,0	207	356	211	4	1,7	2,6	1,9	2,2	7,7	3,9	29	194	106	77
Nijmegen	1,3	1,4	1,2	4,9	5,8	4,8	267	300	294	27	2,4	2,4	2,0	6,9	7,5	6,5	194	217	217	23
Capelle a/d IJssel	1,4	1,3	1,8	6,0	5,7	7,2	318	348	308	-10	3,3	2,9	3,8	7,2	8,1	10,3	118	179	168	50
Spijkensisse	1,3	1,2	1,6	4,6	5,1	5,0	239	339	214	-25	3,2	2,7	3,5	7,1	7,9	7,8	124	189	125	1
Lelystad	1,8	1,7	1,8	6,5	5,6	5,3	256	225	189	-67	4,1	4,1	3,6	9,2	7,3	6,8	125	81	87	-38
Schiedam	1,7	1,5	1,8	5,3	5,1	7,1	206	233	295	89	3,7	3,5	3,7	6,9	5,8	8,7	87	64	139	52
Amersfoort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwolle	1,2	1,0	1,0	6,5	7,6	6,2	442	646	529	87	3,0	2,5	2,2	10,1	10,6	8,2	240	320	270	30
Vlaardingen	1,5	1,3	1,6	7,6	5,9	7,9	417	361	390	-27	3,3	2,9	3,5	10,6	7,6	9,5	221	161	170	-51
Den Helder	1,5	1,1	1,4	8,9	6,5	9,4	480	483	567	87	3,7	2,6	3,1	15,0	8,5	14,0	308	227	351	43
Leeuwarden	1,6	1,7	2,0	8,5	10,0	12,2	444	499	522	78	2,8	2,8	3,1	8,7	10,2	10,3	211	269	230	19
Vlissingen	1,7	1,8	1,8	10,5	10,4	8,6	505	479	392	-113	4,7	4,9	4,3	10,2	13,1	14,5	118	169	237	119
Hellevoetsluis	1,3	1,2	1,3	6,8	5,7	8,7	424	385	552	128	3,5	3,0	3,3	12,4	8,6	14,5	260	190	338	78
Totaal 21 AG	1,7	1,6	1,7	6,4	5,9	6,1	270	268	266	-4	3,6	3,3	3,3	8,5	7,8	8,3	136	139	148	12

Bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Begrippenlijst

Allochtoon¹⁸

Een allochtoon is gedefinieerd als een persoon van wie ten minste één van de ouders in het buitenland geboren is. *Definitie conform CBS*

Antilliaanse Nederlander

Een op de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder op de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader op de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba is geboren (de tweede generatie). De (voormalige) Nederlandse Antillen betreft een samentelling van de eilanden die tot het grondgebied van de Nederlandse Antillen en Aruba van vóór 10 oktober 2010 behoorden. Het gaat om de eilanden Bonaire, Curaçao, Saba, Sint-Eustatius, Sint-Maarten en Aruba. *Definitie conform CBS*

Autochtoon

Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren. *Definitie conform CBS*

Eerste generatie allochtoon

Persoon die in het buitenland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. *Definitie conform CBS*

Beginner

Verdachte van een misdrijf tegen wie voor het eerst een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt.

IOAW

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW).

---

¹⁸ Voor uitzonderingen en specificaties zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=315>

De wet biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, van wie het recht op uitkering op grond van de Werkloosheidswet is geëindigd. *Bron: CBS*

IOAZ

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

De wet biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, van wie het inkomen duurzaam minder bedraagt dan het sociaal minimum en die als gevolg daarvan het bedrijf of beroep hebben beëindigd. *Bron: CBS*

Marokkaanse Nederlander

Een in Marokko geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder in Marokko is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader in Marokko is geboren (de tweede generatie). *Definitie conform CBS*

Meerpleger

Meerderjarige verdachte van misdrijven tegen wie 2 t/m 10 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. Of een minderjarige verdachte van misdrijven tegen wie 2 t/m 5 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. *Bron: KLPD-Dienst IPOL*

Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

Het mbo leidt op tot kwalificaties op vier niveaus. Mbo niveau 1 (assistent) ligt op een lager niveau dan de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo en lijkt qua inhoud op de meest eenvoudige opleidingen van het vroegere leerlingwezen. De assistentenopleiding kan sinds 2004/05 ook gevolgd worden door leerlingen van het vmbo die niet in staat zijn de normale basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo te volgen. Mbo niveaus 2-4 (basisberoepsbeoefenaar, zelfstandig beroepsbeoefenaar, middenkaderfunctionaris/specialist) komen overeen met de andere opleidingen van het leerlingwezen en het vroegere (k)mbo. *Bron: CBS*

Misdrijf

Strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig is omschreven en strafbaar is gesteld in de strafwetten. Voor de indeling van misdrijven zie technische toelichting. *Bron: KLPD-Dienst IPOL*

(Voormalige) Nederlandse Antillen

Vanaf 10 oktober 2010 zijn de Nederlandse Antillen ontbonden. Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat dan uit vier landen: Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Alle eilanden hebben een nieuwe status. Curaçao en Sint Maarten zijn nieuwe landen binnen het Koninkrijk. Met een 'Status aparte' binnen het Koninkrijk zijn Curaçao en Sint Maarten autonome landen. De landen hebben een zelfstandig bestuur en zijn niet meer afhankelijk van Nederland. De openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ook wel Caribisch Nederland, hebben een diepere band met Nederland en functioneren als bijzondere gemeente van Nederland. *Bron: CBS*

NWW

Niet-werkende werkzoekende (NWW)

Een niet-werkende werkzoekende is een persoon die bij een vestiging van het UWV WERKbedrijf is ingeschreven als een werkzoekende zonder werk of als werkzoekende die minder dan twaalf uur per week werkt met een inschrijfdatum en geen uitschrijfdatum.

Niet-westerse allochtoon

Tot de niet-westerse allochtonen worden personen gerekend van wie ten minste één ouder is geboren in Turkije, Marokko, Suriname, de Nederlandse Antillen of Aruba, of in een ander land in Azië (m.u.v. Japan en Indonesië), Afrika of Latijns Amerika. Definitie conform CBS.

In deze monitor wordt onder andere gerapporteerd over de vier grote niet westerse allochtone groepen in Nederland (Antilliaanse, Marokkaanse, Surinaamse en Turkse Nederlanders). Niet westerse allochtonen uit andere herkomstlanden worden samengenomen tot een groep 'overige niet-westerse allochtonen' veelal afgekort als 'ov-niet westers'.

Nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers)

Onder de nieuwe vsv-ers worden alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar verstaan, die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten.

Oververtegenwoordiging

Oververtegenwoordiging is een percentage dat wordt berekend door het verschil tussen het aandeel in de doelgroep en de totale groep te delen door het aandeel in de totale groep. Een oververtegenwoordiging van 0% betekent dat er geen verschil is tussen de totale groep en de doelgroep (Antilliaanse of Marokkaanse Nederlanders). Een oververtegenwoordiging van 100 % betekent dat het feit onder de doelgroep 2 keer zo vaak voorkomt als in de totale groep. Het uitdrukken van de cijfers in een oververtegenwoordigingspercentage heeft als bijkomend voordeel dat de fluctuaties in de cijfers als gevolg van bijvoorbeeld de economische conjunctuur, veranderende definities en gebrekkige registraties grotendeels worden ondervangen omdat dergelijke veranderingen zowel van invloed zijn de totale bevolking als op de bevolking in de doelgroep. Indien het gevonden percentage in de doelgroep kleiner is dan in de totale groep is er sprake van een negatieve uitkomst, dit wordt aangeduid met ondervertegenwoordiging. Het percentage oververtegenwoordiging wordt berekend op basis van de niet afgeronde percentages.

Potentiële beroepsbevolking

Het deel van de bevolking dat gelet op zijn leeftijd in aanmerking komt voor deelname aan het arbeidsproces. Iedereen van 15 t/m 64 jaar wordt tot de potentiële beroepsbevolking gerekend.

Startkwalificatie

Diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2.

Tweede generatie allochtoon¹⁹

Persoon die in Nederland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. *Definitie conform CBS*

Veelpleger

Meerderjarige verdachte van misdrijven tegen wie meer dan 10 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. Of een minderjarige verdachte van misdrijven tegen wie meer dan 5 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. *Bron: KLPD- Dienst IPOL*

---

¹⁹ Een tweede generatie allochtoon heeft als herkomstgroepering het geboorteland van de moeder, tenzij dat ook Nederland is. In dat geval is de herkomstgroepering bepaald door het geboorteland van de vader.

Verdachte

Persoon van 12 jaar of ouder tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt, omdat een redelijk vermoeden bestaat dat hij een strafbaar feit heeft gepleegd. *Bron: KLPD- Dienst IPOL*

Vmbo-bb

De basisberoepsgerichte leerweg is te beschouwen als de opvolger van de laagste niveaus van het vbo en is bedoeld als vooropleiding voor de basisberoepsopleiding, niveau 2 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

Vmbo-kb

De kaderberoepsgerichte leerweg is te beschouwen als de opvolger van de hoogste niveaus van het vbo en is de minimale vooropleiding voor de vakopleiding en de middenkaderopleiding, respectievelijk op niveau 3 en 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

Vmbo-gl

De gemengde leerweg is te beschouwen als een tussenvorm van de theoretische leerweg en de beroepsgerichte leerwegen, heeft hetzelfde niveau als de theoretische leerweg, maar heeft ook een beroepsgericht vak. De gemengde leerweg geeft toegang tot de middenkaderopleiding, niveau 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

Vmbo-tl

De theoretische leerweg is te beschouwen als de opvolger van de mavo en geeft toegang tot de middenkaderopleiding, niveau 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. Het is na diplomering tevens mogelijk door te stromen naar het vierde leerjaar havo. *Bron: CBS*

Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo)

Voortzetting m.i.v. augustus 1999 van het mavo en vbo. Het bereidt voor op het middelbaar beroepsonderwijs, heeft een duur van vier jaar en kent vier leerwegen: de theoretische leerweg, de gemengde leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de basisberoepsgerichte leerweg. *Bron: CBS*

WIJ

Wet investeren in jongeren (WIJ).

Begrippenlijst

Jongeren die vanaf 1 oktober 2009 naar het jongerenloket van het UWV WERKbedrijf gaan voor werk, kunnen geen uitkering aanvragen maar krijgen een werkleeraanbod. Dat is een opleiding of werk, of een combinatie daarvan. Op basis van het werkleeraanbod, beoordeelt de gemeente of iemand recht heeft op een (aanvullende) inkomensvoorziening op grond van de WIJ. Per 1 januari 2012 is de WIJ afgeschaft. Jongeren kunnen vanaf die datum een WWB uitkering aanvragen.

WWB

Wet werk en bijstand (WWB).

Wettelijke sociale voorziening die op 1 januari 2004 in werking is getreden ter vervanging van de Algemene bijstandswet (ABW), de Wet inschakeling werkzoekenden (WIW) en het Besluit In- en Doorstroombanen (ID-banen). *Bron: CBS*

Westerse allochtoon

Westerse allochtonen zijn gedefinieerd als personen van wie ten minste één van de ouders geboren is in één van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan. In de tabellen en grafieken is dit veelal afgekort als 'westers'. *Definitie conform CBS*

Technische toelichting

Het doel van het monitorsysteem is betrouwbare en actuele informatie op te leveren over de maatschappelijke positie van Antilliaanse en of Marokkaanse Nederlanders in de betrokken gemeenten om zo de voortgang van de verschillende aanpakken te kunnen monitoren. De informatiebehoefte spitst zich toe op vier basisdimensies te weten: demografie, onderwijs, arbeidsparticipatie en criminaliteit.

Methodiek: koppeling van de diverse registraties

Bovenstaande informatie is niet in een enkele registratie beschikbaar en is afkomstig van verschillende bronnen. Om optimaal in de informatiebehoefte te kunnen voorzien is voor een systeem gekozen waarmee dwarsverbanden kunnen worden gemaakt tussen informatie die beschikbaar is in deze verschillende registratiesystemen. Deze verbanden kunnen alleen worden gemaakt door bestaande registraties op persoonsniveau aan elkaar te koppelen. Dit betekent dat informatie over de demografische en geografische factoren, data over voortijdig school verlaten, gegevens over verdachten en werkzoekenden en uitkeringsontvangers op persoonsniveau met behulp van een unieke versleutelde identificatiesleutel aan elkaar zijn gekoppeld.

Versleuteling

Met het oog op de privacy zijn de persoonsgebonden nummers aan de bron versleuteld zodat ze niet meer terug te herleiden zijn naar personen (zie figuur 1.1 in hoofdstuk 1). Pas na versleuteling van de identificerende persoonsnummers zijn de bestanden met persoonsgegevens geleverd aan Risbo.

Koppeling in 4 stappen

Stap 1 de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) als basis.

Als basis dienen alle in de GBA ingeschreven personen op de gekozen peildatum. De gepresenteerde gegevens in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 4 hebben als peildatum 1-1-2012. Voor de gepresenteerde gegevens in hoofdstuk 3 en hoofdstuk 5 is gewerkt met het GBA bestand per 1-1-2011. Elke inwoner van Nederland is verplicht ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente waarin men woont.

Stap 2 koppeling van onderwijsgegevens.

In stap 2 wordt informatie gekoppeld over leerlingen en voortijdig schoolverlaters uit de Basisregistratie Onderwijs (BRON). Alle leerlingen in het bekostigd voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs staan in BRON geregistreerd. De gegevens zijn aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Leerlingen en nieuwe voortijdig schoolverlaters zijn op basis van het versleutelde burgerservicenummer (BSN) gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari. Indien het nummer in een van de bestanden niet bekend is, kan er geen koppeling worden gemaakt. Jongeren waarvan geen nummer bekend is en jongeren die in de loop van het onderzoeksjaar vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten zijn komen wonen, komen in het onderzoeksbestand dus niet voor.

Stap 3 koppeling van niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers.

In stap 3 worden, wederom op basis van het versleutelde BSN, gegevens gekoppeld over werkzoekenden (UWV WERKbedrijf) en uitkeringsontvangers (gemeentelijke sociale dienst).

Stap 4 koppeling van verdachtenregistraties in HKS.

In stap 4 worden ten slotte gegevens over verdachten gekoppeld aan het GBA-bestand. In het HKS geregistreerde verdachten zijn op basis van het versleutelde GBA-nummer gekoppeld aan het bevolkingsbestand. Dit GBA-nummer was in het HKS in het verleden niet altijd even goed ingevuld maar in de laatste jaren is de vulling van het GBA-nummer in het HKS sterk verbeterd. Indien het GBA-nummer in de verdachtenregistratie niet bekend is, kan er per definitie geen koppeling worden gemaakt met het bevolkingsbestand. Verdachten zonder valide GBA-nummer zijn in het onderzoeksbestand dus niet opgenomen. Ook verdachten die in de loop van het onderzoeksjaar vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten is komen wonen, vallen buiten de analyse die voor dit rapport zijn gedaan.

Databronnen

Gemeentelijke Basisadministratie (GBA)

Als basis dienen alle in de GBA ingeschreven personen op de gekozen peildatum. Elke inwoner van Nederland is verplicht ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente waarin men woont. In de GBA wordt een groot aantal (demografische) kenmerken

geregistreerd. In het onderzoeksbestand zijn naast het versleutelde GBA-nummer en het versleutelde burgerservicenummer de volgende kenmerken opgenomen: Geboortjaar, geboorteland, geslacht, geboorteland moeder, geboorteland vader, nationaliteit, jaar inschrijving in de gemeente, land vanwaar ingeschreven, jaar vestiging in Nederland, postcode (eerste vier posities), wijk, buurt, burgerlijke staat, positie in het gezin. Positie in het gezin is geen rubriek in de GBA registratie. Deze moet door de gemeenten worden geconstrueerd op basis van burgerlijke staat, het exacte adres en gegevens over kinderen. Dit is vaak lastig. Positie in het gezin is daardoor niet uniform voor alle gemeenten. Door een aantal gemeenten zijn geen gegevens over de positie in het gezin aangeleverd.

Basisregistratie Onderwijs (BRON)

In de Basisregistratie Onderwijs (BRON) staan alle leerlingen in het bekostigd voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs geregistreerd. Deze gegevens zijn aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Cijfers schooljaar 2010/2011

In maart is het aantal voortijdig schoolverlaters van voorgaand schooljaar bekend. Deze gegevens hebben de status 'voorlopig' omdat het gaat om gegevens die zijn aangeleverd door de onderwijsinstellingen, maar nog niet zijn gecontroleerd door een accountant. Door de accountantscontrole en door inschrijfmutaties die met terugwerkende kracht worden verwerkt, kunnen er verschillen ontstaan tussen de voorlopige en definitieve cijfers. De definitieve cijfers zijn steeds in oktober bekend. De voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2010/2011 zijn dus in maart 2012 bekend en worden in oktober 2012 definitief vastgesteld.

Informatie niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers

Gegevens over niet-werkende werkzoekenden zijn gebaseerd op registraties afkomstig van het UWV WERKbedrijf. Het UWV WERKbedrijf levert aan veel gemeenten jaarlijks een databestand met niet-werkende werkzoekenden per 31 december. Dit databestand is, met toestemming van het UWV WERKbedrijf, door de gemeenten aan Risbo doorgeleverd. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van de bestanden met werkzoekenden die per eind december 2008, 2009, 2010 en 2011 bij het UWV WERKbedrijf stonden ingeschreven. De cijfers over uitkeringen zijn afkomstig van de gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties. De cijfers hebben 1 januari 2009, 2010, 2011 en 2012 als peildatum.

Het Herkenningsdienstsysteem (HKS)

Voor dit onderzoek maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het zogenaamde Herkenningsdienstsysteem (HKS). De gegevens zijn afkomstig van de Dienst IPOL van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). De Dienst IPOL verzamelt jaarlijks data vanuit het HKS. In het HKS worden verdachten geregistreerd tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. In het HKS worden alleen misdrijven en verdachten van misdrijven geregistreerd (voor indeling misdrijven zie onderstaande tabel). Het is de overtuiging van de politie dat het daders zijn. Voor deze personen is proces-verbaal van opsporing gemaakt en verstuurd naar het Openbaar Ministerie. De rechter moet zich er nog over uitspreken. We rapporteren dus over verdachten en niet over veroordeelden. Overtredingen en verdachten van overtredingen worden hierin dus niet geregistreerd.²⁰

Indeling delicten

Gewelddelicten	Bedreiging (SR285)	
	Moord en doodslag (poging) (SR287-SR292)	
	Moord en doodslag (voltooid) (SR287-SR292)	
	Mishandeling (SR300-SR306)	
	Diefstal met geweld (SR312)	
	Afpersing (SR317)	
	Verkrachting (SR242)	
	Aanranding (SR246)	
	Vermogensdelicten	Muntmisdrijven (SR208-SR211, SR213-SR214)
		Overige valsheid (SR216-SR232, SR234)
Eenvoudige diefstal (SR310)		
Diefstal verbreking (SR311.)		
Overige gekwalificeerde diefstal (ov. SR311.)		
Verduistering (SR321-SR323)		
Bedrog (SR326-SR337, SR339)		
Heling (SR416, SR417)		
Openbare orde		Tegen openbare orde (SR131-SR136, SR138-SR151A)
		Gemeenengevaarlijke misdrijven (SR157, SR158)
	Tegen openbaar gezag (SR177-SR206)	
	Overige vernieling (SR350-SR354)	
	Schennis eerbaarheid (SR239)	
Verkeersdelicten	Overige seksuele misdrijven (SR243-245, SR247-249)	
	Rijden onder invloed (WVV26, WV8)	
	Verlaten plaats ongeval (WVV30, WV7)	
	Rijden na ontzegging (WVV32, WV9)	
	Weigeren bloedproef (WV163, WVV)	
	Dood/letsel door schuld (WVV36, WV6, WV175)	
	Joyriding (WVV37, WV176.2, WV11)	
	Overig misdrijven WVV	
	Drugsdelicten	Middelenlijst I (harddrugs)
		Middelenlijst II (softdrugs)
Overige opiumwet		
Overige delicten	Overige misdrijven SR	
	Wet Wapens & munitie	
	Misdrijven andere wetten	

²⁰ Een misdrijf is daarbij gedefinieerd als een strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig is omschreven en strafbaar gesteld in de wet (Bron: Landelijke Criminaliteitskaart, 2005).

*Cijfers 2009 tot en met 2011*²¹

De cijfers over het meest recent verlopen jaar (hier dus 2011) zijn altijd voorlopige cijfers. Deze cijfers worden in het eerste kwartaal van het komende jaar (2013) pas definitief. Dit geldt echter voor alle bevolkingsgroepen zodat het vergelijken van verdachtenpercentages wel mogelijk is.

De daderaantallen lopen in vrijwel alle korpsen sinds 2008 terug. Dit wordt mede veroorzaakt door de invoering van het nieuwe bedrijfsprocessensysteem BVH (Basisvoorziening Handhaving).

- Het BVH-systeem heeft de administratieve druk bij de korpsen behoorlijk opgevoerd. In sommige regio's kwam daardoor ook de registratie in HKS onder tijdsdruk te staan met als gevolg registratieachterstanden in HKS. In 2010 is dit gemeld door de korpsen IJsselland, Noord Holland Noord, Zaanstreek Waterland en Rotterdam Rijnmond. Voor 2011 lijkt er met name voor het korps van Groningen een registratieachterstand.
- In nogal wat korpsen heeft de opsporing daadwerkelijk te lijden gehad onder de toename van administratieve druk (Dit wordt ondersteund door OM cijfers die ook een terugval laten zien). De teruggang die hierdoor is veroorzaakt is dus reëel in andere woorden: er zijn minder boeven gepakt.

Representativiteit en validiteit

Het HKS levert geen complete beschrijving van de criminaliteit in Nederland. SCP zegt daarover in het jaarrapport integratie 2007 het volgende:

*“Volgens de slachtofferenquête van het CBS zijn in 2003 4,8 miljoen delicten ondervonden door burgers van 15 jaar en ouder. Slechts 1,7 miljoen delicten zijn bij de politie gemeld. Dit leidde tot een aantal van bijna 215.000 in het HKS geregistreerde verdachten met in totaal bijna 400.000 delicten. Gemiddeld wordt naar schatting dus minder dan een kwart van de geregistreerde delicten opgehelderd. Delicten die onbekend blijven bij de politie of delicten waarvan geen proces-verbaal is opgemaakt, worden niet in het HKS geregistreerd.”*²²

Ook is het HKS mogelijk enigszins selectief. SCP zegt daarover:

*“Al met al mogen we concluderen dat er wellicht enige selectiviteit bestaat in het optreden van de politie, waardoor niet-westerse allochtonen enigszins oververtegenwoordigd zijn in het HKS. Overtuigend bewijs hiervoor ontbreekt echter.”*²⁴

---

²¹ Dit is gebaseerd op de toelichting bij de Gemeentetabellen over de Antilliaanse verdachtenpopulaties van 23 gemeenten (Van Tilburg en Beijersbergen van Henegouwen, 2011).

²² SCP (2007). *Jaarrapport Integratie 2007*, p 230-231.